

Bundel – Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord van 13 oktober 2023

- 1 Opening
- 2 Vaststellen agenda
231013 AB agenda 13 oktober
- 3 Mededelingen
 - *Afmeldingen*
 - *Wisseling burgemeester gemeenten Medemblik en Drechterland*
 - *Openstelling vacature lid auditcommissie*
 - Raamovereenkomst CERT-dienstverlening NIPV
 - Stand van zaken zienswijzeprocedure Noodzakelijke wijziging GR VR NHN
 - *Termijnagenda AB-DB 2023-2024*231013 AB 3.1 B Termijnagenda AB DB 2023 – 2024
- 4 Ingekomen en verzonden stukken
 - 231013 AB 4.1 B Ministerie JenV Kroonbenoeming voorzitter VRNHN per 21 juni 2021
 - 231013 AB 4.2 B Brief Min JenV M Vogelzang inzake Uitgangspunten toepassing Wet tegemoetkoming schade bij rampen
 - 231013 AB 4.3 B Brief toelichting fin besluiten VR NHN
 - 231013 AB 4.4 B Aanbiedingsbrief concept kaderstellend besluit (juli 2023)
 - 231013 AB 4.5 B Concept Kaderstellend besluit gewijzigde wgr. (def)
 - 231013 AB 4.6 B Vragen en Antwoorden Raadsbijeenkomsten Wijziging Wgr
 - 231013 AB 4.7 B Input griffiers NHN bij implementatie nieuwe Wgr voor raden
- 5 Vaststelling verslag vergadering d.d. 7 juli 2023
 - 231013 AB 5 B Conceptverslag AB 7 juli 2023
 - 231013 AB 5 V Conceptverslag Algemeen Bestuur 7 juli 2023
- 6 Bestuurlijke inrichting VR NHN
231013 AB 6 V Nieuwe bestuurlijke inrichting VR NHN
- 7 Voorstel tijdelijke samenstelling DB
231013 AB 7 V Tijdelijke bezetting DB VR NHN
- 8 Portefeuillehouderschap Risicobeheersing
231013 AB 8 V Portefeuillehouderschap Risicobeheersing
- 9 Brandweer
- 9.1 Proces raden ontwikkelingen brandweer
- 9.2 Uitspraak Inspectie J&V over pilots Brandweerassistent en First Responder
 - 231013 AB 9.1 B Brief J&V Inzet Brandweerassistent en First Responder
 - 231013 AB 9.2 B Reactie brief Inspectie J&V Inzet brandweerassistent en first responder
- 9.3 Bluswatervoorziening – stand van zaken VR NHN
 - 231013 AB 9.3 B Brief opvolging aanbeveling bluswatervoorziening 2022
 - 231013 AB 9.3 V Bluswatervoorziening VR NHN
- 9.4 Rapportage toetsingscommissie Dekkingsplan VR NHN
231013 AB 9.4 B Rapportage toetsingscommissie Dekkingsplan VR NHN
- 10 Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Veiligheidsregio
 - 231013 AB 10 B Verordening financieel beleid 2023 definitief
 - 231013 AB 10 V Verordening financieel beleid 2023
- 11 Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023
 - 231013 AB 11 B Verordening controle financieel beheer 2023 ex art 213 gemeentewet def.
 - 231013 AB 11 V Verordening controle financieel beheer 2023
- 12 Asiel
- 12.1 Terugkoppeling Veiligheidsberaad 8 september 2023
- 12.2 Stand van zaken door M. van Kampen-Nouwen
- 13 Terugkoppeling Veiligheidsberaad 29 augustus en 9 oktober 2023
- 14 Rondvraag
- 15 Sluiting

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio NHN

Datum	Vrijdag 13 oktober 2023
Tijd	10.15 - 12.15 uur
Locatie	Raadszaal Gemeentehuis Den Helder
Deelnemers	Mevrouw A.M.C.G. Schouten, voorzitter, burgemeester Alkmaar De heer J. de Boer, burgemeester Den Helder Mevrouw M. Bonsen-Lemmens, burgemeester Koggenland Mevrouw M. ten Bruggencate, burgemeester Heiloo Mevrouw R. van Dam, burgemeester Hollands Kroon De heer P. Dijkman, vervangend burgemeester Drechterland De heer G.J. van den Hengel, burgemeester Opmeer Mevrouw M. van Kampen-Nouwen, burgemeester Schagen De heer J. Nieuwenburg, burgemeester Hoorn De heer M. Pijl, burgemeester Medemblik De heer P. Slettenhaar, ter vervanging burgemeester Castricum De heer L. Voskuil, burgemeester Bergen De heer R. Wortelboer, burgemeester Stede Broec De heer E. van Zuijlen, burgemeester Enkhuizen De heer R. van der Zwaag, burgemeester Texel De heer K. Taneja, secretaris, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw A. Kortenray, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw S. Cremers, districtschef Noord-Holland Noord Politie Mevrouw M. Markhorst, ambtelijk secretaris
Afmelding	De heer M. Poorter, burgemeester Dijk en Waard De heer E.J. Paulina, directeur GGD Hollands Noorden De heer R. Bosma, Dijkgraaf Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Verslag	Mevrouw S. Duijn-Leo

Agenda

Nr	Algemeen	Bijlagen
1	Opening	
2	Vaststelling agenda	
3	Mededelingen - Afmeldingen - Wisseling burgemeester gemeenten Medemblik en Drechterland - Openstelling vacature lid auditcommissie - Raamovereenkomst CERT-dienstverlening NIPV - Stand van zaken zienswijzeprocedure Noodzakelijke wijziging GR VR NHN - Termijnagenda AB-DB 2023-2024	B3

- 4 Ingekomen en verzonden stukken**
- Brief Kroonbenoeming voorzitter VRNHN **B4.1**
 - Brief Uitgangspunten toepassing Wet tegemoetkoming schade bij rampen **B4.2**
 - Brief Toelichting financiële besluiten VRNHN **B4.3**
 - Aanbiedingsbrief concept kaderstellend besluit Wet gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord **B4.4/5/6/7**

5 Vaststelling verslag vergadering d.d. 7 juli 2023

Bijlagen:

Voorstel verslag algemeen bestuur 7 juli 2023

Conceptverslag algemeen bestuur 7 juli 2023

V+B5

Ter bespreking

- 6 Bestuurlijke inrichting VR NHN** **V6**
- 7 Voorstel tijdelijke samenstelling DB** **V7**
- 8 Portefeuillehouderschap Risicobeheersing** **V8**
- 9 Brandweer**
- 9.1 Proces raden ontwikkelingen brandweer
- 9.2 Uitspraak Inspectie J&V over pilots Brandweerassistent en First Responder **B9.1/2**
- 9.3 Bluswatervoorziening – stand van zaken VR NHN **V+B9.3**
- 9.4 Rapportage toetsingscommissie Dekkingsplan VR NHN **B9.4**
- 10 Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Veiligheidsregio NHN** **V+B10**
- 11 Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023** **V+B11**
- 12 Asiel**
- 12.1 Terugkoppeling Veiligheidsberaad 8 september 2023
- 12.2 Stand van zaken door M. van Kampen-Nouwen
- 13 Terugkoppeling Veiligheidsberaad 29 augustus en 9 oktober 2023**
- 14 Rondvraag**
- 15 Sluiting**

DB			Commissi e			AB	
			7-feb		BFV		
23-feb	Waarborgfonds	zienswijze					
	Noodzakelijke actualisatie GR	zienswijze					
	Zienswijze Kadernota 2024	behandeling					
	Bestuurlijke uitgangspunten Regionaal Beleidsplan	kennisname					
	Bestuurlijke opdracht commissie brandweezorg	vaststellen					
	Verordening hoor- en adviescommissie bezwaarschriften VRNHN 2023	kennisname					
	Benoeming plaatsvervangend lid hoor- en adviescommissie bezwaarschriften VRNHN	vaststellen					
	Aanpassing CAR(-UWO) Veiligheidsregio's voor Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	vaststellen					
						17-mrt	Jaarplan Veilig Leven
							Stemverhouding
							Kadernota 2024
							Oprichting en deelname Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's
							Voorstel noodzakelijke actualisatie GR
							Bestuurlijke uitgangspunten Regionaal Beleidsplan
							Bestuurlijke opdracht commissie brandweezorg i.o.
							Handreiking gebiedsgerichte opkomsttijden
							Verordening hoor- en adviescommissie bezwaarschriften VRNHN 2023
			28-mrt		BFV		
						31-mrt	Themadag: doorontwikkeling brandweer/Regionaal beleidsplan
13-apr	Jaarstukken en begroting VRNHN	zienswijze					
	Rode draden analyse GRIP incidenten	kennisgeving					
	Waarschuwings- en alarmeringsstelsel (WAS) fasering	kennisgeving					
	Contactmomenten VRNHN en Inspecties	kennisgeving					
	Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg	kennisgeving					
	Vaststellen Reglement Functionaris voor de Gegevensbescherming	vaststellen					
	Aanwijzing leden auditcommissie VRNHN	kennisgeving					
	Aanwijzing tijdelijk bestuurlijk portefeuillehouder Regionaal Beleidsplan 2024-2027	kennisgeving					
						26-mei	Rode draden analyse GRIP incidenten
							Waarschuwings- en alarmeringsstelsel (WAS) fasering
							Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg

							Ontwikkeling brandweezorg (met voorstel herziening uitgangspunten doorontwikkeling brandweer + bestemmingsreserve).	vaststellen
							Aanwijzing leden auditcommissie VRNHN	vaststellen
							Aanwijzing tijdelijk bestuurlijk portefeuillehouder Regionaal Beleidsplan 2024-2027	vaststellen
						26-mei	Themabijeenkomst: Zorg	
8-jun	Bestuursrapportage 1	bespreken						
	Concept zienswijze waarborgfonds	bespreken						
	Concept zienswijze noodzakelijke actualisatie GR-VRNHN	bespreken						
	Beoordeling Informatiehuishouding VRNHN	hamerstuk						
	Concept zienswijze jaarstukken en begroting VRNHN	bespreken						
	Verdeelsleutel 2024	bespreken						
	Portefeuilleverdeling AB-leden	bespreken						
	Voorzitterschap zomerperiode	bespreken						
			30-jun		ZV			
				Concept zienswijze jaarstukken en begroting VRNHN	AUDIT			
						7-jul	Oprichting en deelname Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's	vaststellen
							Bestuursrapportage 1	vaststellen
							Jaarstukken VRNHN	vaststellen
							Programmabegroting VRNHN	vaststellen
							Noodzakelijke actualisatie GR-VRNHN	formaliseren
							Portefeuilleverdeling AB-leden	kennisgeving
							Voorzitterschap zomerperiode	vaststellen
			7 juli		BRW			
			29-aug		BFV			
7-sep	Kroonbenoeming voorzitter VR NHN	Kennisgeving						
	Aanbiedingsbrief gemeenten en provincies inzake concept kaderstellend besluit Wet GR	Kennisgeving						
	Bestuurlijke inrichting Veiligheidsregio Noord-Holland Noord: ➤ Stand van zaken voorbereidingsgroep ➤ Samenstelling huidige DB na wisseling burgemeester Pijl	Informatie Bespreking						
	Portefeuillehouderschap Risicobeheersing	Bespreking						
	Bluswatervoorziening – stand van zaken VR NHN	Informatie						
	Verordening controle financieel beheer VR NHN 2023	Hamerstuk						
	Verordening financieel beleid GR NHN 2023	Hamerstuk						
	Aanpassing CAR UWO (LOAV circulaire lbr. 23/04 en 23/07)	Hamerstuk						
			27 sept		BRW			
						12-okt	Bestuurlijke tweedaagse – dag 1	

							Beleidsplan VR NHN	Bespreken
							Meerjarenplan en dekkingsplan brandweer	Bespreken
							Bestuurlijke inrichting VR NHN	Bespreken
						13-okt	Regulier	
							Kroonbenoeming voorzitter VR NHN	Kennisgeving
							Aanbiedingsbrief gemeenten en provincies inzake concept kaderstellend besluit Wet GR	Kennisgeving
							Bestuurlijke inrichting GR VR NHN	Vaststellen
							Aanwijzen portefeuillehouder Risicobeheersing	Vaststellen
							Bluswatervoorziening – stavaza VR NHN	Informatie
							Verordening controle financieel beheer GR VR NHN	Vaststellen
							Verordening financieel beleid VR NHN	Vaststellen
			17-okt		BFV			
2-nov	Normenkader							
	Bestuursrapportage 2							
	Circulaire CAR-UWO							
	Gewijzigde GR (concept)							
			21-nov		BFV			
					BFV			
			24-nov		ZV			
						1-dec	Normenkader	
							Bestuursrapportage 2	
							Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	zienswijze
							Ontwerp-Dekkingsplan	zienswijze
							Ontwerp-Regionaal Beleidsplan	zienswijze
							Gewijzigde GR (concept)	
7-dec	Kadernota	zienswijze						
2024								
februari	Zienswijzen Regionaal Beleidsplan	behandeling						
	Zienswijzen Dekkingsplan	behandeling						
	Zienswijzen Kadernota	behandeling						
	Publieksversie jaarcijfers (operationele prestaties/ infographic)	bespreken						
	Afstemming zomervakantieperiode vz./plv. vz.	bespreken						

	Zienswijze Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	bespreken					
					maart	Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	toestemming
						Regionaal Beleidsplan 2024-2027	vaststellen
						Dekkingsplan	vaststellen
						Kadernota	vaststellen
						Stemverhouding	vaststellen
						Publieksversie jaarcijfers (operationele prestaties/ infographic)	vaststellen
april	Ontwerp-programmabegroting	zienswijze					
	Jaarstukken	vaststellen					
	Klachtenrapportage o.b.v. artikel 14 interne klachtenregeling VR NHN 2019	kennisnemen					
					mei		
juni	Toestemming/besluiten raden-colleges Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	behandeling					
	Beoordeling Informatiehuishouding VRNHN						
					juli	Wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	formaliseren
						Bestuursrapportage 1	vaststellen
						Jaarstukken VRNHN	vaststellen
						Programmabegroting VRNHN	vaststellen

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Postbus 416
1800 AK Alkmaar

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Nederland
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
R. Snijders

r.snijders@minjenv.nl

Datum 2 juni 2023
Onderwerp Kroonbenoeming voorzitter Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Ons kenmerk
4664255

Uw kenmerk
UIT-2023-27303

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte mevrouw Schouten,

De Koning heeft u op mijn voordracht, gehoord uw algemeen bestuur en de commissaris van de Koning, benoemd tot voorzitter van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het geplaatst wordt en werkt terug met ingang van 23 juni 2021.

Bijgevoegd is een kopie van deze kroonbenoeming.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

C.H. Monster
Directeur Veiligheidsregio's Crisisbeheersing en Meldkamer

Ingekomen: 09 JUN 2023

WIJ WILLEM-ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van 26 april 2023, nr. 2023001067
houdende benoeming van de voorzitter van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Op voordracht van Onze Minister van Justitie en Veiligheid van 11 april 2023, nr.
4551358, Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's, directie Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en Meldkamer;

Gelet op artikel 11, tweede lid, van de Wet veiligheidsregio's;

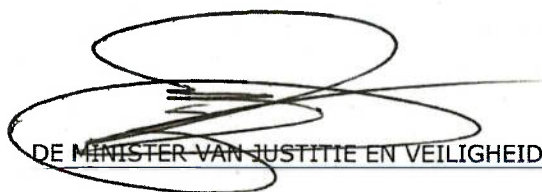
HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Mevrouw A.C.M.G. Schouten, burgemeester van Alkmaar, wordt benoemd tot voorzitter
van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de
Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 23 juni 2021.

Onze Minister van Justitie en Veiligheid is belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, 26 april 2023

DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

ONTVANGEN

24 JULI 2023

Voig-2023

#teamVB

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Veiligheidsberaad
Postbus 7010
6801 HA Arnhem

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Nederland
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
R. Snijders

r.snijders@minjenv.nl

Datum 21 juli 2023

Onderwerp Uitgangspunten toepassing Wet tegemoetkoming schade bij rampen

Projectnaam
Uitgangspunten toepassing
Wet tegemoetkoming schade
bij rampen

Ons kenmerk
4784217

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geacht Veiligheidsberaad,

Limburg en een deel van Noord-Brabant werden in juli 2021 getroffen door extreme wateroverlast. In reactie hierop heeft het kabinet de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) toegepast om gedupeerden financieel te helpen. De toepassing van de Wts in juli 2021 is in 2022 geëvalueerd en heeft geleid tot verbeterpunten die momenteel worden opgepakt. De evaluatie van de wet zelf (de Wts) start na deze zomer. Het evaluatierapport zal niet eerder dan september 2024 afgerond zijn en een eventueel herzieningstraject van de wet start niet eerder dan in 2025. Er kan niet uitgesloten worden dat de Wts in de tussentijd – voordat de evaluatie van de Wts is afgerond en de Wts eventueel is aangepast – moet worden toegepast als gevolg van een ramp.

Met het oog hierop is het wenselijk dat er op bestuurlijk niveau een eenduidig beeld bestaat van de uitgangspunten voor de toepassing van de Wts. De bijgaande uitgangspunten zijn op 14 juli 2023 in de Ministerraad besproken. In de uitgangspunten wordt onder meer aangegeven dat het gaat om een tegemoetkoming (en geen volledige vergoeding), dat eenduidige communicatie door alle betrokken overheden belangrijk is om onjuiste verwachtingen te voorkomen en dat de minister van Justitie en Veiligheid een regeling zal opstellen om de wet naar aanleiding van een ramp toe te passen. De in het voorstel opgenomen uitgangspunten zijn ook in het verleden gehanteerd. In de toelichtingen op de uitgangspunten is, waar relevant, rekening gehouden met aanbevelingen uit de hierboven genoemde evaluatie. Ik wil u vragen om uw leden te informeren over bijgaande uitgangspunten.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

drs. Monique Vogelzang

Directeur-Generaal Politie en Veiligheidsregio's

In juli 2021 leidden overstromingen en extreme regenval in Limburg en delen van Noord-Brabant tot vele gedupeerden, grote schade en hoge kosten. De regering heeft gedupeerden financieel ondersteund door de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) toe te passen. Dit jaar (2023) start de evaluatie van de Wts. Niet uit te sluiten valt dat de Wts moet worden toegepast in de periode vóór de evaluatie van de Wts is afgerond en de Wts is aangepast (indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft). In dat geval gelden onderstaande bestuurlijke uitgangspunten, zoals die ook in het verleden zijn gehanteerd. De Ministerraad heeft deze op 14 juli 2023 besproken.

Uitgangspunten toepassen Wet tegemoetkoming schade bij rampen

1. Wanneer er sprake is van een ramp, kan de regering de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) toepassen. Bij een ramp als gevolg van een overstroming door zoet water of een aardbeving is de Wts zonder meer van toepassing.

Toelichting:

De Wts zal worden toegepast bij een ramp als gevolg van een overstroming door zoet water of aardbeving (als bedoeld in artikel 1 van de Wts).

Er is sprake van een ramp ingeval van een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken (artikel 1 Wet Veiligheidsregio's).

Daarnaast kan de regering de Wts bij koninklijk besluit van toepassing verklaren op een ramp "van tenminste vergelijkbare orde" als een overstroming door zoet water of een aardbeving.

2. Op grond van de Wts heeft een gedupeerde recht op een *tegemoetkoming* in de schade.

Toelichting:

Het uitgangspunt is dat iedereen zijn eigen schade draagt. Door het afsluiten van een verzekering kan een huishouden of bedrijf tegen betaling van een premie een schaderisico overdragen aan een verzekeraar. Primair zijn dan ook de verzekeraars aan zet voor vergoeding van de geleden schade.

De Wts heeft het karakter van een (beperkt) vangnet. Gedupeerden komen op grond van de Wts niet in aanmerking voor een tegemoetkoming in de geleden schade of kosten, voor zover:

- die redelijkerwijs verzekeraar waren;
- die zijn veroorzaakt door eigen schuld van gedupeerde;
- de gedupeerde onvoldoende maatregelen heeft getroffen ter voorkoming of beperking van die schade;
- de gedupeerde niet uit anderen hoofde een tegemoetkoming heeft verkregen of kan verkrijgen;
- die het gevolg zijn van een overstroming door zoet water en zijn ontstaan aan (bouw)activiteiten die vanaf 19 april 1996 hebben plaatsgevonden in het winterbed van bij het Besluit tegemoetkoming schade bij rampen (Bts) aangewezen rivieren.

Gelet op het feit dat schade als gevolg van overstroming van secundaire keringen redelijkerwijs verzekeraar is, lijkt de Wts met name relevant in geval van overstromingen van primaire keringen en aardbevingen. Er is op grond van de Wts geen volledige vergoeding van schade en kosten mogelijk; aan gedupeerden kan alleen een tegemoetkoming worden verstrekt. Ook komen niet alle categorieën schade en kosten voor een tegemoetkoming in aanmerking. De Wts heeft alleen betrekking op materiële schade.

3. Als de Wts van toepassing is, zullen de betrokken overheden naar buiten toe eenduidig communiceren over de betekenis van die toepassing en de reikwijdte van de tegemoetkoming.

Toelichting:

In geval van een ramp waarop de Wts van toepassing is, is het voor gedupeerden belangrijk om te weten waar zij aan toe zijn. Dit vereist duidelijke communicatie over de mogelijkheden en onmogelijkheden van de Wts, zodat er geen onjuiste verwachtingen worden gewekt. In het bijzonder moet duidelijk zijn welke kosten voor een tegemoetkoming in aanmerking komen en dat niet de volledige schade vergoed wordt. De communicatie door de rijksoverheid, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en de overige betrokken overheden dient onderling te worden afgestemd zodat er eenduidig wordt gecommuniceerd.

4. Om een beeld te krijgen van de mogelijke omvang van de schade en kosten kan de minister van Justitie en Veiligheid opdracht geven om een zogeheten Quick Scan uit te voeren.

Toelichting:

Om zicht te krijgen op de mogelijke omvang van de geleden schade kan de minister een Quick Scan laten opstellen. Gelet op de ervaringen met de Quick Scan in 2021 zal deze scan binnen een bepaalde breedte (minimaal en maximaal mogelijke schade) een realistische inschatting geven van de mogelijk geleden schade. In de communicatie zal het karakter van de Quick Scan worden gedefinieerd.

5. Als de Wts van toepassing is op een ramp, zal de minister van Justitie en Veiligheid een ministeriële regeling opstellen waarin onder meer regels worden opgenomen over de hoogte van de tegemoetkoming en welke schade- en kostencategorieën voor een tegemoetkoming in aanmerking komen.

Toelichting:

Bij het opstellen van de ministeriële regeling neemt de minister de omstandigheden van de ramp in acht. Hierbij zal de ministeriële regeling van september 2021 (Regeling tegemoetkoming waterschade in Limburg en het onbedijkt gebied langs de Maas in Noord-Brabant in juli 2021) als uitgangspunt dienen. Daarnaast houdt de minister ook rekening met de uitkomsten uit de procesevaluatie van die regeling en andere geleerde lessen.

Beslispunten bij het opstellen van de ministeriële regeling zijn in ieder geval:

- de omvang en begrenzing van het schadegebied;
- de schade- en kostencategorieën die voor een tegemoetkoming in aanmerking komen;
- de hoogte van de tegemoetkoming per schade- en kostencategorie, per categorie gedupeerden;
- de hoogte van het eigen risico en eventuele drempelbedragen per categorie gedupeerden;
- de noodzaak van een hardheidsclausule.

Naast de ministeriële regeling ter uitvoering van de Wts zullen in principe geen andere regelingen worden opgesteld voor tegemoetkomingen in schade of kosten als gevolg van de ramp.

6. Bij het opstellen en uitvoeren van de ministeriële regeling worden de getroffen overheden betrokken.

Toelichting:

Indien sprake is van een ramp waarop de Wts van toepassing is, zet het ministerie van Justitie en Veiligheid een overlegstructuur op voor het opstellen en uitvoeren van de ministeriële regeling. Er is hierover op directeursniveau afstemming tussen rijk en veiligheidsregio/gemeenten/provincie. Daarbij wordt geborgd dat de (meest) getroffen overheden zoveel mogelijk rechtstreeks zijn vertegenwoordigd in de overlegstructuur. Daarnaast vindt op directeursniveau overleg plaats met de betrokken departementen.

Aan de Colleges van B&W van de deelnemende gemeenten

Datum	14 september 2023	Telefoon	072 567 5010
Onze referentie	UIT-2023-28735	E-mail	stafbureau@vrnhn.nl
Uw referentie	-	Bijlagen	-
Uw bericht van	-	Onderwerp	Toelichting financiële besluiten VRNHN

Geacht College,

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 juli 2023 spraken de burgemeesters af een brief te sturen aan de colleges om enkele financiële besluiten over de gemeenschappelijke regeling toe te lichten. De brief is gericht aan de colleges ter verduidelijking van de context. U kunt deze informatiebrief doorgeleiden naar de gemeenteraden.

Gemeld financieel tekort

De veiligheidsregio heeft het algemeen bestuur in de vergadering van 7 juli geïnformeerd dat het jaar 2023 niet met een positief resultaat zal eindigen. Hierover heeft het Noord-Hollands Dagblad ook bericht. Dit heeft een eenvoudige reden: de voortdurende (hoge) inflatie én de loonkostenontwikkeling gaan (ver) boven de van uw gemeenten ontvangen indexatievergoeding uit. De VR wil benadrukken dat dit een tijdelijke situatie is omdat voor 2024 de indexatievergoeding uit de gemeenten wel voorziet in overbrugging van het verschil. Door de gehanteerde rekensystematiek (FUGR) effectueren deze financiële maatregelen een jaar later dan het moment waarop de extra kosten ontstaan. Dit is bij een gebruikelijke inflatie een prima werkwijze, maar blijkt nu niet afdoende om een tekort te voorkomen. Dit jaar is de werkelijke inflatie extremer dan in andere jaren en kan de VR het tijdelijke tekort niet intern opvangen. In de tweede tussentijdse bestuursrapportage 2023 zal het algemeen bestuur nogmaals geïnformeerd worden over de financiële uitgaven en de ontwikkeling van het tekort voor 2023. Deze rapportage wordt net als in voorgaande jaren in het algemeen bestuur van december behandeld. Het algemeen bestuur heeft de opdracht gegeven om de maximale algemene reserve van 2,5% van de begroting van gemeenschappelijke regelingen als de veiligheidsregio te evalueren. Centraal staat de vraag of een algemene reserve van 2,5% voldoende robuust is in de huidige context van hoge inflatie en loonkostenontwikkeling.

Bestemmingsreserve frictiekosten en mobiliteit

In de vergadering van 7 juli heeft het algemeen bestuur besloten €250.000,- uit de bestaande bestemmingsreserve frictiekosten en mobiliteit te herbestemmen voor kosten die verband houden met voorbereidende taken voor de doorontwikkeling van de brandweer. Vanuit enkele gemeenten is gevraagd naar de achtergrond van deze oorspronkelijke bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve is een reserve vanuit de reorganisatie brandweer die nog niet volledig uitgeput is, omdat de resultaten van de VR in voorgaande jaren altijd positief waren waardoor de reserve niet

behoefde te worden aangewend. Nu gaf deze financiële ruimte de mogelijkheid om de benodigde extra tijdelijke gelden voor de brandweerontwikkeling uit deze reserve te financieren. Het alternatief zou zijn geweest dit deel extra aan gemeenten te vragen, omdat er geen ruimte zit in de eigen begroting. In 2024 wordt geëvalueerd of deze reserve nog nodig is.

Wij gaan ervan uit u met deze achtergrondinformatie wat meer duiding te hebben gegeven. In de decembervergadering van het algemeen bestuur treft u zoals gebruikelijk de tweede bestuursrapportage aan.

Met vriendelijke groet,

Anja Schouten,
Voorzitter Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Aan:

De presidia, gemeenteraden en colleges van de gemeenten¹ in Noord-Holland Noord
Provinciale Staten en het college van gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland

Ter kennisname:

De leden van het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur en Directies van de Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord

De gemeenten buiten het werkgebied van de regietafel, die wel participeren in de GR die binnen ons gebied vallen, te weten: de gemeenten: Hillegom, Beverwijk, Haarlem, Haarlemmermeer, Oostzaan, Wormerland, Heemskerk, Zaanstad, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

Datum: 17 juli 2023

Onderwerp: Concept Kaderstellend Besluit inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord ter besluitvorming

Bijlagen (3):

1. Concept Kaderstellend Besluit inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland
2. Overzicht Input regionale raadsbijeenkomsten en verwerking van deze input
3. Advies griffiers implementatie wijziging Wgr

Geachte colleges en leden van de gemeenteraden en provinciale staten in Noord-Holland Noord,

Allereerst hartelijk dank voor de inbreng die wij afgelopen anderhalve maand vanuit de raden en staten mochten ontvangen op de aanzet voor het kaderstellend besluit. Namens de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord ontvangt u het hierbij het concept Kaderstellend besluit waarin uw inbreng is verwerkt. U wordt gevraagd om te besluiten op dit concept en daarmee de kaders vast te stellen.

8 artikelen kunnen/moeten wijzigen

Bijgevoegd concept Kaderstellend besluit bevat voorstellen voor de volgende 8 artikelen die kunnen of moeten wijzigen:

Artikel 1	Zienswijzeprocedure aangaan/ treffen/ wijziging regeling
Artikel 9	Opnemen voorwaarden uittreding en de gevolgen daarvan
Artikel 10, lid 5 en 6	Aanvullende zienswijze
Artikel 10 lid 7	Participatie van ingezetenen
Artikel 11A	Evaluatie
Artikel 17	Actieve informatieplicht vanuit het bestuur
Artikel 24A	Mogelijkheid gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen
Artikel 34, 34B en 35	Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota & begroting

Het document bevat per artikel een tekstvoorstel, een nadere toelichting en bij een aantal artikelen ook vragen. Bij het opstellen van de tekstvoorstellen is gebruik gemaakt van uw inbreng (bijlage 2) en het advies van de kring van griffiers (bijlage 3).

Andere technische wijzigingen

Bij de start van dit traject is afgesproken dat alleen technische wijzigingen die niet bestuurlijk gevoelig liggen en/of geen (financiële) consequenties hebben, kunnen meeliften. Naast de artikelen vanuit de wet, bevat het concept daarom ook een uitwerking voor de archiefpassage. In het traject hebben we geconcludeerd dat verplichtingen die vanuit de archiefwet worden opgelegd niet in alle gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen. Deze technische wijziging kunnen we in onze optiek doorvoeren als de gemeenschappelijke regelingen wijzigen.

¹ Dit betreft de volgende 17 gemeenten:

Kop van Noord-Holland:	Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel
West-Friesland:	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Regio Alkmaar:	Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest

Hoe verder

In afstemming met de griffiers en gemeentelijke organisaties is het proces zo opgelijnd, dat elke gemeenteraad in oktober 2023 besluit over de kaders. Dit besluit is leidend bij de wijzigingen van alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord. De uiteindelijke wijzigingen moeten, volgens de nieuwe zienswijze procedure, voor 1 juli 2024 zijn vastgesteld.

Na besluitvorming op de kaders ontvangen alle gemeenten uiterlijk op 15 december 2023 alle gewijzigde gemeenschappelijke regelingen voor een zienswijzeprocedure op de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen. U heeft in die fase tot 1 maart 2024 de tijd voor het geven van uw zienswijze. Vervolgens worden de gemeenschappelijke regelingen, met inachtneming van de zienswijzen, uiterlijk op 15 april 2024 aan u aangeboden ter besluitvorming. U heeft in die fase tot 25 juni 2024 de tijd om uw besluiten kenbaar te maken.

Vervolgens worden de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen gepubliceerd en zijn ze van kracht.

Vragen

Heeft u vragen naar aanleiding van deze stukken, neemt u dan contact op met uw griffier of de secretaris van de Regietafel (henriettevdheuvel@mac.com, T 0638507656).

Met vriendelijke groet,

De Regietafel Noord-Holland Noord

M. van Kampen
Voorzitter Regietafel Noord-Holland Noord
Burgemeester Schagen

Regietafel Noord-Holland Noord

Marjan van Kampen	Burgemeester Schagen (voorzitter)
Lars Voskuil	Burgemeester Bergen
Michiel Pijl	Burgemeester Drechterland
Sjaak Vriend	Griffier Hollands Kroon
Afra Reus	Griffier Medemblik
Rosanne Slootweg	Griffier Castricum
Astrid Huisman	Gemeentesecretaris Stede Broec
Arthur Rynja	Directeur Hollands Kroon
Annet Doesburg	Gemeentesecretaris Dijk en Waard
Quinten Foppe	Directeur Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Edward John Paulina	Directeur GGD Hollands Noorden
Krishna Taneja	Directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Henriëtte van den Heuvel	Secretaris Regietafel

Concept Kaderstellend Besluit

inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord

Leeswijzer

Op de hierna volgende pagina's is per te wijzigen artikel het kader uitgewerkt.

In juni hebben alle gemeenteraden tijdens de regionale raadsbijeenkomsten een toelichting gehad op dit voorstel en is inbreng opgehaald. Op basis van de inbreng (zie bijlage met Vragen en Antwoorden) is het voorstel op onderdelen aangepast en aangescherpt.

Elk artikel bevat:

1. Een samenvatting van het voorstel;
2. Eerste aanzet voor een tekstvoorstel om op te nemen in de gemeenschappelijke regelingen
NB dit tekstvoorstel kan worden aangepast op basis van de besluitvorming van alle raden!
3. Een advies of het tekstvoorstel moet gelden voor alle gemeenschappelijke regelingen of dat maatwerk moet worden toegepast;
4. Informatie of het voorstel aansluit bij het advies van de griffiers;
5. Nadere toelichting op het voorstel;
6. Bijlage met informatie uit de wet, de memorie van toelichting en de handreiking van de VNG.

Overzicht te wijzigen artikelen

1.	Artikel 1	Zienswijzeprocedure aangaan / treffen / wijziging regeling
2.	Artikel 9	Opnemen voorwaarden uittreding en de gevolgen daarvan
3.	Artikel 10, lid 5 en 6
+ Artikel 34, 34B en 35	Aanvullende zienswijze
Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota & begroting
4.	Artikel 10 lid 7	Participatie van ingezetenen
5.	Artikel 11A	Evaluatie
6.	Artikel 17	Actieve informatieplicht vanuit het bestuur
7.	Artikel 24A	Mogelijkheid gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen
8.	Archiefparagraaf	Omdat niet alle gemeenschappelijke regelingen voldoen aan de eisen van de Archiefwet is het voorstel alle regelingen, waarop dit van toepassing is, gelijktijdig aan te passen.

Vervolgstappen

Besluitvorming op de kaders staat in alle raden in Noord-Holland Noord gepland in oktober 2023.

Het kaderstellend besluit is leidend bij de doorvertaling naar alle gemeenschappelijke regelingen, die voor 1 juli 2024 moeten zijn gewijzigd.

Deze ontvangt u vervolgens via de regietafel (gelijktijdig met de kadernota's 2025 van de gemeenschappelijke regelingen) eerst nog een keer voor een zienswijzeprocedure en vervolgens (gelijktijdig met de begroting 2025 en jaarstukken 2023 van alle GR) ter besluitvorming.

Kaders per artikel

Artikel 1 Verplichte zienswijzeprocedure bij het treffen, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een GR

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Artikel 9 Voorwaarden uittreding

De uittredingsbepaling is een verplicht onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Het betreft een (vrij technische) wijziging waarbij wordt bepaald wat de minimale termijn van deelname, de opzegtermijn en de uittreedsom is.

Bij **uittreding** is het voorstel een **minimale termijn van deelname** te hanteren van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling en een **opzegtermijn** van tenminste één jaar in acht te nemen. De **uittreedsom** wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van de reële schade wordt berekend door de accountant van de GR, aangevuld met een bindend advies van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een externe accountant).

Artikel 10 Lid 5 en 6 Aanvullende zienswijzeprocedure omtrent besluiten en Artikel 34 34b 35 Aanpassen termijnen voor indiening van kadernota, ontwerpbegroting en begroting

Voorstel is om naast de **verplichte zienswijzeprocedure** op de begroting een aanvullende zienswijze procedure vast te leggen voor drie besluiten: 1. Kadernota (is nu al het geval in Noord-Holland Noord en wordt hiermee bevestigd), 2. Bestemming van het rekeningresultaat (in plaats van de jaarrekening als geheel) en 3. Strategische of meerjarenplannen (voor zover een GR een dergelijk plan of document heeft). Voorstel is daarnaast om de **termijnen** te handhaven die in 2018 zijn overeengekomen in het kader van vaststelling van FUGR (en Spoorboekje) en deze op te nemen in de GR, met inbegrip van de onder 1 genoemde besluiten. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces, en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

Artikel 10. Lid 7 Participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Het voorstel is om participatie voor ingezetenen en belanghebbenden alleen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling als de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Het overgrote deel van de GR-en zijn collegeregelingen, en zijn er dus geen bevoegdheden overgedragen. Daar ligt het voor de hand om inspraak lokaal in te passen via reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden. Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand. Hoe deze inspraak wordt geregeld is aan het Algemeen Bestuur van de regeling. In de bijlage is een overzicht opgenomen van GR-en waarvoor dit geldt.

Artikel 11a: Evaluatie gemeenschappelijke regeling

Elke GR dient een tekst op te nemen over de evaluatie van de regeling. Dit betekent dat in elke regeling wordt aangegeven of er wel of niet evaluaties plaats vinden, en zo ja, op welke wijze. Het voorstel is dat in elke GR evaluaties plaats vinden en om hierbij ruimte te geven voor maatwerk. Elke GR kan met een tekstvoorstel komen voor een evaluatieprocedure en deze wordt met het geheel van de gewijzigde regeling voor zienswijze en/of besluit aan de raden voorgelegd.

Artikel 17 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Informatieverstrekking aan de raden (en staten) gebeurt zo vroeg mogelijk, schriftelijk en op hoofdlijnen. Het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) zendt de informatie altijd schriftelijk, rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten (en staten), in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan worden de AB-leden vooraf geïnformeerd.

Artikel 24a Gemeenschappelijke adviescommissie

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Archiefparagraaf

Het gaat om het actualiseren en in overeenstemming brengen van de archiefparagrafen met de Archiefwettelijke vereisten. De paragraaf bevat artikelen over Archiefzorg, Archiefbeheer, Archiefbewaarplaats, Toezicht, Verantwoording, Terbeschikkingstelling en Beheer.

Artikel 1 Verplichte zienswijzeprocedure bij het treffen, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een collegeregeling, burgemeestersregeling of een gemeenteregeling tussen colleges en burgemeesters.

Samenvattend
Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

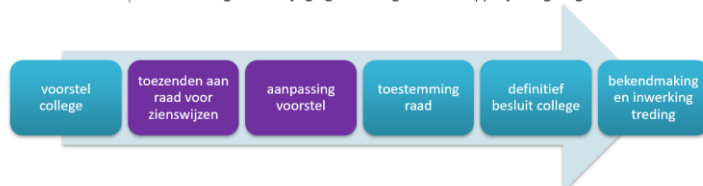
Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Geen.

Gebruik tekstvoorstel
N.v.t.

Advies griffiers
De griffiers vinden nadere advisering niet nodig, omdat dit een verplichte wijziging betreft.

Toelichting
Het betreft hier een wettelijke verplichting met als doel de raden meer invloed te geven bij het aangaan, wijzigen van een regeling of bij het toe- of uittreden van een deelnemer aan de regeling. Consequentie van het invoeren van dit artikel is in veel gevallen een langere doorlooptijd. Deze verplichte zienswijzeprocedure geldt alleen voor collegeregelingen en burgemeestersregelingen. Voor regelingen die getroffen of mede getroffen worden door de raden, hoeft dit niet (artikel 1, lid 2). De raad krijgt 8 weken de tijd voor het uitbrengen van een zienswijze aan het eigen college/de burgemeester. Daarna komt er een nieuw voorstel met het verzoek om toestemming te verlenen. Dit is al een bestaande procedure. Afhankelijk van hoe het raadsproces is ingericht, loopt de doorlooptijd op van 3 tot 6 maanden. Dit verschilt per gemeente. Bij de gewenste inwerkingtreding moet hiermee wel rekening worden gehouden (eerder aanbieden van het voorstel). De Wgr onderscheidt expliciet in de zienswijzenprocedure en een daaropvolgende toestemmingsprocedure. Deze kunnen <u>niet</u> gelijktijdig doorlopen worden om zo tijd te winnen. Dan is namelijk weer sprake van de procedure zoals die tot 1 juli 2022 gold. Daarnaast kan dan in gemeenten die geen zienswijzen indienen (en dus meteen toestemming zouden verlenen) geen rekening meer worden gehouden met wijzigingen die eventueel doorgevoerd worden naar aanleiding van zienswijzen van andere gemeenteraden. De gemeenteraden moeten immers uiteindelijk wel allen toestemming geven voor dezelfde gemeenschappelijke regeling. Wil men tijd winnen, dan moet bekeken worden of de procedure voor toestemming niet sneller doorlopen kan worden. Er hoeft dan immers niet meer uitgebreid gedebatteerd te worden, indien reeds rekening is gehouden met de eerdere zienswijzen van de gemeenteraden. Voor de volledigheid wordt hier ook nog opgemerkt dat het college nog definitief moet besluiten over het treffen van de gemeenschappelijke regeling. Het toestemmingsbesluit van de gemeenteraad moet immers voorafgaan aan het besluit van het college, zodat rekening kan worden gehouden met hetgeen in de toestemmingsprocedure aan de orde is gekomen.

Proces tot aangaan of wijziging van een gemeenschappelijke regeling*

Artikel 1, lid 1 Wgr	Artikel 1, lid 2 en 3 Wgr		Artikel 1, lid 4 Wgr Artikel 10:32 Awb	Artikel 1, lid 1 Wgr	Artikel 26 Wgr Artikel 3:40 Awb
Voorstel voor (wijziging) gemeenschappelijke regeling	Raad heeft 8 weken om zienswijze te geven aan het college.	Verwerking van de zienswijzen (incl. regionale afstemming)	Raad moet toestemming verlenen of onthouden. Geen recht van amendement. Heeft hiervoor 13 weken.	College kan voorstel nog redactioneel wijzigingen (als alle colleges dit ook doen)	Bekendmaking besluit tot treffen van en de regeling zelf in Gemeenteblad. Inwerkingtreding te regelen in de gemeenschappelijke regeling.

* college- of burgemeestersregeling

Bijlagen artikel 1

1. Wgr

Wgr-artikel 1
Wetstekst (nieuw): Artikel 1, leden 2 en 3: 2. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters zenden het ontwerp van de regeling toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, met uitzondering van het ontwerp van een regeling die getroffen of mede getroffen wordt door de raden. 3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij artikel 1.
Het treffen van een nieuwe regeling is bij uitstek het moment waarop raden hun opvatting kunnen geven over de overdracht c.q. uitvoering van gemeentelijke taken aan een bestuur dat op afstand staat van het lokale bestuur. Onder het treffen van een regeling wordt mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling (artikel 1, derde lid). Om de raad een meer sturende positie te geven bij het treffen van een regeling tussen colleges wordt raden het recht gegeven een zienswijze naar voren te brengen bij een ontwerpregeling van burgemeesters of colleges van burgemeesters en wethouders. Indien de raden hier geen gebruik van wensen te maken dienen zij de colleges van burgemeester en wethouders of de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte te stellen, zodat de besluitvorming niet onnodig vertraagd wordt. Vervolgens hebben de raden nog als laatste stok achter de deur de mogelijkheid om hun toestemming tot het treffen van de regeling te onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1, tweede lid, van de Wgr). Onder de weigeringsgrond «strijd met het recht» valt strijd met zowel het geschreven als het ongeschreven recht. Onder de weigeringsgrond «strijd met het algemeen belang» vallen die gevallen waarin de grond voor onthouding van toestemming niet nauwkeurig in de wet kan worden gespecificeerd, waarbij kan worden gedacht aan de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeenten, dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging of dat de raad meent dat de eigen betrokkenheid bij een gemeenschappelijke regeling onvoldoende is geborgd in de regeling. Omdat de raden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling is afgezien van de verplichting voor het college om schriftelijk te reageren op de zienswijze van een gemeenteraad. Als naar het oordeel van de raad onvoldoende is gedaan met een uitgebrachte zienswijze of onvoldoende is uitgelegd waarom een zienswijze geheel of deels niet is overgenomen, kan de raad toestemming onthouden.

3. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Toelichting (handreiking VNG)
De handreiking VNG geeft geen specifiek advies over dit onderdeel.

Artikel 9. Voorwaarden uittreding

Samenvattend
De uittredingsbepaling is een verplicht onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Het betreft een (vrij technische) wijziging waarbij wordt bepaald wat de minimale termijn van deelname, de opzegtermijn en de uittreedsom is. Bij uittreding is het voorstel een minimale termijn van deelname te hanteren van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling en een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht te nemen. De uittreedsom wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van de reële schade wordt berekend door de accountant van de GR, aangevuld met een bindend advies van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een externe accountant).
Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Uittreding 1. Gedurende een termijn van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling, is uittreding niet mogelijk. 2. Een deelnemer kan (geheel of gedeeltelijk) uittreden door toezending aan het (algemeen) bestuur van de daartoe strekkende besluiten van de raad en het college van burgemeester en wethouders. De procedure voor uittreding vangt aan op de dag nadat het (algemeen) bestuur de betreffende besluiten heeft ontvangen. Van gedeeltelijke uittreding is sprake indien de deelnemer slechts een deel van de door het samenwerkingsverband ten behoeve van alle deelnemers uitgevoerde taken, als bedoeld in artikel... van deze regeling (NB taken die dus omschreven staan in meestal artikel 3, de opsomming van de op/overgedragen taken), wenst terug te nemen. 3. Het (dagelijks) bestuur zendt de besluiten tot (gedeeltelijke) uittreding van een deelnemer aan de raden en colleges van de overige deelnemende gemeenten. 4. Uittreding, geheel of gedeeltelijk, geschiedt per 1 januari van enig jaar, waarbij een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht wordt genomen. 5. Na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde besluiten, komen de uittredende deelnemer en het (dagelijks) bestuur, uiterlijk 6 maanden voor de datum van uittreding, een concept-uittredingsregeling overeen, welke door de deelnemers wordt vastgesteld, waarbij de belangen van de uittredende deelnemer en die van de achterblijvende deelnemers op reële en evenwichtige wijze worden afgewogen. In de concept-uittredingsregeling worden de personele, juridische, organisatorische en financiële gevolgen, <u>waaronder de gevolgen voor het vermogen (NB alleen van toepassing bij openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie)</u>, van de uittreding geïnventariseerd, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan, de voorwaarden voor uittreding, de hoogte van de uittreedsom en de overname van personeel en/of overige verplichtingen door de uittredende deelnemer. Indien blijkt dat, als gevolg van een mogelijk verlies aan arbeidsplaatsen, een overleg met de bij de sector betrokken vakbonden noodzakelijk is ten behoeve van het opstellen van een sociaal plan, wordt de conclusie van dit overleg opgenomen in de concept-uittredingsregeling. 6. Indien het (algemeen) bestuur constateert dat de besluiten tot uittreding van de bestuursorganen van de deelnemer de vraag oproepen of continuering van de samenwerking in de gemeenschappelijke regeling (naam GR) redelijkerwijs nog wel mogelijk is, doet zij de deelnemers een voorstel tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling (naam GR) als bedoeld in artikel.... van deze regeling. 7. Het bestuur van ... (naam GR)... en de uittredende deelnemer zullen zich inspannen om de nadelige gevolgen van de uittreding voor het openbaar lichaam (gemeenschappelijk orgaan/de bedrijfsvoeringsorganisatie) en de uittredende deelnemer zo veel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld door personeel of andere verplichtingen over te nemen of anderszins in stand te doen houden. 8. Bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom is het uitgangspunt dat de uittredende deelnemer de reële schade van het openbaar lichaam (gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie) én de overblijvende deelnemers dient te vergoeden, die rechtstreeks gevolg is van het (gedeeltelijk) uittreden uit de gemeenschappelijke regeling,

waarbij bij het bepalen van de hoogte van de schade in beginsel een afbouwperiode van 5 jaar wordt gehanteerd, te rekenen vanaf de datum van uittreding.

9. De hoogte van de uittreedsom als bedoeld in lid 8 wordt slechts verhoogd indien er sprake is van substantiële langlopende en niet te mitigeren financiële verplichtingen, indien vast staat dat deze zich zullen voor doen én in die becijferde omvang, waarbij de bijdrage in de kosten door de uittreedende deelnemer naar rato wordt vastgesteld.
10. De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten, te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten (desintegratiekosten) in de in lid 8 genoemde afbouwperiode, waarbij geen verrekening van het vermogen plaatsvindt.
11. Op de uittreedsom wordt het aandeel van de uittreedende deelnemer in de algemene reserve van het openbaar lichaam (de bedrijfsvoeringsorganisatie) op de datum van uittreding in mindering gebracht, voor zover deze algemene reserve het benodigde weerstandsvermogen overschrijdt. Het aandeel in de algemene reserve wordt berekend naar rato van het inwoneraantal van de uittreedende deelnemer. Indien er sprake is van een tekort in de algemene reserve ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen wordt de uittreedsom met dit tekort verhoogd overeenkomstig de hiervoor benoemde berekeningswijze. (NB: deze bepaling geldt alleen voor openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie).
12. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten in verband met de uittreding van de deelnemer, zoals de kosten van inhuur externe dienstverlening, kosten onderzoek accountant, kosten boventallig primair personeel, kosten opstellen sociaal plan, kosten boventallig decentrale personele overhead, kosten afwaardering activa.

De frictiekosten komen volledig ten laste van de uittreedende deelnemer.

13. Onder desintegratiekosten wordt verstaan alle doorbelaste kosten als gevolg van overcapaciteit in personele en materiele sfeer en andere verplichtingen, die ontstaan als direct gevolg van de uittreding gedurende de in lid 8 genoemde afbouwperiode.

De desintegratiekosten die direct aan de uittreedende deelnemer kunnen worden toegerekend, komen integraal voor rekening van de uittreedende deelnemer voor de duur van maximaal 5 jaar. Desintegratiekosten die niet direct aan de uittreedende deelnemer kunnen worden toegerekend, zoals investeringskosten, afschrijvingskosten, kantoorhuur, salariskosten en inhuur van personeel etc. komen naar rato van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel van de regeling, voor rekening van de uittreedende deelnemer bij algehele uittreding. Bij gedeeltelijke uittreding komen de desintegratiekosten voor rekening van de uittreedende gemeente naar rato van uittreding.

14. De kosten als bedoeld in lid 11 en lid 12 worden door de accountant van het openbaar lichaam (het gemeenschappelijke orgaan/de bedrijfsvoeringsorganisatie) bepaald aan de hand van de jaarrekeningen over de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de datum van uittreding. De beoordeling van de kosten van uittreden wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment van de daadwerkelijke uittreding.
15. Met het oog op het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, als bedoeld in het achtste en tiende lid, vragen de uittreedende deelnemer en het (dagelijks) bestuur gezamenlijk om een bindend advies aan een onafhankelijke externe deskundige. De kosten voor het inschakelen van de externe deskundige zijn, als onderdeel van de frictiekosten, voor rekening van de uittreedende deelnemer.
16. Het (algemeen) bestuur stelt de concept-uittredingsregeling vast en stuurt deze aan de deelnemende bestuursorganen ter besluitvorming. De uittredingsregeling is vastgesteld indien tenminste twee derde van het aantal deelnemers hiertoe besluiten.
17. Gedurende de periode tussen het besluit tot uittreding en effectuering daarvan is de uittreedende deelnemer gehouden al haar verplichtingen na te komen.
18. De uittreedsom dient binnen een termijn van ... maanden na vaststelling als bedoeld in het vijftiende lid door de uittreedende deelnemer te zijn voldaan.

Gebruik tekstvoorstel

Generieke tekst voor alle gemeenschappelijke regelingen. Alleen als er binnen de GR geen sprake is van structurele vaste lasten zoals bijvoorbeeld personeel, gebouwen, vaste verplichtingen kan besloten worden de periode in te korten. In die gevallen dat de structurele vaste lasten aanzienlijk langer zijn dan deze 5 jaar kan overwogen worden deze periode te verlengen.

Advies griffiers

Het past niet bij de rol van de griffiers om de inhoudelijke bepalingen bij dit artikel te formuleren; deze taak ligt bij de werkgroepen (controllers, juristen). Wel past het bij de adviesrol van de griffiers om de bepalingen die worden ontwikkeld te toetsen op de vraag of voldoende is geborgd dat de raden voldoende invulling kunnen geven aan hun rol bij het besluit over de in te nemen zienswijze.

Toelichting

Tot 1 juli 2022 hoefde dit formeel slechts bij gemeenschappelijke regelingen die voor onbepaalde tijd waren getroffen, maar sindsdien geldt dit voor alle gemeenschappelijke regelingen. Dus ook bij voor bepaalde tijd getroffen gemeenschappelijke regelingen. Het is immers in ieders belang, dat je vooraf goede en duidelijke afspraken met elkaar maakt, mocht je om redenen op een goed moment niet verder willen met elkaar. Het betreft hier een vrij technische wijziging. Uit de praktijk en jurisprudentie kunnen richtlijnen gedestilleerd worden. Voor sommige GR-en is de mogelijkheid van uittreden wettelijk beperkt, zoals de VRNHN, de OD en de GGDHN. Er kan wel sprake zijn van een afname van op-/overgedragen extra taken.

Besluitvorming door deelnemers

Uit de woorden “met inachtneming van artikel 1” moet worden afgeleid dat de besluitvorming rond wijziging, opheffing, toetreding en de gevolgen van uittreding door de deelnemende bestuursorganen plaatsvindt. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft daarin formeel geen rol. (Handreiking Wijziging Wgr, VNG).

In elke regeling worden zo concreet mogelijke bepalingen over wijziging, opheffing, toetreden, uittredingsvoorwaarden voor en gevolgen van uittreding opgenomen. Deze bepalingen betreffen minimaal de volgende onderdelen:

- * personeel
- * contracten
- * huisvesting
- * investeringen

maar ook kan gedacht worden aan:

- * opzegtermijn
- * werkelijke kosten vs. ‘verzekeringspremie’/risico-opslag; en bij toetreding: ‘inkoopsom’
- * toerekenbaarheid kosten uittreding
- * onderscheid kosten (bv. frictiekosten; desintegratiekosten; personele kosten)
- * verplichting tot/mogelijkheid van overnemen personeel e.d.

In elke regeling wordt voorts aangegeven op welke wijze geborgd wordt dat raden tijdig in positie worden gebracht om een zorgvuldig besluit te nemen over de zienswijze bij wijziging, opheffing, toetreding, uittreding, zoals bedoeld in art. 1 van de WGR. Dit komt erop neer dat de zienswijzeprocedure materieel betekenis heeft en niet neerkomt op “tekenen bij het kruisje”.

Voorwaarden voor uittreding

Bij voorwaarden kan onder andere gedacht worden aan bijvoorbeeld een opzegtermijn of een verbod de eerste jaren na toetreding/treffen van de gemeenschappelijke regeling uit te treden. Ook het besluitvormingsproces is een onderdeel van de voorwaarden voor uittreding, net als andere procedurele afspraken. Dat zijn bepalingen die al regelmatig in gemeenschappelijke regelingen voorkomen. Ook kan gedacht worden aan voorwaarden over het verplicht overnemen van personeel (mits dat personeel of de personeelsvertegenwoordiging daarmee natuurlijk ook instemt langs de daartoe geëigende wegen).

Vermogensrechtelijke gevolgen

Bij vermogensrechtelijke gevolgen gaat het om de financiële kant van de uittreding, maar ook om de overname van contracten (huurovereenkomsten, arbeidsovereenkomsten, inkoopcontracten e.d.). In de gemeenschappelijke regeling zal bepaald moeten worden hoe hiermee omgegaan wordt én hoe de uittreedkosten berekend moeten worden. Daarbij zal vooral van belang zijn welke kosten toerekenbaar zijn aan de uittredende partij, want vaak wordt gekozen voor het principe dat de uittreder de kosten van de uittreding betaalt. Bij dat principe past het echter niet dat de uittreder meer kosten betaalt dan strikt noodzakelijk. De uittredingssom is geen boete om uittreding praktisch

onmogelijk te maken. Wat verder van belang is, is om ook reëel te kijken hoe lang een samenwerkingsverband nodig heeft zich aan te passen. Kosten kunnen immers niet tot in de eeuwigheid der dagen aan de uittreder worden toegerekend. Dan zou de uittreder nooit loskomen van het samenwerkingsverband. In de jurisprudentie gaat men daarbij uit van een termijn van maximaal vijf jaar. Wat ook mogelijk is, is dat de uittreedende partij een soort van risico-opslag of 'verzekeringspremie' betaalt, waarmee eventuele toekomstige risico's worden afgekocht voor een vast bedrag. Daarmee staat het bedrag vast voor het moment van uittreding, en kunnen er niet jarenlang nog kosten worden toegerekend.

Het is overigens niet noodzakelijk om in de gemeenschappelijke regeling expliciete bedragen te noemen, die kunnen immers per deelnemer verschillen, maar ook per periode. Een vaste uittreedsom zou ertoe leiden dat eventuele meerkosten boven dat bedrag niet door de uittreder, maar door het samenwerkingsverband en daarmee door de overblijvende deelnemers moeten worden gedragen.

Minimale termijn van deelname

Er kan een keuze worden gemaakt:

1. Een minimale periode van 4 jaar;
2. Deelnemers spreken bij aangaan/intreding af gedurende welke periode niet uitgetreden kan worden.

Opzegtermijn

Er kan een opzegtermijn worden gehanteerd welke afhankelijk kan worden gesteld van:

1. het (financieel) belang dat met het samenwerkingsverband gemoeid is.
2. een overeen gekomen uittreedregeling, waarin de gevolgen van de uittreding op diverse aspecten (personeel, financieel, huisvesting etc.) worden opgenomen, of
3. een bepaalde termijn, waarbij minimaal 1 kalenderjaar wordt gehanteerd.

De mate van urgentie voor uittreden kan hierbij ook een rol spelen.

Uittredingsregeling

Uitgangspunt bij een eventuele uittreding door een deelnemer c.q. afname van het takenpakket door een deelnemer is dat het samenwerkingsverband voldoende tijd krijgt om zich aan te passen aan de nieuwe omstandigheden en dat partijen een inspanningsverplichting hebben om de nadelige gevolgen van de uittreding zoveel mogelijk te beperken, door bijvoorbeeld overname van personeel of andere lasten (bijv. huisvesting).

In een uittredingsregeling wordt nader ingegaan op deze inspanningsverplichtingen en de resultaten daarvan.

Bij gemeenschappelijke regelingen met een omvangrijk uitvoeringsapparaat speelt het belang van een dergelijke uittredingsregeling een grotere rol dan relatief kleine samenwerkingsverbanden. Zeker indien er als gevolg van een mogelijk verlies aan arbeidsplaatsen, een overleg met de bij de sector betrokken vakbonden noodzakelijk is (ten behoeve van het opstellen van een sociaal plan).

Wijze van berekening uittreedsom

Er zijn verschillende mogelijkheden om de berekening van de uittreedsom in een bepaling onder te brengen.

1. Een eenvoudige constructie waarbij wordt bepaald dat de uittreedsom gelijk is aan de bijdrage die de deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel jaarlijks verschuldigd was aan het samenwerkingsverband over het jaar voorafgaand aan de datum van uittreding, berekend over een afbouwperiode van 5 jaar (ieder jaar 20% lager).
2. De uittreedsom wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar.
3. De uittreedsom is gelijk aan de verzekeringspremie/risico-opslag/intreedsom die de deelnemer bij het aangaan/intreden van de regeling heeft betaald.

Gevolgen vermogen samenwerkingsverband

De hoogte van de uittreedsom kan al dan niet verrekend worden met het aandeel van de uittreedende deelnemer in het eigen vermogen en/of de algemene reserve van het samenwerkingsverband.

Bijlagen Artikel 9. Voorwaarden uittreding

1. Wgr

Wgr-artikel 9 – lid 1
• Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling. • De regeling houdt bepalingen in omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 8, eerste en derde lid, en de deelnemende gemeenten, met inachtneming van artikel 1. • De regeling waarbij een openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie wordt ingesteld houdt bepalingen in omtrent de vereffening van het vermogen ingeval dat openbaar lichaam wordt ontbonden. • Het bij een regeling ingestelde openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie blijft na zijn ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van zijn vermogen nodig is.

2. Memorie van Toelichting

Overzicht jurisprudentie

Uit de jurisprudentie betreffende geschillen met betrekking tot de uittreedsom blijkt dat een uittreedsom in beginsel over een periode van 5 jaar dient te worden berekend.

[ECLI:NL:RBDHA:2014:4925/](#) [ECLI:NL:RVS:2015:1198](#)

Uit vaste jurisprudentie van de Kroon (het KB van 14 mei 1985, AB 1985, 424), de voormalige Afdeling rechtspraak van de Raad van State (de uitspraak van 12 augustus 1993 inzake no. R03.89.3622, Gst. 6977, 4) en de AbRS (de uitspraak van 12 december 2001, ECLI:NL:RVS:2001:AD7959) volgt, dat bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom uitgangspunt is dat de uittredende deelnemer de schade van het recreatieschap en de overblijvende deelnemers dient te vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling.

Bij hiervoor genoemde uitspraak van 12 december 2001 heeft de AbRS onder meer overwogen dat bij het bepalen van mogelijke toekomstige schade het hanteren van een overbruggingsperiode van vijf jaren, te rekenen vanaf de datum van uittreding, voor de hand ligt, waarbij in aanmerking is genomen dat van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam mag worden verwacht dat het zich binnen die periode kan aanpassen aan de ten gevolge van de uittreding gewijzigde omstandigheden. Ook in de onder 10 genoemde uitspraak van de Kroon van 14 mei 1985 werd het redelijk en billijk geacht de hoogte van de door de uittredende gemeente te vergoeden schade te baseren op een (afbouw)periode van vijf jaar.

Verweerder heeft zich echter op het standpunt gesteld dat uit de jurisprudentie weliswaar volgt dat van het algemeen bestuur in beginsel mag worden verwacht dat het zich binnen de periode van de begrotingssystematiek kan aanpassen aan ten gevolge van het uittreden gewijzigde omstandigheden, maar dat op dit uitgangspunt een uitzondering kan worden gemaakt wanneer sprake is van langlopende, niet te mitigeren financiële verplichtingen. Nu er in dit geval sprake is van substantiële langlopende en niet te mitigeren financiële verplichtingen van het RMD inzake beheer en onderhoud, is het hanteren van een afbouwperiode van vijf jaar in onderhavige zaak volgens verweerder niet redelijk.

Gelet op het voorgaande ziet de rechtbank geen steun voor de stelling van verweerder dat ingeval van substantiële langlopende financiële verplichtingen sprake is van een uitzondering op de regel dat bij het vaststellen van mogelijke toekomstige schade een afbouwperiode van vijf jaar dient te worden gehanteerd waarbinnen het RMD moet worden geacht zich te hebben aangepast aan de uittreding van het Rijk.

De rechtbank overweegt in dit verband nog dat een andersluidende opvatting met zich zou brengen dat het voor deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling met langlopende verplichtingen feitelijk onmogelijk wordt om uit te treden, aangezien de deelnemer in dat geval ondanks zijn uittreding gehouden zou zijn voor zeer lange tijd financieel te blijven bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling als nam hij nog deel.

De uitgangspunten die gelden voor het berekenen van de hoogte van een uittreedsom zijn vastgelegd in jurisprudentie en worden herhaald in de uitspraak van 15 april 2015:

*de uittredende deelnemer dient de directe kosten van uittreding en de schade te vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling. De voorwaarden dat de eigen bijdrage van de achterblijvende deelnemers niet mag stijgen of dat het beleid en takenpakket ongewijzigd moeten kunnen blijven, passen daar volgens de Afdeling niet bij. Bij directe kosten gaat het bijvoorbeeld om de kosten die de GR maakt voor het berekenen van de hoogte van de uittreedsom;

*voor het bepalen van toekomstige schade wordt een overbruggingsperiode van vijf jaar gehanteerd, gerekend vanaf de datum van uittreding. Deze periode is gekoppeld aan de gangbare beleidscyclus en wordt gezien als een redelijke periode waarbinnen de GR en de achterblijvende deelnemers voldoende gelegenheid hebben om de (financiële) gevolgen van het uittreden op te vangen en de bedrijfsvoering aan te passen. Denk bijvoorbeeld aan het wijzigen van beleid en het takenpakket of het opzeggen en wijzigen van lopende overeenkomsten;

*langlopende financiële verplichtingen (bijvoorbeeld erfpachtcontracten, beheer- en onderhoudsverplichtingen) vormen in beginsel geen grond om een uitzondering te maken op de overbruggingsperiode van vijf jaar;

*de hoogte van de deelnemersbijdrage kan wel een rol spelen bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom.

ECLI:NL:RBNHO:2018:7649 (uittreden gemeente Schagen uit GR Geestmerambacht waarbij een afbouwperiode van 9 jaar als uitgangspunt is gehanteerd):

Een andersluidende opvatting zou met zich brengen dat het voor deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling met langlopende verplichtingen feitelijk onmogelijk wordt om uit te treden, aangezien de deelnemer in dat geval ondanks zijn uittreding gehouden zou zijn voor zeer lange tijd financieel te blijven bijdragen aan de GR als nam hij nog deel. Inherent aan een Gemeenschappelijke Regeling is nu eenmaal dat een deelnemer, ondanks langlopende financiële verplichtingen, eenzijdig kan besluiten uit te treden en daartoe heeft eiseres besloten. Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de hoogte van de door verweerder vastgestelde uittreedsom onredelijk is, nu hij voor de berekening van de hoogte daarvan ten onrechte een termijn gehanteerd heeft die 9 jaar langer is dan de gangbare termijn van 5 jaar. De beroepsgrond slaagt.

AB 2015/420 Gemeenschappelijke regeling. De voorwaarden voor uittreding.

De jurisprudentie van de Afdeling (en daarvoor de Kroon) onderscheidt twee methoden om de uittredingsschade te berekenen wanneer dit niet in de gemeenschappelijke regeling is bepaald (Intergemeentelijke samenwerking toegepast. Handreiking voor toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen, Hasselt: SMG 2013, p. 29). Het is aan de ene kant mogelijk om de uittredende deelnemer over een periode van vijf jaar de eigen kosten voor de deelname door te laten betalen, waarbij de bijdrage ieder jaar met twintig procent afneemt (KB van 14 mei 1985, AB 1985/424). Dit is een efficiënte manier om de uittredingsschade te berekenen omdat niet over iedere (mogelijke) kostenpost gediscussieerd hoeft te worden. Aan de andere kant kan de uittredingsschade bepaald worden door de directe reële schade als gevolg van de uittreding te berekenen. De termijn waarbij aangesloten kan worden is die van de begrotingssystematiek, in welk verband vijf jaar een redelijke overbruggingsperiode wordt geacht (ABRvS 12 december 2011, ECLI:NL:RVS:2001:AD7959, r.o. 2.5.1). Deze manier om schade te berekenen ligt meer voor de hand indien de gemeenschappelijke regeling grote schade leidt door de uittreding. Denkbaar is bijvoorbeeld dat de uittreding van een deelnemer direct leidt tot de liquidatie van een deel van gemeenschappelijke regeling (vgl. ABRvS 12 augustus 1993, ECLI:NL:RVS:1993:AQ0619).

De Afdeling formuleert vervolgens een aantal uitgangspunten voor de vaststelling van een redelijke schadevergoeding. Daarin houdt de Afdeling om te beginnen vast aan de vijfjaarstermijn voor het berekenen van de schade. Tegelijkertijd blijkt uit de door de Afdeling genoemde uitgangspunten dat niet uitgesloten is dat het recreatieschap desalniettemin klem komt te zitten.

Om een lange en (soms) bittere juridische strijd te voorkomen dienen deelnemers allereerst een duidelijke uittredingsregeling af te spreken. Deze regeling kan efficiëntie voorop stellen door een gefixeerd bedrag af te spreken. Of deelnemers moeten een materiële beoordeling overeenkomen door verschillende criteria voor het berekenen van de schadevergoeding vast te stellen. Daarbij kan

eventueel afgeweken worden van de vijfjaartermijn die de Afdeling als uitgangspunt neemt voor de berekening van de uittredingsschade.

- Bestaande uittreedregelingen

Uittredingsregeling GR Reestmond; richtlijn uittreding GR od utrecht; overzicht voorwaarden uittreding GR Werkvoorzieningschap Tomingroep; Rapport indicatie bepaling uittredingssom Heerhugowaard (PwC); Uittredingsregeling GR Avres; Beleidsregels vermindering extra takenpakket RUD NHN; artt. 26 en 27 GR SVHW 2023.

- Memorie van Toelichting wetsvoorstel Wet democratisering gemeenschappelijke regelingen (Kamerstukken 34.177 nr 3)

De uittredingssom dient reëel te zijn. Dat betekent dat de uittredende deelnemer op zijn hoogst verplicht moet zijn die kosten te vergoeden die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding en bijdragen aan de overtollige kosten in de overbruggingsperiode. De zakelijk gerechtvaardigde kosten dus. Daarbij mag verwacht worden dat het bestuur van de gemeenschappelijke regeling efficiënt en kosten- en schadebeperkend optreedt. Bijvoorbeeld door de overtollige capaciteit zo snel mogelijk af te bouwen.

Samenvattend

Voorstel is om naast de **verplichte zienswijzeprocedure** op de begroting een aanvullende zienswijze procedure vast te leggen voor drie besluiten: 1. Kadernota (is nu al het geval in Noord-Holland Noord en wordt hiermee bevestigd), 2. Bestemming van het rekeningresultaat (in plaats van de jaarrekening als geheel) en 3. Strategische of meerjarenplannen (voor zover een GR een dergelijk plan of document heeft).

Voorstel is daarnaast om de **termijnen** voor de kadernota, de begroting en jaarrekening te handhaven die in 2018 zijn overeengekomen in het kader van vaststelling van FUGR (en Spoorboekje) en deze op te nemen in de GR, met inbegrip van de onder 1 genoemde besluiten. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces, en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling

1. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling biedt uiterlijk 15 december de kadernota aan de gemeenteraden [en provinciale staten] aan voor zienswijze (T-2).
2. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling biedt uiterlijk 15 april de concept-begroting aan de gemeenteraden [en provinciale staten] aan voor zienswijze (T-1). Het (dagelijks) bestuur dient gelijktijdig met de concept-begroting de voorlopige jaarrekening van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient aan de raden toe te sturen (T).
3. De gemeenteraden [en provinciale staten] kunnen op de concept bestemming van het rekeningresultaat hun zienswijze kenbaar maken aan het DB van de gemeenschappelijke regeling.
4. Indien de GR gebruikmaakt van een strategisch of meerjarenplan biedt het DB van de gemeenschappelijke regeling dit in concept aan de gemeenteraden [en provinciale staten] aan voor zienswijze.
5. De gemeenteraden [en provinciale staten] geven uiterlijk 1 maart hun zienswijze over de kadernota aan het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
6. De gemeenteraden [en provinciale staten] geven uiterlijk 25 juni hun zienswijze over de concept-begroting en de concept bestemming van het rekeningresultaat aan het DB van de gemeenschappelijke regeling.
7. De gemeenteraden [en provinciale staten] geven binnen 10 weken na ontvangst van het concept strategisch of meerjarenplan hun zienswijze hierover aan het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
8. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden [en provinciale staten] voorafgaande aan het vaststellen van de begroting voor 15 juli (T-1) schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het zesde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
9. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden [en provinciale staten] voorafgaande aan het vaststellen van de Kadernota, de jaarrekening en het strategisch of meerjarenplan schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vijfde, zesde en zevende lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Gebruik tekstvoorstel

Generieke tekst voor alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (m.u.v. meerjarig beleidsplan indien dit al is opgenomen in wetgeving aangaande betreffende GR).

Advies griffiers

In lijn met advies Griffiers op beide wijzigingen (10.5/6 en 34/B, 35).

Toelichting aanvullende zienswijzen

Uitgangspunt is dat de positie van de raad wordt versterkt in zijn kaderstellende en controlerende rol. Het voorstel is om in alle gemeenschappelijke regelingen voor drie besluiten op te nemen dat er een aanvullende zienswijzeprocedure geldt ten opzichte van de wettelijk verplichte zienswijze procedure(s) (zoals de begroting) .

1. **De kadernota.** Conform eerdere besluitvorming in de raden van Noord-Holland Noord is het voorstel dit ook op te nemen in de tekst van de gemeenschappelijke regelingen.
2. **De bestemming van het rekeningresultaat.** Dit betreft een **inperking** van de huidige afspraken, waar is voorzien in een zienswijze op de

jaarstukken. De jaarstukken zelf betreffen niets meer dan een vastlegging van financiële feiten, waarop een zienswijze feitelijk geen effect kan hebben. Dit geldt wel voor de bestemming van het resultaat van de jaarrekening. Daarvoor lijkt een zienswijze wel op zijn plaats. Bij de bestemming van het rekeningresultaat is immers, anders dan de vaststelling van de financiële feiten uit het verleden, sprake van een op de toekomstgericht besluit waarop de raden hun invloed zouden moeten kunnen uitoefenen.

3. **Strategische of meerjarenplannen.** Een zienswijze bij dit document geeft een goede invulling aan het doel van deze wijziging van de Wgr, namelijk het beter in positie brengen van raden aan de voorkant. Het past derhalve goed bij het versterken van de kaderstellende rol van de raad. Dit geldt alleen voor GR-en die een strategisch of meerjarenplan hebben. De termijn van 10 weken voor het geven van een zienswijze is qua tijdsduur gelijk aan de termijnen die gelden voor de overige zienswijzen.

Toelichting termijnen

Het voorstel is de termijnen te handhaven die zijn opgenomen in het zogenaamde Spoorboekje dat is ontwikkeld door de Regietafel, rekening houdend met de noodzakelijke voorbereidingstijden van Gemeenteraden en Algemene Besturen van de gemeenschappelijke regelingen.

Dat betekent dat de Kadernota voor 15 december T-2 bij de gemeenten moet worden aangeleverd en voor zienswijzen moet worden aangeboden aan de raden in januari/februari T-1. De conceptbegroting en jaarrekening worden voor 15 april (resp. T-1 en T+1) aangeboden en de zienswijzen op de concept begroting (en indien van toepassing, de bestemming van het rekeningresultaat) worden uiterlijk 25 juni naar de GR-en gezonden. Het (dagelijks) bestuur reageert voor 15 juli op deze zienswijzen (nieuwe extra wettelijke stap in het proces), zodat nog voor 15 juli het proces bij de gemeenten wordt afgesloten. Indien de reactie op de zienswijzen door het (dagelijks) bestuur in uitzonderlijke gevallen nog een standpuntbepaling van de raad behoeft, kan een incidentele raadsvergadering eind augustus/begin september plaatsvinden. De begroting dient nl. voor 15 september te worden ingezonden aan GS.

Dit is ruim binnen de deadlines voor de kadernota's, jaarrekeningen en begrotingen in nieuwe Wgr:

De wetgever beoogt meer ruimte te geven aan raden. Hierbij lijkt echter geen rekening gehouden te zijn met het zomerreces. Effectief is deze aangepaste planning dan ook veel lastiger in te passen dan de huidige planning. De reactie van de (dagelijks) besturen op de zienswijzen van de gemeenten is binnen het proces van het spoorboekje van de Regietafel nog voor het zomerreces af te ronden.

Bijlagen Artikel 10 Lid 5 en 6 + Artikel 34 34b 35

1. Wgr

Wgr-artikel 10 Lid 5 en 6
Artikel 10, lid 5 <i>Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan, waarover de raden van de deelnemende gemeenten een zienswijze naar voren kunnen brengen voorafgaand aan het nemen van het besluit, met uitzondering van het besluit tot het vaststellen of wijzigen van de begroting, bedoeld in artikel 35, en besluiten als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, en de wijze waarop de zienswijze gegeven kan worden.</i>
Artikel 10, lid 6 <i>Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam of het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie, onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, de raden van de deelnemende gemeenten en, indien het een besluit van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam betreft, het algemeen bestuur van het openbaar lichaam schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vorige lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.</i>
Wgr-artikel 34 34b 35
Artikel 34 <i>Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.</i> <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.</i> <i>Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.</i> <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.</i>
Artikel 34b <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.</i>
Artikel 35 <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de ontwerpbegroting twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk twaalf weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.</i> <i>De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.</i> <i>De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vevat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.</i> <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.</i> <i>Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.</i>

6. *Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.*
7. *De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.*

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij de facultatieve zienswijzeprocedure

Hiermee is de verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) afspraken te maken over besluiten van een bij gemeenschappelijke regeling opgericht samenwerkingsverband, waarop door het bestuur van de regeling een zienswijze aan de raden wordt gevraagd. Voor zover ook de provincie deelneemt in de GR worden in dit stuk niet alleen de raden maar ook provinciale staten bedoeld (zie art. 52, eerste lid Wgr). Met deze bepaling wordt bereikt dat raden hun opvatting kenbaar kunnen maken over bepaalde voorgenomen besluiten voordat het besluit is genomen. De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden geldt nu, op grond van de Wgr, alleen voor de begrotingsprocedure. Daarnaast is regionaal afgesproken dat ook de jaarstukken en de Kadernota voor zienswijze aan de raden worden voorgelegd. Het is denkbaar dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. De regering heeft er evenwel voor gekozen om niet dwingend voor te schrijven voor welke besluiten een zienswijze aan de raden moet worden gevraagd, maar dit over te laten aan de deelnemers en de raden. De voorgestelde wijziging is bedoeld om een bewuste afweging hierover te bevorderen. Deze wijziging is niet van toepassing in die gevallen waarin reeds op grond van afdeling 3.4 Awb een zienswijzeprocedure is voorgeschreven.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij de termijnen

De inrichting van de begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen leidt in de praktijk tot een moeilijke verhouding tot die van gemeenten. Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor een gemeente die moeten worden verwerkt in de begroting van de gemeente zelf. Daar moet tijd voor zijn. Tegelijkertijd is het ook van belang dat een raad zicht heeft op de doelen van een gemeenschappelijke regeling en op de eigen begroting bij de bespreking van begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Zonder zicht op de doelen van een samenwerkingsverband is het lastig om iets te vinden van de begroting en zonder goed zicht op de financiële positie van de gemeente is het lastig te oordelen over investeringen of bezuinigingen bij een regeling. Vanuit gemeenteraden komt nu een sterk signaal dat de financiële stukken van een regeling vaak te weinig inhoud bevatten en te vroeg komen om deze goed te kunnen beoordelen. Daarom kiest de regering voor een verruiming van de uiterste termijnen. Per regeling kan gekozen worden voor kortere termijnen, maar niet voor latere data. Dit biedt meer ruimte voor maatwerk al naar gelang de behoefte bij gemeenteraden. Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van gemeenten, waardoor het voor gemeenteraden makkelijker wordt te overzien wat de gevolgen zijn van uitgaven aan regelingen voor de eigen gemeente. Ook krijgen gemeenteraden langer de tijd om een zienswijze op de concept-begroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later. Dit gebeurt door drie wijzigingen: –de kadernota moet voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april; –de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus; en de ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken. De mogelijkheden voor verruiming van de termijnen worden ingeperkt door samenloop met de gemeentelijke begrotingscyclus en praktische overwegingen als het zomerreces. De regering vindt het daarom niet wenselijk dat de concept-begroting later dan juni naar de gemeenteraden gaat, vandaar de keuze voor een termijn van 12 weken voor een zienswijze. Daardoor kan een raad nog vóór het zomerreces de concept- begroting bespreken en dit na het zomerreces afronden. Door de indiening van de begroting bij de toezichthouder op 15 september te zetten, hebben de gemeenteraden vier weken langer de tijd, namelijk twaalf weken, om tot een eigen of met andere raden afgestemde zienswijze bij de concept-begroting te komen. De datum 15 september ligt fors dichterbij de datum waarop de gemeentelijke begroting moet worden ingediend bij de toezichthouder dan nu het geval is. Daardoor is het mogelijk een meer afgewogen oordeel te hebben over de concept-begroting van een gemeenschappelijke regeling. De twee maanden tussen beide deadlines worden voldoende geacht om de uitgaven aan een regeling als verplichte uitgaven te verwerken in de gemeentelijke begrotingen.

3. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Toelichting (handreiking VNG)

De mogelijkheid om bepaalde besluiten van het samenwerkingsverband aan zienswijzen te onderwerpen bestond natuurlijk al. Nieuw is dat het nu een verplichting is hieromtrent een afweging te maken in de gemeenschappelijke regeling. Ook wanneer géén zienswijzen worden gebruikt, moet dit in de gemeenschappelijke regeling geregeld worden.

Besluiten waarvoor zienswijzen vaak gebruikt worden

In de praktijk zijn al wel voorbeelden te vinden van besluiten die aan zienswijzen worden onderworpen. Dit geldt vaak bij de kadernota in het kader van de planning-en control-cyclus (zie par. 2.2) of bij de vaststelling van de jaarrekening. Ook strategische plannen of meerjarenplannen worden vaak onderworpen aan zienswijzen, net als door een algemeen bestuur vast te stellen verordeningen die algemeen verbindende voorschriften inhouden. Het gaat dus met name om bevoegdheden die direct aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad raken. Het lijkt dan ook logisch om de raad zienswijzen te laten geven om een verbeterde democratische invloed te creëren. Het past in die procedure overigens niet het college de zienswijze te laten geven: artikel 10 Wgr schrijft niet voor niets voor dat het om zienswijzen van de gemeenteraden gaat.

Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan moet reageren op de zienswijzen, zodat raden ook weten wat ermee gebeurd is.

Artikel 10. Lid 7 Participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Samenvattend
Het voorstel is om participatie voor ingezetenen en belanghebbenden alleen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling als de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Het overgrote deel van de GR-en zijn collegeregelingen, en zijn er dus geen bevoegdheden overgedragen. Daar ligt het voor de hand om inspraak lokaal in te passen via reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden. Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand. Hoe deze inspraak wordt geregeld is aan het Algemeen Bestuur van de regeling. In de bijlage is een overzicht opgenomen van GR-en waarvoor dit geldt.
Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Het openbaar lichaam verleent inspraak aan ingezetenen en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van <u>beleid</u>. Op inspraak is in beginsel de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het openbaar lichaam een andere inspraakprocedure heeft vastgesteld.
Gebruik tekstvoorstel
Specifiek. Afhankelijk van welke gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord het betreft. <u>Toelichting:</u> Wanneer de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling. In deze gevallen kan het tekstvoorstel worden overgenomen. In de andere gevallen is het advies om dit niet op te nemen. Bij de toegevoegde bijlage zijn de verschillende regelingen terug te vinden. Indien het tekstvoorstel in de GR <u>wel</u> wordt opgenomen is het advies om ook spelregels over de inspraak vast te leggen. inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid worden betrokken.
Advies griffiers
In lijn met advies Griffiers, namelijk: Gelet op het feit dat het overgrote deel van de GR-en in onze regio collegeregelingen zijn en dus geen kaderstellende bevoegdheden zijn overgedragen, lijkt het logisch om inspraak zo veel mogelijk lokaal in te passen via de reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden. Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand.
Toelichting
Participatie bij beleid wordt steeds belangrijker gevonden in bestuurlijk en politiek Nederland. Om die reden is bij de wijziging van de Wgr ook bepaald dat voorzien moet worden in afspraken omtrent de wijze waarop ingezetenen én belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Voor de invulling van de participatie van inwoners en belanghebbenden is het van belang te kijken naar de taak en bevoegdheden van de GR. Daar waar de GR beleid voorbereidt, uitvoert en evalueert, is inspraak van inwoners en belanghebbenden gewenst. Gaat het om een taak die vooral uitvoering is van door de gemeente reeds vastgesteld beleid, dan is het meer voor de hand liggend om de inspraak nog steeds via de raad te laten verlopen. <u>Uitwerking:</u> 1. In de GR-en die het betreft een algemene bepaling opnemen waaruit volgt dat inwoners (ingezetenen van de deelnemers en andere belanghebbenden) worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid; 2. Er zal dus alleen een vorm van (burger)participatie moeten plaatsvinden in het geval de bevoegdheden m.b.t. beleid zijn overgedragen aan de AB's; 3. Daarbij is de gedachte om in beginsel de procedure van afdeling 3.4 Awb te volgen, tenzij het bestuur in een specifiek geval een andere inspraakmogelijkheid vaststelt.

Bijlagen Artikel 10. Lid 7

1. Wgr

Wgr-artikel 10 lid 7 – Wetswijziging betreft de toevoeging 2^e en 3^e punt
• Het is een verplichte wijziging met keuzeruimte in wijze van invulling. • Aan artikel 10 worden drie leden toegevoegd (5, 6 en 7). Artikel 10 lid 7 luidende: ○ Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk niveau kan bijvoorbeeld via inspraak bij de gemeenteraad door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt, maar dat is dan een bewuste keuze, waar de gemeenteraad mee dient in te stemmen. Er kan natuurlijk ook voor worden gekozen deze inspraak te laten lopen via gemeenteraden, waarna de inbreng bijvoorbeeld meegenomen kan worden in een zienswijze.

3. Overzicht GR waarop dit artikel van toepassing kan zijn

Overzicht gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord waar het kan zijn dat de raden wel een verordenende bevoegdheid hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, waardoor inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand ligt.

	TYPE	WIE	DEELNEMERS
NH-NOORD			
WESTFRIESLAND			
WerkSaam	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec
Recreatieschap West-Friesland	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec
Westfries Archief	Openbaar lichaam	Raden/colleges/bur gemeesters	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec.
ALKMAAR + NOORD-KOP			
Recreatieschap Geestmerambacht	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Alkmaar, Dijk en Waard,
Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Alkmaar, Castricum, Heiloo, Uitgeest, Heemskerk, Zaanstad, Beverwijk en Provincie NH
Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar	Openbaar lichaam	Raden	Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo, Uitgeest

Artikel 11a: Evaluatie gemeenschappelijke regeling

Samenvattend
In elke GR dient een tekst opgenomen te zijn over de evaluatie van de regeling. Dit betekent dat in elke regeling wordt aangegeven of er wel of niet evaluaties plaats vinden, en zo ja, op welke wijze. Het voorstel is dat in elke GR evaluaties plaats vinden en om hierbij ruimte te geven voor maatwerk. Elke GR kan met een tekstvoorstel komen voor een evaluatieprocedure en deze wordt met het geheel van de gewijzigde regeling voor zienswijze en/of besluitvorming aan de raden voorgelegd.
Geen tekstvoorstel – wel een voorbeeld
Voorbeeld van een evaluatiebepaling
1. Een evaluatie vindt minimaal 1 keer per 4 jaar plaats en heeft pas doorgang als de evaluatie en het betreffende onderwerp met een meerderheid van stemmen, uitgebracht door de deelnemers, wordt aangenomen. 2. Het dagelijks bestuur van de regeling zorgt er voor dat 1 jaar vóór het tijdstip waarop een evaluatie zal plaatsvinden een signaal uit gaat naar de deelnemers van de regeling, met daarbij een procesbeschrijving over het aandragen van de onderwerpen en, wanneer een stemverhouding ontbreekt, het stemmen daarover. 3. Wanneer met een evaluatie wordt ingestemd draagt het (dagelijks) bestuur zorg voor de uitvoering van de evaluatie. 4. De uitvoering van de evaluatie begint met een procesbeschrijving met daarin een beschrijving van het onderwerp, de manier waarop de evaluatie wordt uitgevoerd en binnen welke termijn. De procesbeschrijving vermeldt ook of de evaluatie extra kosten voor de deelnemers tot gevolg heeft. 5. Als de evaluatie conclusies en aanbevelingen bevat, dan verwerkt het (dagelijks) bestuur deze in een voorstel hoe hieraan gevolg wordt gegeven. 6. De gevolgen als bedoeld in het vorige lid, kunnen aanleiding zijn om te betrekken in de daarop volgende evaluatieperiode.
Gebruik tekstvoorstel: NVT
Specifieke tekst voor iedere GR.
Advies griffiers
In lijn met advies Griffiers.
Toelichting opnemen evaluatiebepaling
1. <u>Voorstel is dat iedere GR een bepaling gaat bevatten over de evaluatie van de regeling.</u> De bepalingen kunnen gaan over wat wordt geëvalueerd –op hoofdlijnen-, hoe vaak en op welke wijze. Het doel van de opname van dit artikel is: verbetering van de positie van vertegenwoordigende¹ lichamen. Artikel 11a is een artikel dat ruimte geeft voor een eigen invulling (keuzevrijheid); hiervoor geldt zodoende dat dit uiterlijk op 1 juli 2024 geïmplementeerd moet zijn. 2. <u>In de huidige situatie hebben slechts twee van de GR-en zo'n bepaling.</u> De Omgevingsdienst heeft een zeer beknopte bepaling opgenomen, dat iedere 4 jaar wordt geëvalueerd. Het Westfries Archief heeft een wat uitgebreidere bepaling waarin ook relatief vaak wordt geëvalueerd, te weten; 1 keer per 2 jaar. 3. <u>De mogelijkheid van evaluatie is waardevol en komt aan de roep om meer democratische sturingsmiddelen tegemoet.</u> Het niet benutten van deze mogelijkheid zou in voorkomende gevallen een gemiste kans zijn. 4. <u>De mogelijkheid van evaluatie komt de geest van de wetswijziging ten goede.</u> De nadelen wegen voor zover dit nu kan worden gezien, niet op tegen de voordelen. De nadelen richten zich voornamelijk op toename van de werkdruk en kosten en zijn daarmee van dien aard dat daar oplossingen voor aan te dragen zijn. Een aantal voorbeelden van die oplossingen worden hieronder aangedragen maar zijn ook aan te dragen op het moment dat er geëvalueerd moet worden en af te stemmen op het onderwerp en grootte van de evaluatie. Een evaluatiemogelijkheid biedt kansen om de legitimiteit verder te onderzoeken dan de onderwerpen die al worden aangedragen via de jaarlijkse P&C cycli. Een aspect om alert op te zijn is wel om dubbelingen met elkaar te voorkomen.

¹ Bedoeld wordt ws. 'volksvertegenwoordigende' lichamen.

<p>5. <u>Onderscheid naar soort en grootte vormt geen bepalend criterium.</u>
Evaluatie is voor alle soorten en maten GR-en aan te bevelen. Er wordt in ieder geval niet ingezien, dat het onderscheid in de soort zoals bijvoorbeeld collegeregeling of gemengde regeling, regeling met of zonder burgercontact, of het behoren tot de grote 3 of niet, een bepalende rol speelt bij de afweging om wel of niet te evalueren. De conclusie is dat een evaluatiemogelijkheid voor iedere GR van belang is en eenzelfde doel dient.</p> <p>6. <u>Besluit over de evaluatieprocedure:</u>
Het bestuur van de GR besluit welke vorm van evaluatie passend is, en besluit over een voorstel voor een artikel inzake de evaluatieprocedure. Deze wordt opgenomen in het voorstel voor de gewijzigde regeling en voor zienswijze aangeboden aan de deelnemers.</p> |
|--|

Bijlage artikel 11a

1. WGR

Nieuwe wettekst (Artikel 11a)

Een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling.

2. Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel
--

In dit onderdeel wordt geregeld dat in een regeling tot het instellen van een openbaar lichaam, een gemeenschappelijk orgaan, een bedrijfsvoeringsorganisatie of in een centrumregeling bepalingen worden opgenomen omtrent de evaluatie van de regeling. Op grond van dit artikel wordt enkel verplicht gesteld om een bepaling omtrent evaluatie op te nemen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij het besluit of wordt geëvalueerd wordt overgelaten aan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat ook kan worden bepaald dat geen evaluatie plaatsvindt. Deze bepaling geldt door middel van de desbetreffende schakelbepalingen in de Wgr ook voor regelingen tussen waterschappen, tussen provincies, tussen gemeenten en waterschappen, tussen gemeenten en provincies, tussen waterschappen en provincies, tussen waterschappen, provincies en gemeenten.

3. Toelichting (handreiking VNG)

Veel gemeenschappelijke regelingen hebben al een bepaling omtrent een periodieke evaluatie, maar er zijn er zeker ook veel die dat nog niet hebben. Om die reden schrijft deze bepaling voor dat er afspraken gemaakt moeten worden. Die afspraak kan overigens ook zijn dat er niet geëvalueerd wordt, maar dat moet dan wel expliciet opgeschreven worden. Een periodieke evaluatie van de gemeenschappelijke regeling ligt echter voor de hand. Dat kan dan een beperkte evaluatie van de regeling zelf zijn, maar natuurlijk ook een meer omvattende evaluatie naar het functioneren van de samenwerking en het samenwerkingsverband. Zijn doelstellingen wel bereikt, en waar zitten nog verbeterpunten? Een mooi moment van zo'n evaluatie is in het laatste jaar van een raadsperiode. De evaluatie kan dan nog worden uitgevoerd met de colleges en raden die kennis over de gang van zaken bezitten, terwijl het uiteindelijke rapport en advies dan direct aan het begin van de nieuwe raads- en collegeperiode betrokken kunnen worden bij eventuele nieuwe beleidskeuzes. Dat maakt sturing makkelijker. Risico is wel dat wanneer alle gemeenschappelijke regelingen dit doen, dat de gemeenteraad in zijn eerste jaar overspoeld wordt met evaluatierapporten en daardoor door de bomen het bos niet meer ziet. Het is dan ook verstandig de periodes voor evaluatie van de verschillende gemeenschappelijke regelingen enigszins op elkaar af te stemmen.
--

Artikel 17 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Samenvattend
Informatieverstrekking aan de raden (en staten) gebeurt zo vroeg mogelijk, schriftelijk en op hoofdlijnen. Het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) zendt de informatie altijd schriftelijk, rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten (en staten), in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan wordt het AB vooraf geïnformeerd.
Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan verstrekt de raden (en staten) van de deelnemers de inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Bij de informatieverstrekking geldt dat • Relevante informatie in een zo vroeg mogelijk stadium schriftelijk wordt verschaft; • Informatie op hoofdlijnen wordt verstrekt, behalve als een detail (politiek) relevant is of als er specifiek om is gevraagd; • De schriftelijke inlichtingen zendt het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden (en staten) en in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan wordt het AB vooraf geïnformeerd.
Gebruik tekstvoorstel
Generieke tekst voor alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord
Advies griffiers
In lijn met advies Griffiers.
Toelichting
1. De actieve informatieplicht zelf, als vervat in artikel 17 lid 2, Wgr is een dwingendrechtelijke bepaling. Concreet betekent dit dat hier door het bestuur van de betreffende GR uitvoering aan moet worden gegeven. Deze actieve informatieplicht voor GR-en is als zodanig uitputtend geregeld in artikel 17 lid 2 Wgr. 2. In de GR-en kan nader worden geregeld op welke wijze het bestuur van GR-en uitvoering kan geven aan de actieve informatieplicht. Uit artikel 17 lid 3 Wgr volgt dat de GR regels moet bevatten 'over de wijze waarop de inlichtingen worden verstrekt' door het bestuur van de GR. In de GR-en moet dus worden geregeld hoe uitvoering wordt gegeven aan de actieve informatieplicht. 3. In het tekstvoorstel wordt aangegeven op welke wijze de informatievoorziening geschiedt. Niet opgenomen is een uniforme wijze van informatieverstrekking. Het voorstel is om een checklist of format te laten ontwikkelen door de Regietafel in samenspraak met de griffiers voor <i>alle</i> Gemeenschappelijke regelingen en raden in Noord-Holland Noord.

Bijlagen Artikel 17

1. Wgr

Wgr-artikel 17 – Wetswijziging betreft de toevoeging 2^e en 3^e punt
1. <i>De regeling houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop door het bestuur van het openbaar lichaam of de bedrijfsvoeringsorganisatie of door het gemeenschappelijk orgaan aan de raden van de deelnemende gemeenten de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen worden verstrekt.</i> 2. <i>Het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan geeft de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.</i> 3. <i>De regeling, bedoeld in artikel 8, eerste, tweede of derde lid, houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop de inlichtingen, bedoeld in het tweede lid, worden verstrekt.</i>

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel
Met deze wijziging wordt geregeld dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft omtrent hetgeen in een regeling speelt. Daarmee is deze bepaling vergelijkbaar met de actieve informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals nu is neergelegd in de Gemeentewet. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen

besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten wel afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd. De Afdeling stelt dat dit voorstel kan leiden tot rolonduidelijkheid omdat er een directe relatie ontstaat tussen het bestuur (algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter) van een gemeenschappelijke regeling en gemeenteraden en dat niet duidelijk is hoe dit voorstel zich verhoudt tot de reeds bestaande informatieplichten. De regering verwacht hier geen probleem. De Wgr kent op dit moment in artikel 17 het recht van een raadslid of raadsleden om vragen te stellen aan het bestuur van de regeling en de verplichting om de gevraagde informatie te verstrekken. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het algemeen, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Er is derhalve een passieve informatieplicht van het hele bestuur van een regeling. Dit voorstel voegt daar een actieve informatieplicht aan toe, dus de verantwoordelijkheid om actief relevante informatie te verstrekken voor het hele bestuur van een regeling. Er wordt derhalve geen nieuwe informatie-relatie gecreëerd, maar een bestaande uitgebreid. Het ligt wel in de rede in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over de verzending van informatie op basis van deze nieuwe plicht. Daarbij is van belang dat het voorstel geen verantwoordingsplicht van het bestuur van de regeling aan gemeenteraden betreft. De formele besluitvormings- en verantwoordingslijnen worden niet gewijzigd. Maar het eerder en aan alle raden beschikbaar stellen van informatie betekent dat raden beter in positie worden geplaatst voor het vervullen van hun rol bij gemeenschappelijke regelingen. Het kan bijdragen aan het opstellen van zienswijzen en het bespreken van de gemeentelijke inbreng met de eigen vertegenwoordiger in het verband. Een actieve informatieplicht kan derhalve bijdragen aan de bestaande besluitvormings- en verantwoordingsmechanismen.

Toelichting (als vervat in Tekst & Commentaar Gemeentewet)

Op grond van lid 2 geldt er ook een actieve informatieplicht voor het bestuur van een gemeenschappelijk openbaar lichaam (dus zowel algemeen bestuur, dagelijks bestuur als voorzitter, maar ook ingestelde commissies), het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het gemeenschappelijk orgaan. Zij moeten de gemeenteraden actief informeren wanneer zij de inschatting maken dat de raden die informatie voor de uitoefening van hun taken nodig hebben. De informatie wordt rechtstreeks aan de gemeenteraad gezonden, dus niet door tussenkomst van het college. Op die manier wordt voorkomen dat de ene raad eerder of beter geïnformeerd wordt dan de andere raad. De actieve informatieplicht lijkt daarmee op de informatieplicht zoals die ook voor het college van burgemeester en wethouders geldt jegens de raad (art. 169 [lid 2 Gemeentewet](#); [Kamerstukken II 2019/20, 35513, nr. 3](#), p. 13). In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de inlichtingen worden verschaft (lid 2)

Artikel 24a Gemeenschappelijke adviescommissie

Samenvattend
Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.
Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Geen.
Gebruik tekstvoorstel
N.v.t.
Advies griffiers
De griffiers adviseren om in dit stadium geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het instellen van adviescommissies.
Toelichting
ALGEMEEN: Het artikel in de wet maakt het instellen van een dergelijke adviescommissie altijd mogelijk. Dan moeten wel ALLE raden hiermee instemmen. En voor elke gemeenschappelijke regeling moet dan een aparte commissie ingesteld worden. Omdat dit al bij wet mogelijk is, is het niet nodig de regelingen zelf hierop aan te passen. Daarnaast kan een gemeenschappelijke raadsleden-bijeenkomst in veel gevallen gezien worden als een vorm van gemeenschappelijk advies. Als er een adviescommissie is ingesteld, kunnen de leden een vergoeding ontvangen voor het bijwonen van vergaderingen. Doelstelling van de raadsadviescommissie is om raden met elkaar te laten overleggen, bijvoorbeeld over gezamenlijke zienswijzen. De raadsadviescommissie is nadrukkelijk niet bedoeld om de rol van de gemeenteraden over te nemen of om tot besluitvorming te komen. Besluitvorming en sturing blijft bij de individuele raden liggen. Wel kan de raadsadviescommissie een advies geven aan de raden, maar ook aan het algemeen bestuur. Verder kan de commissie een voorbereidende rol hebben in de beleidscyclus. De Wet gemeenschappelijke regelingen gaat uit van een raadsadviescommissie ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling. De commissie kan formeel dus niet voor meer dan één samenwerkingsverband werken. Toch zijn er in de praktijk reeds agendacommissies e.d. tot stand gekomen die wel degelijk meerdere samenwerkingsverbanden bestrijken. De Wgr verzet zich daar ook niet tegen, alleen is dan geen sprake van een commissie in de zin van artikel 24a Wgr. Een dergelijke agendacommissie houdt met name in de gaten of de gemaakte afspraken voor informatievoorziening en verantwoording wel nageleefd worden, en kan voorstellen doen ter verbetering van dit instrumentarium. Daarnaast kan het als vehikel gebruikt worden om zienswijzen, moties e.d. met elkaar te delen. De politieke afstemming die soms wenselijk kan zijn vindt dus niet via een dergelijke agendacommissie plaats. Daarvoor kan de raadsadviescommissie dan dienen. Gemeenteraden kunnen dan samen optrekken waar het gaat om kaderstelling én controle. Het kan immers ook interessant zijn zo nu en dan eens te horen of iedere gemeenteraad dezelfde terugkoppeling krijgt vanuit de colleges, om zo te kijken wat er speelt binnen een samenwerkingsverband. Het 'gevaar' van verschillende raadsadviescommissies is dat een gemeenteraad, en vooral de leden, overvraagd wordt. Er is immers slechts beperkte tijd beschikbaar voor raadsleden om naar extra vergaderingen te gaan. Daarnaast is het ook voor een samenwerkingsverband niet te doen wanneer voor ieder besluit eerst de raadsadviescommissie om advies moet worden gevraagd. Een mooie tussenvorm kan dan ook zijn om naast de eerder genoemde variant van de agenda-commissie te werken met ad hoc bijeenkomsten van raadsleden, in plaats van een vaste raadsadviescommissie. De doelstelling om raden gezamenlijk te laten afstemmen en het algemeen bestuur en de raden te adviseren komt dan ad hoc toe aan deze 'commissie', terwijl de voorbereidende kant van de taak toekomt aan de vaste agendacommissie. Voordeel van een ad hoc vormgeving is dat raden minder snel overvraagd zullen worden. Nadeel is natuurlijk dat bij iedere beleidscyclus opnieuw bekeken moet worden of en hoe raden betrokken worden. Een

raadsadviescommissie kan ook betrokken worden bij andere vormen van samenwerking dan een gemeenschappelijk openbaar lichaam, en kan de raad weer vroegtijdiger sturen. Dat blijft immers het doel: zo vroeg mogelijk betrokken zijn bij politieke besluitvorming om zodoende het besluitvormingsproces van de beleidscyclus te kunnen beïnvloeden.

Dit ziet dan vooral ook op de beeld- en oordeelsvormende kant van de beraadslagingen, niet op de besluitvormende kant. Die laatste kant blijft altijd aan de afzonderlijke gemeentebesturen. Het gezamenlijk vergaderen kan er ook aan bijdragen dat de gemeenteraden over dezelfde informatie beschikken om zo ook hun controlerende taak beter te kunnen borgen. Het ligt voor de hand dit instrument in de fase van planvorming (beeld- en oordeelsvorming) in te zetten. Dan heeft het optimaal effect in de beleidscyclus. Zoals gezegd kan het echter ook af en toe in de fase van monitoring worden ingezet, om te kijken of de raden over dezelfde informatie beschikken en te bekijken of er bijsturing moet plaatsvinden, bijvoorbeeld in de zin van nieuwe beleidsvoorstellen. Belangrijk is wel om op te merken dat alle hierboven beschreven instrumenten om de sturing van en controle door de gemeenteraden te verbeteren – namelijk de zienswijze en de gezamenlijke commissie – nadrukkelijk een meer actieve rol van de raden vragen. Dat zal soms ook lastig blijken, omdat raadsleden nu eenmaal drukke agenda's hebben. Toch is een actieve houding noodzakelijk voor een goed samenspel tussen gemeenteraden, colleges en het samenwerkingsverband. Enkele GR-en hebben aangegeven de meerwaarde van het instrument graag te willen onderzoeken.

Bijlage Artikel 24a

1. Wgr

Wgr-artikel 24a

1. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.
2. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
3. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen.
4. Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is.
5. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing op de commissie.
6. De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijke verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie verbonden werkzaamheden, mede rekening houdende met de vergoeding voor werkzaamheden welke het lid ontvangt uit hoofde van zijn lidmaatschap van de raad. De artikelen 96, tweede en derde lid, tweede zin, 98 en 99 van de Gemeentewet, alsmede de op grond daarvan gestelde nadere regels, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij artikel 24a.

Dit wetsvoorstel introduceert de mogelijkheid van een nieuwe commissie waar raadsleden zitting in hebben, die op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten wordt ingesteld door het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Met de gemeenschappelijke adviescommissie wordt beoogd dat de raden in een vroegtijdig stadium kunnen worden betrokken bij voorgenomen besluiten door het bestuur van de regeling. Zij fungeert daarmee als 'vooruitgeschoven post' van de gemeenschappelijke raden. De gemeenschappelijke adviescommissie kan het bestuur van een openbaar lichaam adviseren omtrent voorgenomen besluiten, zelf aandacht voor een onderwerp kunnen vragen en (gezamenlijke) stand- punten van de raden van de deelnemende gemeenten op het punt van de regeling voorbereiden en daaromtrent adviseren. Daarmee kunnen de raden eerder

en nauwer betrokken worden dan op dit moment het geval is. Er is geen sprake van delegatie van bevoegdheden aan de gemeenschappelijke adviescommissie. Uiteindelijk blijven de raden beslissingsbevoegd over in te dienen zienswijzen.

De Afdeling signaleert dat dit voorstel, net als het voorstel omtrent zienswijzen, kan leiden tot rolonduidelijkheid. De regering heeft hier grotendeels dezelfde overwegingen om vast te houden aan het voorstel als bij dat over de zienswijzen. Verschil is wel dat dit voorstel een nieuwe bevoegdheid voor gemeenteraden introduceert. Daarmee gaat dit voorstel verder dan dat over de zienswijzen, hoewel ook hier niet wordt afgeweken van de formele bevoegdheidsverdeling. Terecht signaleert de Afdeling dat met het wetsvoorstel de mogelijkheid wordt geopend voor deze commissie om het algemeen bestuur te adviseren en tegelijkertijd zienswijzen van gemeenteraden aan het dagelijks bestuur voor te bereiden. De adviescommissie kan gezamenlijke zienswijzen van raden voorbereiden en het algemeen bestuur van een regeling adviseren. Als dit in hetzelfde besluitvormingsproces zou gebeuren, kan dit tot verwarring leiden. Maar dit hoeft niet. Een advies van een dergelijke commissie kan ook gaan over andere zaken die politiek wenselijk worden gevonden, los van besluitvormingsprocedures, zoals het al dan niet wijzigen van beleid, het voorbereiden van nieuwe besluiten of op de wijze van verwerken van zienswijzen die door raden zijn gegeven.

Deze nieuwe commissie heeft geen (formele) rol in het besluitvormingsproces en zienswijzen blijven door raden gegeven worden, eventueel voorbereid door de adviescommissie. De regering ziet daarom voldoende reden dit voorstel niet aan te passen vanwege de sterkere (informatie) positie die dit zal opleveren voor raadsleden en raden. Tegelijkertijd realiseert de regering zich dat een commissie als hier voorgesteld slechts voor een beperkt aantal regelingen geschikt zal zijn. Ook gelet op de tijdsinvestering die dit van raadsleden vraagt, verwacht de regering dat alleen gekozen zal worden voor een dergelijke commissie waar dat nodig is vanuit de verantwoordelijkheden en rollen van raden.

Indien de raden een voorstel doen, is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam verplicht om de commissie in te stellen; het algemeen bestuur kan de commissie niet instellen als de raden hiertoe geen voorstel doen. Het is dus aan de raden van de deelnemende gemeenten om te bepalen of er behoefte is aan een dergelijke commissie. De instelling van deze commissie vindt door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats omdat de gemeenschappelijke adviescommissie onderdeel van de regeling is en daardoor bij de organisatie van het samenwerkingsverband hoort en niet bij de gemeentelijke organisatie. Daarbij regelt het algemeen bestuur een aantal zaken met betrekking tot het functioneren van de commissie, na de raden de gelegenheid geboden te hebben hun wensen hieromtrent naar voren te brengen, omdat de gemeenschappelijke adviescommissie die niet voor zichzelf kan regelen voordat zij begonnen is. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam wordt geacht binnen een redelijke termijn na indiening van het voorstel door de raden van de deelnemende gemeenten de gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen.

De gemeenschappelijke adviescommissie wordt ingesteld op voorstel van de raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten gezamenlijk.

Alle raden dienen dus in te stemmen met het voorstel. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden zijn gekozen. Vanuit de gedachte achter de gemeenschappelijke adviescommissie ligt deelname vanuit de raden van alle deelnemende gemeenten voor de hand. Een gemeenteraad is echter niet verplicht een raadslid af te vaardigen.

De raden kiezen zelf de leden van de commissie. Zij opereren zonder last of ruggespraak. Als een individuele raad van mening is dat zijn raadslid de lokale belangen onvoldoende behartigt kan hij een voordracht doen aan het bestuur van het openbaar lichaam om het betreffende raadslid te vervangen. Het ligt wel in de rede dat leden niet direct vanuit eigen politieke opvattingen inbreng leveren, maar meer oog hebben voor het belang van het bestuursorgaan gemeenteraad. Hoewel bij waterschappen in tegenstelling tot bij gemeenten en provincies sprake is van een monistische bestuursstructuur, kan door het openen van de mogelijkheid tot het instellen van een dergelijke commissie bij een regeling tussen waterschappen de vertegenwoordiging van het lokale belang op regionaal niveau ook in deze context een impuls gegeven worden.

Samenvattend

Als gevolg van wetswijziging Wet gemeenschappelijke regelingen worden de teksten van de gemeenschappelijke regelingen in het werkgebied Noord-Holland Noord aangepast en voor bestuurlijke besluitvorming deelnemers aan de deelnemers voorgelegd. Door deze bovenregionale exercitie, waarbij alle gemeenschappelijke regelingen worden aangepast, maakt het mogelijk om de archiefparagrafen in de regelingen te actualiseren en in overeenstemming te brengen met de archiefwettelijke vereisten.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling

Model archiefparagraaf openbaar lichaam

Artikel 1: Archiefzorg

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam.

Artikel 2: Archiefbeheer

1. De directeur/secretaris (vul in functienaam hoogst ambtelijk verantwoordelijke van de GR) is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het dagelijks bestuur stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Artikel 3: Archiefbewaarplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 4: Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 5: Verantwoording

1. De archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt minimaal tweejaarlijks aan het dagelijks bestuur verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het dagelijks bestuur brengt minimaal tweejaarlijks verslag uit aan het algemeen bestuur over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de organen van het openbaar lichaam.

Artikel 6: Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de regeling stellen aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam de archiefbescheiden beschikbaar, die nodig zijn voor de uitvoering van de overgedragen taken.
2. De zorgdragers van partijen, genoemd in lid 1, stellen een verklaring van terbeschikkingstelling op waarin de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de terbeschikkingstelling gestelde archiefbescheiden worden geregeld.

Artikel 7 Beheer archiefbescheiden opgedragen taken

1. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling besteden het beheer van de archiefbescheiden, ontvangen en opgemaakt als gevolg van de opgedragen taken, uit aan de gemeenschappelijke regeling.
2. Voor de uitvoering van het beheer zoals bepaald in het vorige lid, dragen de deelnemers de bevoegdheden voortvloeiende uit de Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling over aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

NB; artikel 7 is alleen van toepassing als de taken in mandaat aan de gemeenschappelijke regeling zijn opgedragen! Bij gedelegeerde taken artikel 7 niet gebruiken.

Model archiefparagraaf gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeente of centrumprovincie

Artikel 1: Archiefzorg

Het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.

Artikel 2: Archiefbeheer

1. De directeur/secretaris (vul in functienaam hoogst ambtelijk verantwoordelijke van de GR) van [naam centrumgemeente/ provincie] is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Artikel 3: Archiefbewaarplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West- Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 4: Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 5: Verantwoording

1. De archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt minimaal twee jaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad/ provinciale staten van [naam centrumgemeente/ provincie] over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.

Artikel 6: Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de centrumregeling stellen aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.
2. De zorgdragers van partijen, genoemd in lid 1, stellen een verklaring van terbeschikkingstelling op waarin de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de terbeschikkingstelling gestelde archiefbescheiden worden geregeld.

Artikel 7 Beheer archiefbescheiden opgedragen taken

1. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling besteden het beheer van de archiefbescheiden, ontvangen en opgemaakt als gevolg van de opgedragen taken, uit aan de gemeenschappelijke regeling.
2. Voor de uitvoering van het beheer zoals bepaald in het vorige lid, dragen de deelnemers de bevoegdheden voortvloeiende uit de Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling over aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

NB; artikel 7 is alleen van toepassing als de taken in mandaat aan de gemeenschappelijke regeling zijn opgedragen! Bij gedelegeerde taken artikel 7 niet gebruiken.

Model archiefparagraaf gemeenschappelijke regeling met gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie

Artikel 1: Archiefzorg

Het bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Artikel 2: Archiefbeheer

1. De directeur/ secretaris/ (vul in functienaam hoogst ambtelijk verantwoordelijke van de GR) is belast met het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het

gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

2. Het bestuur stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Artikel 3: Archiefbewaarplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van een van de deelnemende overheidsorganen het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 4: Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 5: Verantwoording

1. De archivaris van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt [twee]jaarlijks aan het bestuur verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het bestuur brengt [twee]jaarlijks verslag uit aan de instellende organen over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Artikel 6: Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de regeling stellen aan het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de overgedragen taken.
2. In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden geregeld.

Artikel 7 Beheer archiefbescheiden opgedragen taken

1. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling besteden het beheer van de archiefbescheiden, ontvangen en opgemaakt als gevolg van de opgedragen taken, uit aan de gemeenschappelijke regeling.
2. Voor de uitvoering van het beheer zoals bepaald in het vorige lid, dragen de deelnemers de bevoegdheden voortvloeiende uit de Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling over aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

NB; artikel 7 is alleen van toepassing als de taken in mandaat aan de gemeenschappelijke regeling zijn opgedragen! Bij gedelegeerde taken artikel 7 niet gebruiken.

Advies griffiers

N.v.t.

Toelichting

Op dit moment is nog niet in alle gemeenschappelijke regelingen een (correcte) archiefparagraaf opgenomen. Het initiatief om de gevolgen van de wijziging van de Wgr bovenregionaal op te pakken biedt de kans om straks ook te voldoen aan de wettelijke eisen vanuit de Archiefwet 1995.

Uitgangspunt voor modelteksten

De archiefsector heeft in samenwerking met meerdere belangenorganisaties een handreiking 'Inrichting informatie- en archiefbeheer bij samenwerkingsverbanden' opgesteld. De handreiking gaat in op meerdere samenwerkingsvormen bij de overheid, o.a. bij gemeenschappelijke regelingen. In de bijlage van de handreiking zijn modelteksten opgesteld voor archiefparagrafen. Daarbij is onderscheid gemaakt in de vormen van gemeenschappelijke regelingen, openbaar lichaam, centrumgemeente of bedrijfsvoeringsorganisatie. Een ander element dat van belang is bij het opnemen van een archiefparagraaf is de uitvoering van de opgedragen taken in mandaat of delegatie.

Openbaar lichaam of centrumgemeente

Het gebruik van modelteksten archiefparagrafen voorkomt maatwerk voor individuele gemeenschappelijke regelingen. Bovendien sluiten de modelteksten aan op aanvullende regelingen en voorzieningen waar een gemeenschappelijke regeling in het kader van het archiefrecht moet zorgdragen. Dat draagt bij aan eenduidigheid en uniformiteit bij opzet en inrichting informatiebeheer gemeenschappelijke regelingen. Onderstaand zijn twee modelteksten weergegeven met in te vullen 'variabelen'. Eén tekst voor een openbaar lichaam en één voor een centrumgemeente regeling. In beide teksten is een optionele passage opgenomen voor het geval de opgedragen taken in mandaat worden uitgevoerd. Bij enkele artikelen is een opmerking geplaatst als toelichting.

Dienstverleningsovereenkomst

De archiefparagraaf regelt het toezicht op het beheer van niet overgebrachte informatie en het beheer van overgebrachte informatie waaruit de archivaris dienstverlening verricht volgens de Archiefwet. In een dienstverleningsovereenkomst kan het toezicht, beheer en dienstverlening nader worden uitgewerkt.

Overzicht vragen en antwoorden Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen

N.a.v. regionale bijeenkomsten in West-Friesland, regio Alkmaar en Kop van Noord-Holland (mei-juni 2023)

Algemene vragen	Reactie regietafel
Is het mogelijk om de input van de griffiers in de voorstellen te verwerken.	Ja, die verwerken wij in de definitieve voorstellen.
In Westfriesland loopt naast dit traject een traject om de regionale samenwerking van de raden te verbeteren. Is het mogelijk om de inzichten ook te betrekken bij het samenwerkingstraject WF7, rekening houdend met de beschikbare capaciteit van de griffiers	De regietafel ziet mogelijkheden, echter dit is aan de gemeenten in Westfriesland om dat te bepalen en daar verder invulling aan te geven.
Hoe gaan we om met bestemmingsreserves en/of deelnemersbijdragen indien deze niet toereikend zijn om flexibel te kunnen inspelen op kostenstijgingen en bijvoorbeeld crisissen als gevolg van klimaatverandering, oorlogen of virussen.	Dit betreft politiek inhoudelijke vragen, welke buiten de scope van dit traject vallen. Er worden derhalve in dit traject geen voorstellen gedaan die betrekking hebben op de hoogte van bestemmingsreserves of ontwikkelingen zoals het klimaat.
Is het mogelijk dat er alternatieven benoemd worden? Zodoende dat we als raden zien welke keuzemogelijkheden we hebben. Bv bij artikel 9 en artikel 10 lid 5 en 6.	Wij komen met één voorstel naar u toe. De alternatieven zijn in een eerder stadium met alle stakeholders besproken/opgevraagd.
Artikel 1 Zienswijzprocedure	
Is er ondersteuning mogelijk voor de raden bij behandeling/formulering zienswijzen?	De inzet van de ambtelijke organisatie en het college is gericht op het geven van advies aan de raden. Dat verandert in dit traject niet. Er komt als gevolg van dit traject ook niet vanzelfsprekend meer of minder ambtelijke capaciteit en/of capaciteit bij griffiers beschikbaar. Indien de raad zelf een actievere rol aan de voorkant wil hebben bij de totstandkoming van de zienswijze –kan de raad een beroep doen op ambtelijke bijstand zoals is vastgelegd in de Gemeentewet (artikel 33). Dit moet dan wel geregeld zijn in een verordening.
Moeten alle gemeenten hetzelfde kaderstellende besluit nemen?	Voor elke GR is differentiatie mogelijk op: • Uittreedregeling • Evaluatie (hoe evalueren) • Participatie als er overheveling Uiteindelijk moet wel elke raad hetzelfde besluit nemen over alle regelingen waar ze aan deelnemen.
Artikel 9 Uittreden	
Hoe doe je dat met een GR in de GR? Als voorbeeld werd WerkSaam in DeSom genoemd.	Voor alle GR-en geldt dat alleen gemeenten (en in een enkel geval de provincie) eigenaar zijn. Bij het genoemde voorbeeld is sprake van een afnemersrol, niet van een deelnemersrol. Dit vraagstuk is dus niet aan de orde.
Er ontstaat de indruk dat uittreden moeilijk wordt gemaakt. Wat is daarvan de achterliggende gedachte?	Vooraf moet je goed nadenken of en wat je wilt met een GR. Uittreden blijft altijd mogelijk. De indruk wordt gewekt dat het moeilijker wordt om uit te treden. De wet beoogt met deze wijziging niet dat het makkelijker of moeilijker wordt. Maar dit voorstel geeft meer duidelijkheid waar een

	deelnemer aan toe is als overwogen wordt uit te treden.
Kun je voor sommige GR-en de overbruggingsperiode verkorten?	Na het kaderstellend besluit komt er per GR een feitelijke vertaling..
Kun je net als bij de HVC de termijn om op te zeggen verlengen en daarmee de daadwerkelijke opzegtermijn verkorten?	Dit lijkt vanuit financieel oogpunt gezien gunstig te zijn, maar het gevolg is dat de partij die uittreedt voor een langere periode nog deelnemer blijft. Ook als deze heeft besloten uit te treden. Hierdoor beslist de uittredende partij nog mee in de GR. Dit wordt gezien als onwenselijk vanuit oogpunt van bestuurlijke verhoudingen en inhoudelijke belangen.
Is het mogelijk om meer wederkerigheid te introduceren? Als een GR niet functioneert dan ben je nog vier jaar verbonden en loopt de betaling 5 jaar door.	Als deelnemende gemeente heb je rol in het bestuur van de GR. Hiermee is er invloed op het functioneren van een GR door de deelnemer zelf. Hier zit een wederkerigheid in geborgd. En uitgangspunt is dat je bij het aangaan van de regeling goede afspraken maakt over verwachtingen en dat je met instrumenten zoals de P&C-documenten, actieve informatieplicht en evaluaties ook continu vinger aan de pols kunt houden.
Wat is een voorbeeld van een onafhankelijke derde?	Bijvoorbeeld een onafhankelijke accountant, die niet betrokken is bij de GR of de uittredende gemeente.
Artikel 10, lid 5 en 6 Facultatieve zienswijze	
Er zijn wisselende mogelijkheden in het aantal keer dat je gemeenteraden om een zienswijze vraagt, variërend van 1 keer per jaar bij de begroting met verantwoording of ook bij kadernota. Wat zijn de voor- en nadelen?	De kadernota is ingesteld onder leiding van de regiegroep Noord-Holland Noord omdat de GR ver weg stond. Door de kadernota staat de raad dichterbij de materie. Net als regionale raadsavonden een bijdrage leveren om de afstand tussen raad en GR te verkleinen.
Is er voldoende aandacht binnen gemeenten voor het proces dat doorlopen moet worden/zorgen dat raden tijdig kunnen afstemmen en input kunnen meegeven op zienswijze.	Het spoorboekje dat door de regietafel is opgesteld is ook voor gemeenten leidend. Wel hebben we geconcludeerd dat termijnen dusdanig krap zijn, dat dit goede afstemming van de vergadermomenten van alle betrokken gremia vraagt. Door de regietafel wordt daarom ook een verfijning van het proces ontwikkeld.
Artikel 10, lid 7 (participatie)	
Moet er participatie door de GR plaatsvinden bij meerjarige beleidsplannen of documenten met vergelijkbare strekking?	Als de raad hier bevoegdheden heeft overgedragen dan ligt het voor de hand dat de gemeenschappelijke regeling de participatie organiseert.
Artikel 11a Evaluatie	
Hoe dragen doelmatigheidsrapportages bij aan de evaluatie en is uitgebreid evalueren wel nodig als de in de jaarrekening ook inhoudelijk terugblikt op behaalde inhoudelijke resultaten.	Het artikel evaluatie is maatwerk per GR. Deze uitwerking ziet u terug op het moment dat de gewijzigde GR voor een zienswijze aan u wordt aangeboden.
Artikel 17 Actieve informatieplicht	
Hoe kunnen de raden eerder de informatie ontvangen?	Door het bestuur van de GR hun informatie direct naar de raad te laten sturen en cc naar college. Nu gaat informatie veelal via het college naar de raden

	met vertraging en verschillende snelheden als neveneffect. Indien er wordt gekozen voor het rechtstreeks informeren, dan adviseren we GR om zorg voor te dragen, dat alle AB leden een dag van te voren van de GR een signaal hierover ontvangen, zodat zij niet verrast worden en ook binnen de eigen gemeente hun actieve rol kunnen vervullen. Daarnaast adviseren we GR om het onderwerp actieve informatieplicht op te nemen als standaard agendapunt in bestuursvergaderingen.
Artikel 24 (adviescommissie)	
Stel we beslissen nu geen adviescommissie in te stellen, missen we dan in de toekomst niet de boot?	Het instellen van een adviescommissie kan op elk moment op basis van het wetsartikel.
Is er een voorbeeld van een gemeenschappelijke adviescommissie?	Nee, deze zijn er nu niet. Zaffier heeft onderzoek gedaan, maar (nog) geen vervolg. Verder onderzoek leverde alleen een initiatiefvoorstel vanuit de RUD Zeeland op.
Als voor Zaffier wordt besloten om in de vorm van een pilot te gaan werken met een adviescommissie, kunnen alle gemeenten dan kennisnemen van de ervaringen	De bevindingen die Zaffier opdoet met een pilot kunnen worden gedeeld en benut bij toekomstige keuzes van voor andere GR-en. Daarnaast heeft VRNHN aangegeven, dat ze graag gebruik wil maken van meedenken door raadsleden. Voor deze meedenkwens kan een profiel worden ontwikkeld.
Artikel 34, 34B en 35 Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota en begroting	
Kan er duidelijkheid gegeven worden over de volgorde van de stukken?	1. Kadernota (december) 2. Jaarrekening en begroting (april)
Is er ruimte om de raden meer tijd te geven tussen aanbod van stukken (incl. zienswijze door college) en raadsbehandeling?	Er is weinig te schuiven in de termijnen vanwege het feit dat er al beperkt tijd is voor de voorbereiding en afstemming door ambtenaren en college. De Wgr voorziet wel in spreiding met een begroting die uiterlijk 15 september mag worden ingediend. Maar dat betekent: A: Vergaderen in het zomerreces. B: Extra vergadering omdat jaarrekening wel in juli moet worden aangeboden. Het voorstel is daarom om de termijn van het huidige spoorboekje te handhaven. Documenten van GR worden over het algemeen eerst behandeld door de colleges, voordat ze (voorzien van adviezen) naar de raden komen. Elke gemeente kan ervoor kiezen om de stukken van de GR al direct bij binnenkomst door te zetten naar de raden (met aankondiging dat advies nog volgt) en raadsleden op deze wijze te faciliteren in meer leestijd (en eventueel al input meegeven aan het college voordat het raadsvoorstel er ligt).

INPUT GRIFFIERS NHN BIJ IMPLEMENTATIE NIEUWE WGR

Inleiding

Geachte gemeenteraden,

Per 1 juli 2022 zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De bedoeling van deze wetswijziging is dat gemeenteraden meer invloed hebben op de gemeenschappelijke regelingen. De gewijzigde wetgeving heeft een invoeringstermijn van twee jaar. Dit betekent dat uiterlijk 1 juli 2024 alle gemeenschappelijke regelingen moeten zijn aangepast aan de wetswijziging.

De nieuwe wet bevat een aantal verplichte wijzigingen (zienswijze bij treffen regeling, recht van onderzoek, onderzoeksmogelijkheid door lokale rekenkamers, deadlines P&C-cyclus). Ook bevat de nieuwe wet een aantal wijzigingen die verplicht zijn, maar waarvan moet worden bepaald op welke wijze daaraan uitvoering wordt gegeven (participatie, actieve informatieplicht, wijze van evalueren GR, afspraken over uittreding). Tot slot bevat de nieuwe wet een aantal keuzeopties waar gemeenteraden gebruik van kunnen maken (instellen adviescommissie vanuit de raden, extra zienswijzeprocedures op bijv. meer inhoudelijke stukken van GR-en).

Het betreft hier een forse operatie waarbij een groot aantal regionale spelers is betrokken. U heeft daarom recent een plan van aanpak vastgesteld waarin is besloten om dit traject in regionaal verband (schaal Noord-Holland Noord) op te pakken via de Regietafel Noord-Holland, die in de afgelopen jaren al de nodige processen rondom de werkwijze t.a.v. gemeenschappelijke regelingen heeft gestroomlijnd.

Via de regietafel wordt nu gewerkt aan een kaderstellend document waarin een voorstel voor uw raden wordt voorbereid hoe per GR kan worden omgegaan met de nieuwe wetgeving. Een eerste concept wordt naar verwachting kort voor het zomerreces met u besproken, een definitief voorstel volgt dan in het najaar.

Gelet op het uitgangspunt van de nieuwe wet, het in positie brengen van uw raden, hebben we als griffiers gemeend ook een rol te moeten pakken bij de implementatie van de nieuwe Wgr. Daarom zijn we bij elkaar gaan zitten om na te denken over hoe de nieuwe instrumenten die de nieuwe Wgr biedt zo in te zetten dat uw raden enerzijds meer grip krijgen en anderzijds de werkdruk niet enorm toeneemt. Meer grip is immers ook meer werk, dus het is zoeken naar de balans om zowel het bestaande als het nieuwe instrumentarium zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten.

Het resultaat daarvan is dit stuk geworden. Het stuk is als input aangeboden aan de regietafel Noord-Holland Noord. Via deze weg bieden we het stuk ook aan u aan. Wellicht kan het u behulpzaam zijn in het komende traject. Met vragen of opmerkingen kunt u uiteraard terecht bij uw griffier.

Met vriendelijke groet,

De griffiers van Westfriesland, de Kop van Noord-Holland en de Regio Alkmaar

Overzicht wijzigingen

Wijziging	Grondslag	Soort wijziging
Zienswijze bij treffen, wijzigen, toe- en uittreden regeling	Art. 1 Wgr	Verplichte wijziging → pagina 3
Facultatieve zienswijzeprocedure besluiten	Art. 10 lid 5 Wgr	Keuzebepaling → uitgewerkt op pagina 4
Mogelijkheid tot instellen gemeentelijke adviescommissie	Art. 24A Wgr	Keuzebepaling → uitgewerkt op pagina 6
Afspraken over participatie van ingezetenen en belanghebbenden	Art. 10 lid 7 Wgr	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 9
Actieve informatieplicht	Art 17 Wgr	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 10
Recht van onderzoek	Art 155g Gemeentewet	Verplichte wijziging → pagina 13
Rekenkameronderzoek	Art. 184 Gemeentewet	Verplichte wijziging → pagina 16
Afspraken over wijze evaluatie opnemen in GR	Art. 11a	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 17
Afspraken over uittreding opnemen in GR	Art. 9 Wgr	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 19
Aanpassen begrotingscyclus	Art. 34, 34b en 35 Wgr	Verplichte wijziging, vraagt nader afspraken met GR-en → uitgewerkt op pagina 21

Zienswijze bij treffen, wijzigen, toe- en uittreden regeling

Deze wijziging betreft een verplichte wijziging. Nadere advisering is daarmee niet nodig.

Nieuwe wettekst (Artikel 1)

1. *De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.*
2. *De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters zenden het ontwerp van de regeling toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, met uitzondering van het ontwerp van een regeling die getroffen of mede getroffen wordt door de raden.*
3. *De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.*
4. *De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.*
5. *Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Het treffen van een nieuwe regeling is bij uitstek het moment waarop raden hun opvatting kunnen geven over de overdracht c.q. uitvoering van gemeentelijke taken aan een bestuur dat op afstand staat van het lokale bestuur. Onder het treffen van een regeling wordt mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling (artikel 1, derde lid). Om de raad een meer sturende positie te geven bij het treffen van een regeling tussen colleges wordt raden het recht gegeven een zienswijze naar voren te brengen bij een ontwerpregeling van burgemeesters of colleges van burgemeesters en wethouders. Indien de raden hier geen gebruik van wensen te maken dienen zij de colleges van burgemeester en wethouders of de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte te stellen, zodat de besluitvorming niet onnodig vertraagd wordt. Vervolgens hebben de raden nog als laatste stok achter de deur de mogelijkheid om hun toestemming tot het treffen van de regeling te onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1, tweede lid, van de Wgr). Onder de weigeringsgrond «strijd met het recht» valt strijd met zowel het geschreven als het ongeschreven recht. Onder de weigeringsgrond «strijd met het algemeen belang» vallen die gevallen waarin de grond voor onthouding van toestemming niet nauwkeurig in de wet kan worden gespecificeerd, waarbij kan worden gedacht aan de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeenten, dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging of dat de raad meent dat de eigen betrokkenheid bij een gemeenschappelijke regeling onvoldoende is geborgd in de regeling. Omdat de raden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling is afgezien van de verplichting voor het college om schriftelijk te reageren op de zienswijze van een gemeenteraad. Als naar het oordeel van de raad onvoldoende is gedaan met een uitgebrachte zienswijze of onvoldoende is uitgelegd waarom een zienswijze geheel of deels niet is overgenomen, kan de raad toestemming onthouden.

Facultatieve zienswijzeprocedure besluiten

Inleiding

In de nieuwe Wgr wordt een verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over welke besluiten van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling voor zienswijzen aan de raden worden voorgelegd naast de conceptbegroting. Hierdoor wordt het voor gemeenteraden mogelijk hun opvatting (zienswijze) te geven over een voorgenomen besluit van een GR.

Advies

In onze regio NHN is nu al afgesproken dat de gemeenteraden een zienswijze kunnen afgeven op de kadernota's van de gemeenschappelijke regelingen om zo vroegtijdig te kunnen sturen op de uitgangspunten van de begroting. Dat kan nu formeel worden vastgelegd in de teksten van de gemeenschappelijke regelingen. Hetzelfde geldt voor de zienswijzeprocedure op de jaarrekeningen. Dit met inachtneming van afspraken over de nieuwe termijnen. De vraag is of een zienswijzeprocedure op de jaarrekeningen nog steeds wenselijk is als dat qua termijnen niet meer zou kunnen samenvallen met de zienswijzeprocedure op de begrotingen of de kadernota's en een derde besluitvormingscyclus in de raden nodig is.

Daarnaast biedt deze optie de kans om naast financieel ook meer een inhoudelijk sturing formeel te borgen. Dat lijkt ons een goede zaak. Om dat ook agendatechnisch voor de raden behapbaar te houden, lijkt het daarbij zinnig goed te kijken bij welke GR-en dat het meest relevant zou kunnen zijn. Dat zou afgewogen kunnen worden op basis van criteria als de hoogste bijdrage, het grootste risico, het dichtste bij de inwoner, meest beleidsmatig, etc. In de regio Kop van Noord-Holland is hier bijvoorbeeld een start mee gemaakt, waarbij alleen de drie 'grootste' GR-en zijn geselecteerd: de Veiligheidsregio NHN, GGD HN en de Omgevingsdienst NHN.

Wanneer aanvullend met de GR kan worden afgesproken dat de raden ook aan de voorkant worden betrokken bij de totstandkoming van dergelijke stukken (zie ook bijlage 6 'uitgangspunten majeure beleidsprocessen gemeenschappelijke regelingen' van de 'notitie informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen' van de griffiers uit 2018), kan dat meerwaarde bieden voor een meer inhoudelijke aansturing van GR-en.

Het is voor ons wat lastiger te overzien om welke stukken het precies zou moeten gaan per GR omdat we daar wat minder zicht op hebben. Te denken valt aan stukken die majeure beleidsprocessen bevatten of stukken als meerjarenuitvoeringsplannen, etc.

Nieuwe wettekst (artikel 10, vijfde lid Wgr):

Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan, waarover de raden van de deelnemende gemeenten een zienswijze naar voren kunnen brengen voorafgaand aan het nemen van het besluit, met uitzondering van het besluit tot het vaststellen of wijzigen van de begroting, bedoeld in artikel 35, en besluiten als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, en de wijze waarop de zienswijze gegeven kan worden.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Met dit voorstel wordt de verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over besluiten van een bij gemeenschappelijke regeling opgericht samenwerkingsverband, waarop door het bestuur van de regeling een zienswijze aan de raden wordt gevraagd. Hiermee wordt bereikt dat gemeenteraden hun opvatting kenbaar kunnen maken over bepaalde voorgenomen besluiten voordat het besluit is genomen. De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden geldt nu alleen voor de begrotingsprocedure. Het is denkbaar dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. De regering heeft er evenwel voor gekozen om niet dwingend voor te schrijven voor welke besluiten een zienswijze aan de raden moet worden gevraagd, maar dit over te laten aan de deelnemers en de raden. De voorgestelde wijziging is bedoeld om een bewuste afweging hierover te bevorderen. Deze wijziging is niet van toepassing in die gevallen waarin reeds op grond van afdeling 3.4 Awb een zienswijzeprocedure is voorgeschreven.

Mogelijkheid tot instellen gemeentelijke adviescommissie

Inleiding

De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten krijgen de mogelijkheid om bij gemeenschappelijke regelingen die de vorm hebben van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in te laten stellen bestaande uit raadsleden van de deelnemende gemeenten. Door middel van deze adviescommissie kunnen gemeenteraden in een vroeg stadium worden betrokken bij geplande besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam. Daarnaast kan de adviescommissie het bestuur adviseren omtrent voorgenomen besluiten en (gezamenlijke) standpunten van de raden van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) voorbereiden. De gemeenschappelijke adviescommissie is onderdeel van een gemeenschappelijke regeling en wordt daarom ingesteld door het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) is verplicht om de commissie in te stellen als alle raden hierom vragen. Daarbij is dus unanimititeit van alle raden vereist.

Advies

Het advies is om in dit stadium geen gebruik te maken met de instelling van adviescommissies. De volgende overwegingen liggen hieraan ten grondslag:

- Werken met een beperkte afvaardiging per raad (als een soort raadsrapporteurs) levert in de praktijk veelal gecompliceerde situaties op, waaronder het goed organiseren van de terugkoppeling (zowel vooraf als achteraf). Hierdoor kan een groot verschil in kennis en achtergrond binnen de raden ontstaan. Opties waarbij deze informatie breder wordt gedeeld hebben dan de voorkeur.
- Meer grip betekent ook meer werk: een adviescommissie moet afzonderlijk bemenst worden, voorbereid en een aantal keer per jaar bij elkaar komen, naast alle bestaande lokale en regionale bijeenkomsten. De adviescommissies worden per GR ingesteld, dus dat kan qua werkbelasting flink oplopen.
- Sommige GR-en kennen tot wel 16 deelnemers. Stel dat per raad twee leden worden afgevaardigd, dan zit er een gezelschap van 32 deelnemers aan tafel zonder duidelijk mandaat vanuit hun raden die het bestuur en hun eigen raden van advies moeten voorzien. Dit vraagt duidelijke werkafspraken.
- Van belang is goed af te wegen bij welke GR een adviescommissie het meest relevant kan zijn. Indien de wens bestaat te experimenteren met deze mogelijkheid, lijkt het zinnig te starten met een GR met een relatief klein aantal deelnemers. In de regio Alkmaar zou Zaffier het meest voor de hand liggen.
- Afgewogen kan worden of het instellen van een adviescommissie gewenst is of dat wellicht bredere inhoudelijke betrokkenheid georganiseerd kan worden via opties als de hierboven beschreven extra zienswijzeprocedure op meer inhoudelijke stukken, mogelijk aangevuld met een actief proces van ophalen van informatie bij raden aan de voorkant.
- In de huidige werkwijze is al het nodige georganiseerd om de afstemming met GR-en en de deelnemende raden onderling te organiseren, denk aan de regiobijeenkomsten twee keer per jaar over de kadernota's en de begrotingen van de diverse GR-en. Op deze bijeenkomsten zijn de GR-en aanwezig voor een toelichting en is er gelegenheid als raden onderling de zienswijzen af te stemmen. Voorts is een vergelijkbare, maar geformaliseerde, werkwijze met een adviescommissie in de regio Kop van Noord-Holland al sinds een aantal jaren operationeel. Hieraan kunnen alle fracties deelnemen met een vertegenwoordiger (kan zowel een raadslid zijn als een commissielid, niet zijnde een raadslid). Het is daarom zaak goed af te wegen hoe

deze bestaande alternatieven zich verhouden tot de mogelijkheid van het instellen van adviescommissies onder de nieuwe Wgr.

Nieuwe wettekst (artikel 24a Wgr)

1. *Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.*
2. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.*
3. *De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen.*
4. *Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is.*
5. *Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing op de commissie.*
6. *De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijke verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie verbonden werkzaamheden, mede rekening houdende met de vergoeding voor werkzaamheden welke het lid ontvangt uit hoofde van zijn lidmaatschap van de raad. De artikelen 96, tweede en derde lid, tweede zin, 98 en 99 van de Gemeentewet, alsmede de op grond daarvan gestelde nadere regels, zijn van overeenkomstige toepassing.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In onderdeel H wordt door middel van het invoegen van een nieuw artikel 24a in de Wgr de mogelijkheid gecreëerd, indien de raden van de deelnemende gemeenten hiertoe gezamenlijk een voorstel doen, voor het instellen door het algemeen bestuur van een openbaar lichaam van een gemeenschappelijke adviescommissie waarin raadsleden zitting hebben die zowel de raden van de deelnemende gemeenten assisteert bij de voorbereiding van besluitvorming met betrekking tot de betreffende gemeenschappelijke regeling of het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan adviseren. De gemeenschappelijke adviescommissie wordt ingesteld ter behartiging van de belangen van de raden van de deelnemende gemeenten bij het openbaar lichaam. Het voorbereiden van de besluitvorming door de gemeenschappelijke adviescommissie dient breed opgevat te worden en omvat ook het louter informeren van de raden omtrent de regeling waaraan de betreffende gemeente deelneemt. Ook kan de gemeenschappelijke adviescommissie bijvoorbeeld zienswijzen van de raden bij besluiten van het algemeen bestuur van een samenwerkingsverband voorbereiden of advies geven aan de raden van de deelnemende gemeenten of het bestuur van het samenwerkingsverband omtrent besluitvorming van het openbaar lichaam. De commissie wordt ingesteld op voorstel van de raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten gezamenlijk. Alle raden dienen dus in te stemmen met het instellen van de commissie. Indien de raden een voorstel doen is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam verplicht om de commissie in te stellen; het algemeen bestuur kan de commissie niet instellen als de raden hiertoe geen voorstel doen. Het is dus aan de raden van de deelnemende gemeenten om te bepalen of er behoefte is aan een dergelijke commissie. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden gekozen.

Een raad kan er voor kiezen geen lid aan te wijzen. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam dient de bevoegdheden, taken, samenstelling en werkwijze van de commissie te regelen. Het dient voorafgaand aan het regelen hiervan de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid te stellen hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. De gemeenschappelijke adviescommissie kan niet zelfstandig besluiten nemen en heeft geen raadsbevoegdheden; zij heeft een adviserende rol richting het algemeen bestuur van het openbaar lichaam en een voorbereidende rol in de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling omtrent punten die gerelateerd zijn aan de betreffende regeling en kan daaromtrent ook advies geven aan de raden. Geregeld wordt dat de leden van een gemeenschappelijke adviescommissie een vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de gemeenschappelijke raadscommissie kunnen krijgen. De hoogte van de vergoeding dient in redelijke verhouding te staan tot de werkzaamheden van de leden van de commissie.

Afspraken over participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Advies

Gelet op het feit dat het overgrote deel van de GR-en in onze regio collegeregelingen zijn en dus geen kaderstellende bevoegdheden zijn overgedragen, lijkt het logisch om inspraak zo veel mogelijk lokaal in te passen via de reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden.

Wanneer de raden wel een verordenende bevoegdheid hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand.

Nieuwe wettekst (artikel 10 lid 7)

Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk niveau kan bijvoorbeeld via inspraak bij de gemeenteraad door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt, maar dat is dan een bewuste keuze, waar de gemeenteraad mee dient in te stemmen. Er kan natuurlijk ook voor worden gekozen deze inspraak te laten lopen via gemeenteraden, waarna de inbreng bijvoorbeeld meegenomen kan worden in een zienswijze.

Actieve informatieplicht

Inleiding

In de nieuwe Wgr wordt in artikel 17 geregeld dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft omtrent hetgeen in een regeling speelt. Daarmee is deze bepaling vergelijkbaar met de actieve informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals nu is neergelegd in de Gemeentewet. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd.

De wijziging van artikel 17 van de Wgr roept kortom een informatieverplichting in het leven voor het bestuur van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan, om de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen te verschaffen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Advies

Als algemene uitgangspunten voor de actieve informatieplicht kunnen worden benoemd:

- Het DB dient alle informatie actief te verstrekken die de raden nodig hebben om hun rol naar behoren te vervullen;
- Het gaat om informatieverstrekking gedurende het gehele beleidsproces waarbij relevante informatie in een zo vroeg mogelijk stadium wordt verschaft;
- Informatie wordt op hoofdlijnen verstrekt, behalve als een detail (politiek) relevant is of als er specifiek om is gevraagd;
- In ieder geval is er sprake van een actieve informatieplicht bij een maatschappelijk relevant onderwerp (leeft in de samenleving, heeft media aandacht e.d.) en ingeval er mogelijk sprake is van een bestuurlijk/financieel risico.

Onder deze actieve informatieplicht valt ons inziens in ieder geval het actief informeren van de raden:

- indien er wordt gestart met een majeure beleidsontwikkeling¹,

Een van de in ieder geval vast te leggen afspraken in de GR betreft de borging van de democratische legitimiteit bij majeure beleidsontwikkeling. Het gaat dan om het betrekken van de raad middels vastgelegde actieve informatiestromen van gemeenschappelijke regelingen waaraan beleidstaken zijn overgedragen naar de raden:

- die een grote impact kunnen hebben op inwoners of de maatschappij
- en of een grote financiële impact kunnen hebben op de gemeentelijke begroting;
- kunnen leiden tot ingrijpende wijziging van eerder vastgestelde kaders.

Hierover is reeds in het voorstel 'Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen' een stappenplan geïntroduceerd, waar bij de verschillende fasen van beleidstrajecten (initiatief, beleidsontwikkeling en evaluatie) de betrokkenheid van de raden is beschreven. Hieraan kan derhalve worden gerefereerd.

- over tussentijdse bestuursrapportages

Geadviseerd wordt om met GR's met een meer complexe dan wel grotere financiële impact op deelnemende gemeenten, ingeval hierover in de GR hierover nog geen bepalingen zijn

¹ Stappenplan bij majeure beleidsprocessen: Bijlage 6 'Uitgangspunten majeure beleidsprocessen gemeenschappelijke regelingen' van de Notitie informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen 2018

opgenomen, ook afspraken vast te leggen over tweejaarlijkse dan wel tussentijdse bestuursrapportages. Ingeval een GR geen rapportage wenst op te stellen dient hiervoor door deze GR een motivering te worden overlegd en wel voorafgaande aan het kaderstellend besluit, zodat de raden dit in hun beraadslaging kunnen meenemen.

- indien er sprake is van artikel 9 (uittreding, toetreding, wijziging, opheffing)

Een goede positionering van de raden houdt ook in dat als er sprake is van een wijziging, een toetreding, uittreding of opheffing de raden tijdig over een verzoek daartoe worden geïnformeerd.

- over de agenda's en stukken voor vergaderingen van het AB en de daar genomen besluiten.

Voorname dient zo concreet mogelijk in de betreffende bepalingen van elke GR te worden opgenomen.

Voor deze informatieplicht dienen door iedere GR met de deelnemende raden, zo uniform als mogelijk, afspraken te worden vastgelegd, die ook voor de griffies werkbaar zijn.

Aandachtspunten zijn daarbij:

- vorm (schriftelijk, format)
- termijn (tijdigheid)
- wijze van aanlevering (griffies)
- vertrouwelijkheid/geheimhouding
- de wijze waarop de passieve informatie wordt geregeld (vragen n.a.v. geleverde informatie)

Nieuwe wettekst (artikel 17)

Aan artikel 17 is toegevoegd:

- *Het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan geeft de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.*
- *De regeling, bedoeld in artikel 8, eerste, tweede of derde lid, houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop de inlichtingen, bedoeld in het tweede lid, worden verstrekt.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Met deze wijziging wordt geregeld dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft omtrent hetgeen in een regeling speelt. Daarmee is deze bepaling vergelijkbaar met de actieve informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals nu is neergelegd in de Gemeentewet. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten wel afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd. De Afdeling stelt dat dit voorstel kan leiden tot rolonduidelijkheid omdat er een directe relatie ontstaat tussen het bestuur (algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter) van een gemeenschappelijke regeling en gemeenteraden en dat niet duidelijk is hoe dit voorstel zich verhoudt tot de reeds bestaande informatieplichten. De regering verwacht hier geen probleem. De Wgr kent op dit moment in artikel 17 het recht van een raadslid of raadsleden om vragen te stellen aan het bestuur van de regeling en de

verplichting om de gevraagde informatie te verstrekken. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het algemeen, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Er is derhalve een passieve informatie plicht van het hele bestuur van een regeling. Dit voorstel voegt daar een actieve informatieplicht aan toe, dus de verantwoordelijkheid om actief relevante informatie te verstrekken voor het hele bestuur van een regeling. Er wordt derhalve geen nieuwe informatie-relatie gecreëerd, maar een bestaande uitgebreid. Het ligt wel in de rede in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over de verzending van informatie op basis van deze nieuwe plicht. Daarbij is van belang dat het voorstel geen verantwoordingsplicht van het bestuur van de regeling aan gemeenteraden betreft. De formele besluitvormings- en verantwoordingslijnen worden niet gewijzigd. Maar het eerder en aan alle raden beschikbaar stellen van informatie betekent dat raden beter in positie worden geplaatst voor het vervullen van hun rol bij gemeenschappelijke regelingen. Het kan bijdragen aan het opstellen van zienswijzen en het bespreken van de gemeentelijke inbreng met de eigen vertegenwoordiger in het verband. Een actieve informatieplicht kan derhalve bijdragen aan de bestaande besluitvormings- en verantwoordingsmechanismen.

Recht van onderzoek

Deze wijziging betreft een verplichte wijziging. Nadere advisering is daarmee niet nodig.

Wel roept deze nieuwe bepaling bij ons enkele vragen op. Lokaal kennen gemeenteraden namelijk een verordening op het recht van onderzoek. Is iets dergelijk ook hier nodig en zo ja, bij welk orgaan: de afzonderlijke gemeenten of de GR?

Nieuwe wettekst (Artikel 155g Gemeentewet)

1. *De raad kan tezamen met de raden van de andere deelnemende gemeenten aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 8, eerste, tweede of derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of tezamen met de raad of raden van de deelnemende gemeente of gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincie of provincies aan een regeling als bedoeld in artikel 51 en 52, eerste lid, juncto artikel 8, eerste, tweede of derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, op voorstel van een van de vertegenwoordigende organen van de deelnemers aan de betreffende regeling een onderzoek instellen naar het door het openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk gemeenschappelijk orgaan gevoerde bestuur.*
2. *Het eerste lid is niet van toepassing op een regeling die uitsluitend of mede is getroffen door de raad of raden, of provinciale staten van de deelnemende gemeenten of provincies.*
3. *Het besluit tot het instellen van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie omvat een omschrijving van het onderwerp van onderzoek alsmede een toelichting. Deze omschrijving kan hangende het onderzoek door de vertegenwoordigende organen, bedoeld in het eerste lid, worden gewijzigd.*
4. *Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door de raden gezamenlijk, met toepassing van de artikelen 1 en 8, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen dan wel de raden en provinciale staten gezamenlijk met toepassing van de artikelen 51 en 52, eerste lid, juncto artikel 8, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen in te stellen gemeenschappelijke onderzoekscommissie. De gemeenschappelijke onderzoekscommissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van de vertegenwoordigende organen, bedoeld in het eerste lid.*
5. *Bij de samenstelling van de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in het openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie, onderscheidenlijk gemeenschappelijk orgaan deelnemende gemeenten en provincies.*
6. *De regeling waarbij de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt ingesteld houdt bepalingen in omtrent het onderzoek, bedoeld in het eerste lid. In elk geval worden bepalingen opgenomen over de wijze waarop ambtelijke bijstand wordt verleend aan de gemeenschappelijke onderzoekscommissie.*
7. *De artikelen 22 en 86, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de gemeenschappelijke onderzoekscommissie.*
8. *De gemeenschappelijke onderzoekscommissie kan de bij deze wet verleende bevoegdheden uitsluitend uitoefenen, indien ten minste drie van haar leden aanwezig zijn.*
9. *De bevoegdheden en werkzaamheden van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie worden niet geschorst door het aftreden van een van de raden of provinciale staten, bedoeld in het eerste lid.*
10. *Op het besluit tot instelling van een onderzoek en tot instelling van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie, alsmede het besluit tot wijziging van de omschrijving van het onderwerp van een onderzoek is artikel 19 van de Bekendmakingswet van overeenkomstige toepassing.*

11. De artikelen 10, tweede, derde en vijfde tot en met achtste lid, 10a, 11, 11a, 15, 16, 17, 20, derde lid, 21, 22, 23, 30 en 54 van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn niet van toepassing. De overige bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn slechts van toepassing voor zover de aard van de aan de gemeenschappelijke onderzoekscommissie opgedragen taken zich daartegen niet verzet.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In het nieuwe artikel 155g wordt de basis gelegd voor het inzetten van een gemeenschappelijk enquêterecht bij gemeenschappelijke regelingen. Op grond van dit artikel kan de gemeenteraad tezamen met de andere gemeenteraden van de deelnemende gemeenten op voorstel van een van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aan een gemeenschappelijke regeling een onderzoek instellen naar de bestuursvoering van het betreffende openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijke orgaan (eerste lid). Gezien het feit dat het enquêterecht bedoeld is als onderzoeksinstrument en controlemiddel van de raad richting het collegebestuur, kan het gemeenschappelijke enquêterecht enkel worden ingesteld door gemeenteraden van deelnemende gemeenten aan een collegeregelings, en is het gebruik ervan uitgesloten bij deelname aan raadsregelingen of gemengde regelingen waaraan raden deelnemen (tweede lid). Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door de gemeenteraden gezamenlijk in te stellen gemeenschappelijke onderzoekscommissie. De onderzoekscommissie wordt vormgegeven door het instellen van een gemeenschappelijk orgaan, naar analogie van de gemeenschappelijke rekenkamer of gemeenschappelijke ombudscommissie. De gemeenschappelijke onderzoekscommissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten (vierde lid). De commissie kan enkel haar bij de wet verleende bevoegdheden uitoefenen als minimaal drie van haar leden aanwezig zijn (achtste lid). Bij de samenstelling van de commissie dient gezorgd te worden dat de gemeenten die aan de regeling deelnemen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd worden (vijfde lid). In de regeling waarmee de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt ingesteld worden nadere regels met betrekking tot het onderzoek gesteld waarbij in ieder geval een regeling dient te worden opgenomen met betrekking tot de ambtelijke bijstand die aan de onderzoekscommissie wordt verschaft, waarmee de onafhankelijkheid van de bijstand die wordt verleend dient te worden gewaarborgd (zesde lid). Voor de gemeenschappelijke onderzoekscommissie geldt dat de leden die deelnemen aan de beraadslaging niet in rechte kunnen worden vervolgd of aangesproken worden dan wel worden verplicht getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering van de gemeenschappelijke onderzoekscommissie hebben gezegd of aan de raad schriftelijk hebben overgelegd (zevende lid). Daarnaast geldt dat de gemeenschappelijke onderzoekscommissie geheimhouding kan opleggen omtrent stukken en het in vergadering met gesloten deuren behandelde overeenkomstig artikel 86, eerste lid, van de Gemeentewet (zevende lid). Het is van belang dat van het onderzoek, de instelling van de commissie en de (wijziging van) de omschrijving van het onderzoek openbare kennisgeving wordt gedaan. Om die reden worden de artikelen 139, tweede lid, 141 en 142 van overeenkomstige toepassing verklaard in het tiende lid. Tot slot staan bezwaar en beroep open tegen het besluit om een gemeenschappelijk onderzoek in te stellen en het besluit de omschrijving van dit onderzoek te wijzigen. In het nieuwe artikel 155h wordt geregeld dat de bestaande bevoegdheden van de onderzoekscommissie, bedoeld in artikel 155a, ook van toepassing verklaard worden op de gemeenschappelijke onderzoekscommissie zoals geïntroduceerd in het nieuwe artikel 155g. Dit betekent ten eerste dat de gemeenschappelijke onderzoekscommissie, net als de «gewone» onderzoekscommissie, inzage kan vorderen in bescheiden waarbij medewerking van de doelgroep als omschreven in artikel 155h verplicht is.

Aangezien het hier gaat om een gemeenschappelijk onderzoeksrecht van de raden naar de bestuursvoering van een openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling, geldt dat de medewerkingsplicht zich uitstrekt tot alle personen die direct te maken hebben met de bestuursvoering van dit lichaam. Gezien het beginsel van het verlengd lokaal bestuur dat ten grondslag ligt aan de bestuursvoering van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan is ervoor gekozen deze doelgroep daarom uit te laten strekken tot zowel het gemeentebestuur, de ambtenaren in dienst van de gemeente of uit andere hoofde ondergeschikt aan het gemeentebestuur, de commissies ingesteld door het gemeentebestuur, als het bestuur van het samenwerkingsverband en de ambtenaren in dienst van het samenwerkingsverband of uit andere hoofde ondergeschikt aan het bestuur van het samenwerkingsverband en de commissies ingesteld door dit bestuur. Bezwaar en beroep staan open tegen het besluit tot vordering van bepaalde documenten. Daarnaast bestaat een verplichting voor personen die behoren tot de doelgroep zoals hierboven omschreven om te verschijnen en te getuigen voor de gemeenschappelijke onderzoekscommissie indien zij hiertoe worden opgeroepen door de commissie, net als bij het lokale enquêterecht. Artikel 155c wordt van overeenkomstige toepassing verklaard.

De besluiten in beide leden van het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 155d zijn besluiten in de zin van de Awb. Op grond van bijlage 1 bij de Awb staat tegen deze besluiten rechtstreeks beroep open bij de rechter. Door het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 155e op de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt geregeld dat het verschoningsrecht van toepassing is. Dit betekent dat onder bepaalde voorwaarden geen getuigenis hoeft te worden afgelegd aan de gemeenschappelijke onderzoekscommissie of geen inzage in bescheiden gegeven hoeft te worden. Dit kan onder andere aan de orde zijn bij geheimhouding uit hoofde van ambt of beroep, of indien het verstrekken van inlichtingen in strijd is met het openbaar belang. Een uitgebreide omschrijving van de voorwaarden kan gevonden worden in het nieuwe artikel 155h juncto artikel 155e van de Gemeentewet. Tot slot geldt dat het gemeenschappelijk enquêterecht ook kan worden ingezet bij regelingen tussen provincies en gemeenten op grond van artikel 51 van de Wgr. Al de hierboven omschreven voorwaarden zijn dan van overeenkomstige toepassing op een gemeenschappelijke onderzoekscommissie ingesteld door de raden en provinciale staten van provincies en gemeenten gezamenlijk (zie artikel 155g (nieuw)). Onderdeel C Met deze wijziging wordt in artikel 156 geregeld dat, evenzo als bij het lokale enquêterecht, bij het gemeenschappelijke enquêterecht zoals neergelegd in artikel 155g, de raad deze bevoegdheid niet kan overdragen aan het college of een door het college ingestelde bestuurscommissie.

Rekenkameronderzoek

Deze wijziging betreft een verplichte wijziging. Nadere advisering is daarmee niet nodig.

Nieuwe wettekst (Artikel 184 derde lid Gemeentewet)

De rekenkamer kan, indien de documenten, bedoeld in het tweede lid, daartoe aanleiding geven, bij de betrokken instelling dan wel bij de derde die de administratie in opdracht van de instelling voert, een onderzoek instellen, waaronder een onderzoek naar het gevoerde bestuur van de instelling, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a. De rekenkamer stelt de raad, het college en indien een onderzoek wordt ingesteld naar het gevoerde bestuur van een instelling als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, de rekenkamers van de deelnemende gemeenten en provincies aan deze instelling van haar voornemen een dergelijk onderzoek in te stellen in kennis.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In dit onderdeel wordt door een wijziging van artikel 184, derde lid, van de Gemeentewet verduidelijkt dat de rekenkamer een onderzoek kan instellen naar het gevoerde bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan waaraan de gemeente deelneemt. Deze bevoegdheid dient gezien te worden als een verdere inkleuring van de bevoegdheid van de rekenkamer om onderzoek in te stellen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Gezien het beginsel van het verlengd lokaal bestuur ligt de eindverantwoordelijkheid voor de bestuursvoering binnen een samenwerkingsverband op grond van de Wgr immers op het niveau van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit onderzoek kan worden ingesteld door de rekenkamer op het moment dat de jaarrekening of andere rapporten omtrent deze instellingen die zich bij het gemeentebestuur bevinden hiertoe aanleiding geven. Indien een rekenkamer besluit tot het instellen van een onderzoek naar het gevoerde bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan dient de rekenkamer de rekenkamers van de andere deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling op de hoogte te stellen van het onderzoek, om overlappende onderzoeken te voorkomen.

Afspraken over wijze evaluatie opnemen in GR

Inleiding

Iedere GR moet een bepaling gaan bevatten over de evaluatie van de regeling. De bepaling kan overigens ook inhouden dat niet wordt geëvalueerd. Wordt wel geëvalueerd dan zullen de bepalingen gaan over wat wordt geëvalueerd, hoe vaak en op welke wijze. Het doel van de opname van dit artikel is: verbetering van de positie van vertegenwoordigende lichamen. Artikel 11a is een artikel dat ruimte geeft voor een *eigen* invulling (keuzevrijheid); hiervoor geldt zodoende dat dit uiterlijk op 1 juli 2024 geïmplementeerd moet zijn. Al is sprake van keuzevrijheid, er is via artikel 11a wel een verplichting gecreëerd om afspraken te maken over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. Om te voorkomen dat dit voorstel leidt tot onnodige administratieve lasten voor de deelnemende partijen heeft de regering er niet voor gekozen om wettelijk voor te schrijven waar de evaluatie specifiek op gericht moet zijn, hoe vaak die moet plaatsvinden en op welke wijze. Er kan dus ook worden gekozen voor de afspraak om de regeling **niet** te evalueren, maar dit moet dan wel een bewuste keuze zijn. De meerwaarde van een evaluatie is dat periodiek wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast kan een evaluatiemoment een ijkpunt in de samenwerking zijn. Met zo'n moment kan rekening gehouden worden bij bijvoorbeeld meerjarige investeringen. Daardoor kan een natuurlijk en mogelijk (financieel) gunstig moment van uittreden ontstaan als bij omvangrijke investeringen of overeenkomsten rekening wordt gehouden met de evaluatietermijn.

Advies

Het lijkt ons waardevol en nodig ieder samenwerkingsverband periodiek te evalueren. Om te komen tot een goede evaluatie is het van belang om voorafgaand goed te verwoorden wat de gemeenschappelijk doelstelling van de samenwerking is. Voorts is van belang bij de periodieke evaluatie te bekijken of de aansturing van de samenwerking nog goed functioneert, of dat de uitgangspunten voor aansturing misschien gaandeweg wel veranderd zijn. Graag verwijzen we in dit verband ook naar het bijgevoegde besluit Project Informatievoorzieningen Gemeenschappelijke Regelingen uit 2018 is in bijlage 5 waarin uitgebreid beschreven hoe geëvalueerd kan worden.

Ons advies is dus om in elk GR te regelen dat er geëvalueerd wordt, maar wel per regeling te kijken hoe en hoe frequent geëvalueerd moet worden. Waarbij wordt afgewogen wat haalbaar en houdbaar is. Bij een GR zoals het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een andere evaluatie-frequentie en ook een minder zware evaluatie. Ook zou onderscheid gemaakt kunnen worden tussen verplichte en niet verplichte regelingen.

Deze wetswijziging roept ook enkele vragen bij ons op: wie evalueert nu precies en wat kun je daar dan vervolgens als deelnemende gemeenten precies mee?

Nieuwe wettekst (Artikel 11a)

Een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In dit onderdeel wordt geregeld dat in een regeling tot het instellen van een openbaar lichaam, een gemeenschappelijk orgaan, een bedrijfsvoeringsorganisatie of in een centrumregeling bepalingen worden opgenomen omtrent de evaluatie van de regeling. Op grond van dit artikel wordt enkel verplicht gesteld om een bepaling omtrent evaluatie op te nemen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij het besluit of wordt geëvalueerd wordt overgelaten aan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat ook kan worden bepaald dat geen evaluatie plaatsvindt. Deze bepaling geldt door middel van de desbetreffende schakelbepalingen in de Wgr ook voor regelingen tussen waterschappen, tussen provincies, tussen gemeenten en waterschappen, tussen gemeenten en provincies, tussen waterschappen en provincies, tussen waterschappen, provincies en gemeenten.

Afspraken over uittreding opnemen in GR

Inleiding & advies

In elke regeling worden zo concreet mogelijke bepalingen over wijziging, opheffing, toetreden, uittredingsvoorwaarden voor en gevolgen van uittreding opgenomen. Deze bepalingen betreffen minimaal de volgende onderdelen:

- personeel
- contracten
- huisvesting
- investeringen

maar ook kan gedacht worden aan:

- opzegtermijn
- werkelijke kosten vs. 'verzekeringspremie'/risico-opslag; en bij toetreding: 'inkoopsom'
- toerekenbaarheid kosten uittreding
- onderscheid kosten (bv. frictiekosten; desintegratiekosten; personele kosten)
- verplichting tot/mogelijkheid van overnemen personeel e.d.

In elke regeling wordt voorts aangegeven op welke wijze geborgd wordt dat raden tijdig in positie worden gebracht om een zorgvuldig besluit te nemen over de zienswijze bij wijziging, opheffing, toetreding, uittreding, zoals bedoeld in art. 1 van de WGR. Dit komt erop neer dat de zienswijzeprocedure materieel betekenis heeft en niet neerkomt op "tekenen bij het kruisje".

Het past niet bij de rol van de griffiers om de inhoudelijke bepalingen bij dit artikel te formuleren; deze taak ligt bij de werkgroepen (controllers, juristen). Wel past het bij de adviesrol van de griffiers om de bepalingen die worden ontwikkeld te toetsen op de vraag of voldoende is geborgd dat de raden voldoende invulling kunnen geven aan hun rol bij het besluit over de in te nemen zienswijze.

Nieuwe wettekst (Artikel 9)

1. *De regeling houdt bepalingen in omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 8, eerste en derde lid, en de deelnemende gemeenten, met inachtneming van artikel 1.*
2. *De regeling waarbij een openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie wordt ingesteld houdt bepalingen in omtrent de vereffening van het vermogen ingeval dat openbaar lichaam wordt ontbonden.*
3. *Het bij een regeling ingestelde openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie blijft na zijn ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van zijn vermogen nodig is.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Hoewel artikel 9 van de Wgr al verplicht om bij een voor onbepaalde tijd ingestelde gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over het regelen van de gevolgen van de uittreding, laat de praktijk zien dat veel problemen worden ervaren ten gevolge van de uittreding. Dat komt omdat in de regeling vaak wordt volstaan met de afspraak dat in geval van uittreding het (algemeen) bestuur de uittreedvoorwaarden vaststelt. Om hier een einde aan te maken wordt voorgesteld artikel 9 van de Wgr aan te scherpen met een bepaling over de reikwijdte van de afspraken die moeten worden gemaakt over het regelen van de gevolgen van de uittreding, zodat niet langer volstaan kan worden met een vaststelling door het (algemeen) bestuur. Toegevoegd is dat in ieder geval afspraken moeten worden gemaakt over de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, waarbij moet worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen. Daarnaast wordt de verplichting om hierover afspraken te maken ook geïntroduceerd voor tijdelijke gemeenschappelijke regelingen. Hoewel deze regelingen vanwege de tijdelijkheid waarschijnlijk minder noodzaak tot uittreding zullen kennen, kunnen deze regelingen lange tijd bestaan. Omdat daardoor uittreding kan voorkomen, valt niet goed uit te leggen waarom in deze gevallen geen afspraken over uittreding hoeven te worden gemaakt. Daarnaast is ook bij deze regelingen voorstelbaar dat een wijziging of toetreding gaat spelen, daarom wordt ook in de wet opgenomen dat hierover afspraken moeten worden gemaakt.

Aanpassen begrotingscyclus

De nieuwe Wgr hanteert nieuwe deadlines voor de kadernota's, jaarrekeningen en begrotingen:

- Kadernota: was 15 april wordt 30 april
- Jaarrekening: was 15 april wordt 30 april
- Begroting: was 15 april wordt half juni

De wetgever beoogt daarmee meer ruimte te geven aan raden, maar lijkt daarin geen rekening te hebben gehouden met het zomerreces. Effectief is deze aangepaste planning veel lastiger in te passen dan de huidige planningen.

Zaak is dus hier – net als nu al het geval is – weer goede afspraken over de maken met de gemeenschappelijke regelingen die zowel voor de GR-en als voor de deelnemers realistisch en haalbaar zijn.

Nieuwe wettekst (Artikel 34, 34b en 35)

Artikel 34

1. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.*
2. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.*
3. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.*
4. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.*

Artikel 34b

5. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.*

Artikel 35

1. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de ontwerp-begroting twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk twaalf weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.*
2. *De ontwerp-begroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.*

3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerp-begroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerp-begroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
5. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.
7. De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

De inrichting van de begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen leidt in de praktijk tot een moeilijke verhouding tot die van gemeenten. Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor een gemeente die moeten worden verwerkt in de begroting van de gemeente zelf. Daar moet tijd voor zijn. Tegelijkertijd is het ook van belang dat een raad zicht heeft op de doelen van een gemeenschappelijke regeling en op de eigen begroting bij de bespreking van begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Zonder zicht op de doelen van een samenwerkingsverband is het lastig om iets te vinden van de begroting en zonder goed zicht op de financiële positie van de gemeente is het lastig te oordelen over investeringen of bezuinigingen bij een regeling. Vanuit gemeenteraden komt nu een sterk signaal dat de financiële stukken van een regeling vaak te weinig inhoud bevatten en te vroeg komen om deze goed te kunnen beoordelen. Daarom kiest de regering voor een verruiming van de uiterste termijnen. Per regeling kan gekozen worden voor kortere termijnen, maar niet voor latere data. Dit biedt meer ruimte voor maatwerk al naar gelang de behoefte bij gemeenteraden. Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerp-begroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van gemeenten, waardoor het voor gemeenteraden makkelijker wordt te overzien wat de gevolgen zijn van uitgaven aan regelingen voor de eigen gemeente. Ook krijgen gemeenteraden langer de tijd om een zienswijze op de concept-begroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later. Dit gebeurt door drie wijzigingen: –de kadernota moet voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april; –de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus; en de ontwerp-begroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken. De mogelijkheden voor verruiming van de termijnen worden ingeperkt door samenloop met de gemeentelijke begrotingscyclus en praktische overwegingen als het zomerreces. De regering vindt het daarom niet wenselijk dat de concept-begroting later dan juni naar de gemeenteraden gaat, vandaar de keuze voor een termijn van 12 weken voor een ziens-

wijze. Daardoor kan een raad nog vóór het zomerreces de concept- begroting bespreken en dit na het zomerreces afronden. Door de indiening van de begroting bij de toezichthouder op 15 september te zetten, hebben de gemeenteraden vier weken langer de tijd, namelijk twaalf weken, om tot een eigen of met andere raden afgestemde zienswijze bij de concept-begroting te komen. De datum 15 september ligt fors dicht bij de datum waarop de gemeentelijke begroting moet worden ingediend bij de toezichthouder dan nu het geval is. Daardoor is het mogelijk een meer afgewogen oordeel te hebben over de concept-begroting van een gemeenschappelijke regeling. De twee maanden tussen beide deadlines worden voldoende geacht om de uitgaven aan een regeling als verplichte uitgaven te verwerken in de gemeentelijke begrotingen.

Bijlage

Notitie informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen van de griffiers uit 2018

Algemeen bestuur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Datum	7 juli 2023
Tijd	10.15-12.00 uur
Locatie	Raadszaal gemeente Bergen NH, Molenweidjtje 2, 1862 BC Bergen
Voorzitter	Burgemeester Schouten
Status	concept

1	Opening De voorzitter opent de vergadering en heet allen welkom na een bijzondere woensdag, de dag van de zomerstorm Poly. Ze bedankt alle medewerkers van de VRNHN en de gemeenten voor hun inzet. Voor wat betreft de schade als gevolg van de storm geeft zij aan dat nog niet alles is opgeruimd. Nu het mooi weer is en inwoners naar buiten gaan, worden zij gewaarschuwd voor eventuele risico's, omdat nog niet alles is opgeruimd. Vanuit de VRNHN wordt gekeken welke tips zij de gemeenten hierbij nog kunnen meegeven. De voorzitter feliciteert burgemeester Pijl met zijn voordracht als nieuwe burgemeester van gemeente Medemblik. Een speciaal welkom aan waarnemend burgemeester Van der Zwaag van gemeente Texel. Burgemeester Bonsen-Lemmers van gemeente Koggenland sluit later aan. <u>Afmeldingen:</u> Bericht van verhindering is ontvangen van: • Burgemeester Ten Bruggencate, gemeente Heiloo • Wnd. Burgemeester Heerschop, gemeente Castricum De voorzitter geeft aan dat dit de laatste vergadering van het algemeen bestuur is voor het zomerreces. We kijken terug op een bijzondere periode met o.a. boerenprotesten, de effecten van de oorlog en de verschillende gevolgen van klimaatveranderingen. Daarnaast vonden in de afgelopen periode enkele akelige incidenten plaats zoals het verkeersongeluk in Markenbinnen, de situatie van 2 GRIP-situaties tegelijkertijd in Den Helder en in Dijk en Waard, en het evenement Iron Man in Hoorn waarbij extreme hitte ervoor zorgde dat zowel deelnemers als publiek onwel werden. Een en ander maakt duidelijk wat de relevantie van de VRNHN is voor de samenleving.
1.1	Vaststellen agenda De voorzitter geeft aan dat het hamerstuk 'Noodzakelijke actualisatie GR-VRNHN' van de agenda wordt gehaald omdat nog niet alle collegebesluiten bekend zijn. Hierdoor kan het AB nog niet constateren dat de nieuwe GR een feit is. De voorzitter stelt voor om buiten de vergadering om via een schriftelijke ronde een besluit te nemen zodra alle collegebesluiten bekend zijn. Hiertoe wordt een e-mail gestuurd naar de betreffende gemeenten. Actie.
1.2	Mededelingen • Burgemeester Van Dam deelt mee dat de Auditcommissie in de nieuwe samenstelling de eerste vergadering heeft gehad en dat zij is benoemd tot voorzitter van de Auditcommissie. • Burgemeester Van Zijlen deelt mee dat hij geen zitting meer heeft in de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen NHN. Zijn plaats is ingenomen door burgemeester Pijl. • Burgemeester Bonsen-Lemmers deelt mee dat er op 18 juli een bezoek van de Inspectie Jeugd en Gezondheid plaats zal vinden aan de CNO in Avenhorn. Een eerder

	inspectiebezoek was al positief. Er is veel aandacht voor de zorgcomponent. Er is veel over gepubliceerd. De zorg in de CNO Avenhorn bestaat uit: 3 dagen per week spreekuur, aanwezigheid van een zorgcoördinator, een psycholoog, een jeugdarts, er is EHBO en doorverwijzing naar de GGZ. Zij merkt op dat bewoners van de CNO vaak andere verwachtingen hebben van het zorgsysteem, bijvoorbeeld 24/7 zorg aanwezig. De GHOR kijkt vol vertrouwen uit naar de komende inspectie. • Mevrouw Kortenaar deelt mee dat het ROAZ-beeld na de vergadering per e-mail zal worden gedeeld. Het gaat met name om inzicht in knelpunten in de acute zorg en het is de opmaak naar een ROAZ-plan dat eind van het jaar klaar moet zijn. • De heer Taneja deelt over de stand van zaken van het dekkingsplan mee dat dit de zienswijzeprocedure ingaat in december. Een ruwe versie van het plan gaat volgende week de eerste consultatieronde in. Het formele proces van besluitvorming start na de zomer. Het zal onderdeel van gesprek zijn tijdens de bestuurstweedaagse in oktober en besluitvorming is gepland voor het AB in december. Burgemeester Van Dam vraagt of de VRNHN er een proces-memo met de tijdslijn aan toe kan voegen, zodat het proces duidelijk is voor de gemeenteraden. De heer Taneja geeft aan dat dit zal worden toegevoegd aan de aanbieding van het eerste ruwe dekkingsplan. Dit kan in deze fase door gemeenten zelf eventueel ook met de raden gedeeld worden. Actie. • Burgemeester Nieuwenburg deelt mee dat hij op 30 juni aanwezig is geweest bij de vergadering van het Veiligheidsberaad. Als voorzitter van het VB is de heer Bruls inmiddels vervangen door de heer Wouter Kolff (voorzitter van VR Zuid-Holland Zuid). Als plaatsvervangend voorzitter is de heer Heerts gekozen (voorzitter VR Noord- en Oost Gelderland). Een aantal inhoudelijke punten is gedeeld. De thema's voor de strategische agenda VB 2024-2027 zijn akkoord bevonden. De 4 centrale thema's zijn: klimaatveiligheid, veilige energietransitie, digitale ontworpening en herziening van de Wet Veiligheidsregio's. Weerbaarheid/zelfredzaamheid wordt geen separaat thema, maar zal vermoedelijk een plek krijgen binnen de diverse thema's. De strategische agenda wordt in december ter vaststelling aangeboden. Verder is gesproken over het protocol interregionaal beleidsteam. Dit protocol betreft een uitwerking van de besluitvorming in het IRBT (met speciale aandacht voor de rol van de voorzitter van het IRBT) en de rolomschrijving van het Veiligheidsberaad. Verder is er een haalbaarheidsonderzoek brandweerkerndata vastgesteld, is er gesproken over een tussenfase versnellingsplan informatieveiligheid en is gekomen tot de oprichting van de stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's. • Burgemeester De Boer dankt de medewerkers van de VRNHN en de Politie voor alle inzet voor en tijdens het evenement Sail Den Helder. • De voorzitter deelt mee dat tijdens de bestuurs-2-daagse op 12 en 13 oktober de agenda gebruikt zal worden voor een aantal stevige inhoudelijke discussies. De burgemeesters die werken aan stukken als de kadernota, het beleidsplan en het dekkingsplan kunnen de andere AB-leden dan meenemen in de stand van zaken en wat komt er op het AB afkomt. • De termijnagenda is bijgesloten ter informatie.
1.3	Ingekomen en verzonden stukken 1.3.1 <u>Aanbiedingsbrief + bijlagen Aanzet tot kaderstellend besluit gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen</u> Burgemeester Van Kampen geeft hierbij aan dat de volgende stap is, dat het algemeen bestuur er iets van moet vinden, dus het komt terug ter besluitvorming. 1.3.2 <u>Raadsinformatiebrief Vogelgriep + bijlage Factsheet Vogelgriep</u> 1.3.3 <u>Brief evaluatie resultaten brand Onderdijk</u> Wvd. Burgemeester Straat merkt hierbij op dat de paraatheid bij deze situatie wel in het geding was. Het was een belangrijke les, een casus om te gebruiken. Het was goed dat er aandacht voor was in de pers, want dat maakt duidelijk richting de gemeenteraad dat het menens was.

	1.3.4 <u>Brief (paraatheids)situatie bij natuurbranden</u> Waarnemend burgemeester Van der Zwaag merkt hierbij op dat gemeente Texel ontbreekt in het overzicht. De heer Taneja geeft aan dat het paraatheids-issue van toepassing is op specifiek de kuststrook van Castricum tot Callantsoog, en niet speelt op Texel waar ook overdag vrijwel dagelijks genoeg beschikbare vrijwilligers zijn. De situatie op de posten van Castricum tot Callantsoog is anders: de paraatheid overdag is rood (zorgelijke situatie), met uitzondering van de post Julianadorp. Een noodplan is nu in werking gesteld (mensen uit de regio kazerneren).
1.4	Vaststelling verslag vergadering Algemeen Bestuur d.d. 26 mei 2023 Burgemeester Wortelboer stelt de volgende wijziging voor bij agendapunt 2.4 Asiel op pagina 3: <i>“Ook burgemeester Voskuil staat achter het standpunt van burgemeester Van den Hengel. Burgemeester Wortelboer herkent zich hier ook in. De gemeente Bergen Stede Broec heeft te maken gehad met evacuees uit Sudan die op zeer korte termijn zijn ondergebracht op een hotel vakantiepark en dat vraagt veel van een gemeente. Hij geeft aan dat gemeenten wel als serieuze partner behandeld moeten worden en dat betekent op tijd meegenomen worden als er iets moet gebeuren.”</i> Besluit: Het verslag wordt vastgesteld met deze wijziging.
2	Ter bespreking
2.1	Jaarstukken 2022 en begroting 2024 VR NHN <i>Portefeuillehouder burgemeester De Boer.</i> Burgemeester Van Dam koppelt terug uit de Auditcommissie: de commissie heeft de zienswijzen doorgenomen en adviseert positief op het voorgestelde besluit. In de zienswijzen van een drietal gemeenten in de Noordkop (Den Helder, Texel, Hollands Kroon) is het advies opgenomen het rekeningresultaat van € 218.000 terug te storten naar de gemeenten in plaats van in de algemene reserve, conform de regionale afspraak dat de algemene reserve maximaal 2,5% van de omzet mag bedragen. (Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen van de regionale regietafel gemeenschappelijke regelingen.) De auditcommissie constateert dat er bij meerdere gemeenschappelijke regelingen wordt afgeweken van de afspraken die hierover zijn gemaakt. Het percentage van 2,5% lijkt feitelijk te beperkt om zowel schommelingen in de inflatie op te vangen als ook de risico's die een organisatie loopt. De commissie ziet dat ook bevestigd in de geprognosticeerde tekorten in de bestuursrapportage (agendapunt 2.2). De commissie adviseert het AB de regionale regietafel te verzoeken de afspraak van 2,5% nog eens tegen het licht te houden. Burgemeester De Boer merkt op dat het algemeen bestuur wordt voorgesteld te besluiten de € 218.000 toe te voegen aan algemene reserve. Bij de zienswijzen op de Kadernota 2024 merkt hij op dat de gemeente Dijk en Waard nogmaals heeft aangegeven dat niet op alle zienswijzen is gereageerd. De VRNHN heeft dit gecorrigeerd door alsnog te reageren en de reactie spreekt voor zich. Burgemeester Van Zuijlen merkt op dat de raad van gemeente Enkhuizen een positieve zienswijze heeft gegeven bij de begroting, maar hij ziet niet in de stukken terug dat er een opmerking is gemaakt over alle gemeenschappelijke regelingen, nl. dat wanneer zou blijken dat gemeenten niet volledig voor de inflatie worden gecompenseerd door het Rijk, dat dan de gemeenschappelijke regelingen mee moeten bewegen. De voorzitter merkt op dat in gemeente Alkmaar ook zo'n opmerking is gemaakt. De opmerking kan meegenomen worden als besloten wordt een brief te richten aan de Regietafel.

	Burgemeester Pijl en burgemeester Wortelboer sluiten zich aan bij de opmerking van burgemeester Van Zuijlen. Burgemeester De Boer geeft aan ervan uit te gaan dat gemeenten gecompenseerd zullen worden. Burgemeester Nieuwenburg merkt op dat gemeente Hoorn een negatieve zienswijze heeft gegeven op de begroting 2024 omdat geen dekking is gevonden binnen de eigen begroting voor het versterken van de informatieveiligheid. De beantwoording is nog steeds onbevredigend. Er is geadviseerd om in de toekomst te kijken naar samenwerking met de GGD en de gemeente Hoorn vraagt nogmaals om te kijken naar de schaalvoordelen en de besparing die daaruit voorkomt. Hij vraagt de portefeuillehouder nogmaals om een reactie. Burgemeester De Boer merkt hierbij op dat op het gebied van ICT daar waar mogelijk wordt en zal worden samengewerkt. Hier wordt zorgvuldig naar gekeken. Burgemeester Poorter dankt burgemeester De Boer en merkt op dat de raden hun best doen om tot zienswijzen te komen. Het zou goed zijn om de raden bijvoorbeeld middels een brief te informeren omtrent de (verschuivingen in de) bijdrage aan de algemene middelen. Dat kan discussies voorkomen. Besluit: Het AB besluit conform het voorstel: 1. kennis te nemen van de zienswijzen van de gemeenteraden op de jaarstukken 2022 en begroting 2024 en de daarop geformuleerde reactie; 2. de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord volgens bijgaande exemplaren vast te stellen, waarmee - het positieve resultaat ambulancezorg van € 416.000 wordt gereserveerd in de algemene reserve ambulancezorg; - het positieve resultaat op de overige programma's, exclusief ambulancezorg, van € 382.000 als volgt wordt bestemd: - De algemene reserve wordt verhoogd met € 164.000, zodat deze op het afgesproken peil komt van 2,5% van de lasten van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. - Het restant van € 218.000 (0,3% van de lasten) wordt eenmalig ook toegevoegd aan de algemene reserve, ter dekking van het te verwachten omvangrijke éénmalige tekort in 2023 als gevolg van hogere inflatie en CAO stijging dan de loon- en prijsindexatie van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023.
2.2	Bestuursrapportage 1 <i>Portefeuillehouder burgemeester De Boer.</i> Burgemeester Van Dam koppelt terug uit de Auditcommissie: de commissie heeft de zienswijzen doorgenomen en adviseert positief op het voorgestelde besluit. Burgemeester Poorter vraagt om een aantal zaken met een bericht vanuit de VRNHN toe te lichten. Het gaat erom dat het niet alleen wordt overgelaten aan de leden van het algemeen bestuur. Belangrijk is of de boodschap duidelijk is richting de raden. Burgemeester De Boer geeft aan dat er voor het reces een brief verstuurd wordt. Actie. Besluit: Het algemeen bestuur besluit conform het voorstel: 1. de financiële afwijkingen veiligheidsregio (inclusief mutaties reserves) voor het begrotingsjaar 2023 en het te bestemmen resultaat 2023 (exclusief ambulancezorg) (€ 2.875.000 negatief) vast te stellen; 2. de financiële afwijkingen ambulancezorg (inclusief mutaties reserves) voor het begrotingsjaar 2023 en het te bestemmen resultaat 2023 (€ 165.000 negatief) vast te stellen; 3. de bestuursrapportage 2023-01 vast te stellen. Het besluit wordt aangevuld met de volgende besluiten:

	• Er wordt advies gevraagd aan de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen NHN over de 2,5%-afspraken in de FUGR en de aanpak als gemeenten niet goed worden gecompenseerd door het rijk; • Vóór het zomerreces wordt een brief gezonden aan de raden, met daarin een toelichting op de herverdeling van de middelen.
2.3	Oprichting en deelname Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's <i>Portefeuillehouder burgemeester De Boer.</i> Burgemeester Van Dam deelt mee dat de Auditcommissie de zienswijzen heeft doorgenomen en positief adviseert. Burgemeester De Boer geeft aan dat het overzicht met zienswijzen is aangevuld met de zienswijze van Alkmaar. In het overzicht is een uitgebreide beantwoording op deze zienswijze opgenomen. Burgemeester Bensen-Lemmers deelt mee dat de raad van gemeente Koggenland positief adviseert, maar er ook behoefte aan heeft op tijd te monitoren. Het onderwerp zal ook in de BAC Brandweer aan de orde komen. Het is goed om er volgend jaar weer naar te kijken. Burgemeester De Boer antwoordt dat er spelregels met elkaar zijn afgesproken en dat deelname aan de stichting meegaat in het reguliere controlesysteem. De Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's is al opgericht, zoals burgemeester Nieuwenburg aangaf in zijn terugkoppeling van het Veiligheidsberaad van 30 juni. Besluit: Het algemeen bestuur besluit conform het voorstel: Tot oprichting van en deelname aan de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's, die namens de veiligheidsregio Noord-Holland Noord in ieder geval dekking biedt voor de niet-verzekerbare aanspraken als bedoeld in de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen, gehoord hebbende de gemeenteraden.
2.4	Asiel Burgemeester Van Kampen, portefeuillehouder Asiel, geeft een korte mondelinge toelichting: Vanaf 1 juli is de rol van de veiligheidsregio's bij de asielproblematiek weggevallen; de LRT, PRT en de RRT gaan een meer prominente rol vervullen bij de afstemming voor de opvang van asielzoekers, Oekraïense vluchtelingen en de huisvesting van statushouders. De RRT zal één keer per maand bijeen komen om de stand van zaken in de drie subregio's te bespreken. Er ligt een urgent verzoek van de CdK over de noodzaak van de opvang van AMV'ers. Onze regio doet het redelijk goed v.w.b. opvang van AMV'ers met status. Vanuit de PRT wordt het verzoek doorgeleid. De rol van de veiligheidsregio's stopt formeel per 1 juli. In onze regio beheert de Veiligheidsregio NHN op dit moment de crisishulpopvanglocaties in Petten en in Koggenland (laatstgenoemde gaat over naar Medemblik). Burgemeester Nieuwenburg verwijst naar het memo met de toelichting bij "De veranderende rol van de Veiligheidsregio": <i>"Tot 1 januari 2024 blijft de coördinatie in de opvang van de Oekraïense vluchtelingen bij de VRNHN. Uiteraard, als in dit kader weer een beroep op de VRNHN wordt gedaan, zal de VR met kennis, capaciteit en inzet hierin zijn verantwoordelijkheid nemen"</i>. Hij vraagt zich af of het alleen over de vluchtelingen uit de Oekraïne gaat, of om een bredere groep. Er is een Regietafel, maar die is niet verantwoordelijk voor de aansturing. Er is nog steeds sprake van een crisis, waarbij het niet alleen gaat om Oekraïners. We moeten ons afvragen of de verantwoordelijkheid wel bij gemeenten hoort. Burgemeester Van Kampen antwoordt dat vluchtelingen uit de Oekraïne onder een andere regeling vallen, zij hebben een andere status. Zij vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Asielzoekers vallen onder het Rijk.

Burgemeester De Boer geeft aan dat gemeente Den Helder benaderd is voor opvang van AMV'ers in een hotel. Hij vraagt of andere gemeenten ook rechtstreeks benaderd worden voor opvang.

Burgemeester Van Kampen antwoordt dat de afspraak is gemaakt dat gemeenten niet verrast worden door rechtstreekse benadering. Er moet overleg zijn met het COA en binnen de regio moeten we samenwerken.

Burgemeester Van Dam vraagt zich af of dit gremium het juiste is om het gesprek over dit onderwerp te voeren, nu de rol van de veiligheidsregio's is weggefallen. Ze wil graag weten welk overleg hiervoor het beste gebruikt zou kunnen worden.

Burgemeester Van Kampen antwoordt dat het ambtelijk (voorbereidings)overleg breder wordt opgezet bij de RRT en waarschijnlijk na de zomer actief is. De PRT werkt vanuit de veiligheidsregio's, waar de regie wordt gevoerd door de CdK (die geen doorzettingsmacht heeft). Burgemeester Van Kampen vraagt of het Burgemeestersoverleg (BO) gebruikt kan worden als het echt nodig is.

De voorzitter antwoordt dat het BO hiervoor zeker beschikbaar is. In overleg met de directie van de VR moet nader worden bepaald met welke frequentie dit overleg georganiseerd zal worden. De huidige frequentie van eens per twee weken lijkt op dit moment niet meer nodig.

Burgemeester Nieuwenburg geeft aan behoefte te hebben aan duidelijkheid over de vervolgstap voor wat betreft structuur en slagkracht. Gemeenten zitten gevangen in een situatie waarin ze niet weten welke kant het op gaat. Het blijft voorlopig crisis, maar er is geen doorzettingsmacht. Hij vraagt zich af waarover gemeenten besluiten, wanneer en of het op bestuurlijk niveau beter ingebed moet worden.

De voorzitter stelt voor dat burgemeester Van Kampen deze vraag meeneemt en dat het memo concreter wordt gemaakt. De structuur die nu is opgezet loopt vooruit op de Spreidingswet, waarvan het de vraag is wanneer en of die er komt.

De voorzitter vat samen dat er in voorkomende gevallen gebruik kan worden gemaakt van het BO en dat in de notitie de lijn voor de voor de langere termijn beschreven staat, waarbij de PRT de regie heeft. Daarnaast is er de toezegging dat de VRNHN blijft helpen als het nodig is.

Burgemeester Van Kampen geeft aan dat afspraken zijn gemaakt en dat we ons daaraan houden. Gemeenten kunnen wel individuele keuzes maken, maar dat wordt niet regionaal georganiseerd. Binnen de regio moeten we er alert op zijn dat we niet overvallen worden.

De heer Taneja voegt hieraan toe dat er vanuit de VRNHN mensen beschikbaar zijn als het weer spannend wordt en er coördinatie nodig is.

Burgemeester Van Zuijlen vraagt of de burgemeester als bestuursorgaan aan tafel zit in de overleggen of als portefeuillehouder namens het college van B&W.

Burgemeester Van Kampen antwoordt dat in de RRT een aantal wethouders aan tafel zit en er ambtelijk overleg en ondersteuning zijn georganiseerd. De burgemeesters zitten niet als zelfstandig bestuursorgaan aan tafel.

Burgemeester Bonsen-Lemmers merkt op dat colleges en raden nauw betrokken moeten worden in deze volgende fase. De doorzettingsmacht zit meer in de onderlinge samenwerking dan in formele bevoegdheden. Die samenwerking is in onze regio goed.

Burgemeester Poorter merkt op dat de ene keer de burgemeester en de andere keer de wethouder wordt aangesproken. Hij is er voorstander van dat de Provincie de regierol verder invult.

Besluit:

Het algemeen bestuur besluit conform het voorstel:

Kennis te nemen van het memo over de verschuiving van taken inzake het asielvraagstuk van de Veiligheidsregio's naar de gemeenten.

Het besluit wordt aangevuld met de toezegging van burgemeester Van Kampen het memo verder te concretiseren en opnieuw te verspreiden. De memo mag ook gedeeld worden met de raden. **Actie.**

3	Hamerstukken
3.1	Noodzakelijke actualisatie GR-VRNHN <i>Portefeuillehouder burgemeester Schouten.</i> Dit agendapunt is vervallen.
3.2	Plaatsvervangend voorzitterschap vakantieperiode De voorzitter merkt op dat het hierbij gaat om het draaien van piket, dus de operationele kant. Burgemeester Poorter merkt op dat de Werkgroep bestuurlijke inrichting VRNHN in de voorbereiding van de nieuwe bestuurlijke inrichting ook meeneemt dat de tweede plaatsvervangend voorzitter daarin een vaste plek krijgt. Besluit: Het algemeen bestuur besluit conform het voorstel: 1. de heer De Boer voor de periode van 31 juli t/m 6 augustus 2023 aan te wijzen als plaatsvervangend voorzitter. 2. kennis te nemen van het roulatieschema van het plaatsvervangend voorzitterschap in de zomerperiode. 3. kennis te nemen van het voornemen tot het uitwerken van een voorstel om een permanent tweede plaatsvervangend voorzitter aan te wijzen uit één van de leden van het Dagelijks Bestuur.
4	Sluiting
4.1	Rondvraag Burgemeester Van Kampen merkt op dat bij de storm op woensdag 5 juli gebleken is dat de meldkamer weer niet bereikbaar was. Zij vraagt of de VR iets gaat doen met publiekscampagnes, of dat dit structureel op de agenda kan komen. Mevrouw Kortenray deelt mee dat er verschillende meningen zijn over de bereikbaarheid van de meldkamer. Dit wordt nu uitgezocht. Het onderwerp 'zelfredzaamheid' is aan de orde (er worden veel niet-noodzakelijke meldingen gedaan). De voorzitter sluit de vergadering om 11.12 uur en wenst iedereen een goede zomer toe.

Vergadering	Algemeen Bestuur
Datum	13 oktober 2023
Onderwerp	Conceptverslag Algemeen Bestuur 7 juli 2023
Agendapunt	5
Bijlage nr	5
Voorstel	Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd om: 1) het conceptverslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord van 7 juli 2023 vast te stellen.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Voorstel

Het conceptverslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord van 7 juli 2023 vaststellen.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	13 oktober 2023
Portefeuillehouder	Mevr. A. Schouten, voorzitter
Onderwerp	Nieuwe bestuurlijke inrichting VR NHN
Agendapunt	6
Bijlage nr.	-
Voorstel	Het algemeen bestuur wordt gevraagd om: 1. Kennis te nemen van het voorstel inzake de nieuwe bestuurlijke inrichting van VR NHN; 2. De nieuwe uitgangspunten voor de bestuurlijke inrichting van VR NHN, zoals opgenomen in dit voorstel, vast te stellen; 3. Akkoord te gaan met het wijzigen van artikel 10, lid 1 uit de huidige GR NHN (<i>'Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier overige leden.'</i>) in "Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden."
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Inleiding

Het belang van een goed functionerende veiligheidsregio is de afgelopen jaren steeds duidelijker geworden. Ook in de komende periode vraagt een aantal grote opgaven om bestuurlijke denk- en realisatiekracht. Te denken valt aan nieuwe crisistypen, een toekomstbestendige brandweer, de demografische ontwikkelingen in de regio en de ontwikkelingen in de zorg.

Om binnen VR NHN op inhoudelijke thema's de juiste bestuurlijke keuzes te kunnen blijven maken is goede samenwerking, afstemming en betrokkenheid van alle (diverse) gemeenten belangrijk. Tijdens de bestuurstweedaagse in mei 2022 is daarom afgesproken dat een bestuurlijke werkgroep zich buigt over de vraag hoe te zorgen voor een goede en slagvaardige besluitvorming, waarbij de leden van het algemeen bestuur optimaal betrokken kunnen zijn. De werkgroep bestond uit mevrouw Schouten (voorzitter VR NHN) en de heren Pijl (gemeente Drechterland), Van den Hengel (gemeente Opmeer), Voskuil (gemeente Bergen) en Taneja (secretaris VR NHN).

De werkgroep heeft enkele uitgangspunten geformuleerd om te komen tot een nieuwe bestuurlijke inrichting van VRNHN. Het algemeen bestuur wordt gevraagd hiervan kennis te nemen en – indien men zich hiermee kan verenigen – deze vast te stellen. Eén van de uitgangspunten brengt met zich dat de tekst van de gemeenschappelijke regeling VR NHN (hierna: GR), op een onderdeel gewijzigd moet worden. Het algemeen bestuur wordt gevraagd om – indien wordt ingestemd met de geformuleerde uitgangspunten – akkoord te gaan met wijziging van de GR op dit onderdeel. Deze wijziging kan worden meegenomen in het lopende implementatietraject van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr), dat wordt gecoördineerd door de Regietafel NHN.

Beoogd effect

VR NHN is bestuurlijk zodanig ingericht, dat alle burgemeesters actief kunnen bijdragen aan de beleidsvoorbereiding waarover besluitvorming in het algemeen bestuur plaatsvindt.

Kern van het voorstel

Alle zestien burgemeesters in de GR zijn zoveel mogelijk in gelijke mate betrokken bij de beleidsvoorbereiding en keuzes die worden gemaakt. Dit komt tot uitdrukking in de geformuleerde uitgangspunten.

Kader

De relevante wet- en regelgeving is opgenomen in de bijlage bij dit voorstel.

Ad besluitpunt 2: Voorstel nieuwe uitgangspunten bestuurlijke inrichting VR NHN

Het algemeen bestuur wordt gevraagd de volgende uitgangspunten vast te stellen voor de nieuwe bestuurlijke inrichting:

1. Formele besluitvorming vindt plaats in het algemeen bestuur.
2. Elk lid van het algemeen bestuur kan betrokkenheid hebben in de beleidsvorming ten behoeve van besluitvorming op diverse bestuurlijke onderwerpen.
3. De beleidsvoorbereiding vindt plaats in de bestuurlijke adviescommissies, aangewezen door het algemeen bestuur. Dit leidt tot gedegen besluitvorming en een sterke informatievoorziening voor het algemeen bestuur.
4. De agenda voor het algemeen bestuur wordt bepaald door het dagelijks bestuur en de voorzitters van de bestuurlijke adviescommissies, in de vorm van een bestuurlijke agendacommissie.
5. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden.
6. De taken van het dagelijks bestuur blijven beperkt tot het wettelijk minimum.
7. Bij voorkeur wordt er een zo goed mogelijke spreiding in het dagelijks bestuur en de bestuurlijke adviescommissies gehanteerd.

Ad besluitpunt 3: dagelijks bestuur

VRNHN is een gemeenschappelijke regeling, waarvan het algemeen bestuur gevormd wordt door zestien burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Uit haar midden wordt het dagelijks bestuur gevormd. In de huidige situatie bestaat het dagelijks bestuur uit de voorzitter en vier overige leden conform artikel 10 Gemeenschappelijke Regeling VRNHN, zie bijlage 1.

Voorgesteld wordt, in lijn met de geformuleerde uitgangspunten, het aantal leden van het dagelijks bestuur terug te brengen tot de voorzitter en ten minste twee overige leden.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling

In de huidige gemeenschappelijke regeling VRNHN is opgenomen dat het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier overige leden (artikel 10, lid 1). Het vaststellen van uitgangspunt 5 vergt op

dit punt een aanpassing van de GR. In plaats van de huidige tekst kan worden verwezen naar artikel 14, lid 1 van de Wgr.

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld akkoord te gaan met het wijzigen van artikel 10, lid 1 uit de huidige GR NHN ('Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier overige leden.') in:

“Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden”.

Het algemeen bestuur wordt voorts voorgesteld deze wijziging mee te nemen in het lopende implementatietraject van de gewijzigde Wgr, dat wordt gecoördineerd door de Regietafel NHN.

Bijlage – Verwijzingen naar wet- en regelgeving

Wet gemeenschappelijke regeling

Artikel 12

1. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.
2. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam.
3. De voorzitter is tevens voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.

Artikel 14

1. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit de voorzitter en twee of meer andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, met inachtneming van het daaromtrent in de regeling bepaalde. De aldus aangewezen leden van het dagelijks bestuur mogen niet allen afkomstig zijn uit dezelfde gemeente.
2. Wanneer de aard van de regeling daartoe aanleiding geeft, kunnen één of meer leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur, met dien verstande dat op deze wijze aangewezen leden nimmer de meerderheid van het dagelijks bestuur mogen uitmaken.
3. De leden van het dagelijks bestuur mogen nimmer de meerderheid van het algemeen bestuur uitmaken, tenzij sprake is van een regeling als bedoeld in artikel 13, zevende lid, met minder dan zes deelnemende gemeenten.

Artikel 22

1. De artikelen 16, 17, 19, 20, 22, 26 en 28 tot en met 33 van de Gemeentewet zijn, voor zover daarvan bij deze wet niet is afgeweken, op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het gemeenschappelijk orgaan vergaderen jaarlijks tenminste tweemaal.
3. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
4. De deuren worden gesloten wanneer een vijfde gedeelte der aanwezige leden daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt.
5. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.

Artikel 24

1. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan commissies van advies instellen. Het regelt de bevoegdheden en de samenstelling. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
2. De instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter en de regeling van haar bevoegdheden en samenstelling geschieden door het algemeen bestuur op voorstel van het dagelijks bestuur onderscheidenlijk van de voorzitter.
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

4. De leden van commissies van advies die geen burgemeester, wethouder of lid van een gemeenteraad zijn kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De artikelen 96 tot en met 99 van de Gemeentewet, alsmede de op grond daarvan gestelde nadere regelen, zijn alsdan van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat, wanneer daarin sprake is van een onderverdeling in gemeenteklassen, het bepaalde voor de gemeenteklasse van 50 001-100 000 inwoners van toepassing is.

Artikel 33b

1. Het dagelijks bestuur is in ieder geval bevoegd:

- a. het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
- b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;
- c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;
- d. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a;
- e. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist.

2. Het dagelijks bestuur neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

Huidige Gemeenschappelijke regeling VRNHN**Artikel 8**

2. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar of zoveel vaker als de voorzitter dit nodig oordeelt, of indien tenminste een vijfde van het aantal leden waaruit het algemeen bestuur bestaat schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt.

Artikel 10

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier overige leden.
2. De in het eerste lid bedoelde overige leden worden door en uit het algemeen bestuur aangewezen.

Artikel 12

1. Het dagelijks bestuur vergadert jaarlijks tenminste twee maal en voorts zo vaak als de voorzitter dit nodig acht of wanneer een lid van het dagelijks bestuur hem dit schriftelijk verzoekt onder opgave van de te behandelen onderwerpen. Indien een vergadering is gevraagd, wordt zij binnen twee weken gehouden.

Artikel 17

1. Het algemeen bestuur is bevoegd tot alle daden van regeling en bestuur nodig voor de behartiging van het belang van deze regeling.
2. Alle bevoegdheden in het kader van deze regeling die niet bij of krachtens de wet of deze regeling aan een ander bestuursorgaan zijn opgedragen, behoren toe aan het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. Het algemeen bestuur kan in ieder geval niet overdragen de bevoegdheid tot:
 - a. het vaststellen van de meerjaren- en jaarlijkse beleidsplannen;
 - b. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
 - c. het vaststellen van de jaarrekening;
 - d. het opstellen van voorwaarden tot toetreding;
 - e. het besluiten over toe- en uittreding van gemeenten;
 - f. het doen van voorstellen tot wijziging van de regeling en opheffing;
 - g. het vaststellen van verordeningen;
 - h. het besluiten tot het deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen en het (mede) oprichten van en deelnemen in privaatrechtelijke rechtspersonen;
 - i. het vaststellen van het risicoprofiel als bedoeld in artikel 15 van de Wet veiligheidsregio's;
 - j. het vaststellen van het crisisplan, bedoeld in artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's;

Artikel 18

- a. Het dagelijks bestuur is belast met en bevoegd tot:
- b. het voeren van dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, voor zover niet bij of krachtens de wet of deze regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
- c. het voorbereiden van al hetgeen in de vergadering van het algemeen bestuur ter beraadslagingen beslissing moet worden gebracht;
- d. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
- e. het vaststellen van regels over de ambtelijke organisatie van de Veiligheidsregio;
- f. het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren, voor zover niet bij of krachtens de wet of deze regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
- g. het aangaan van geldleningen voor zover de financiële lasten door de begroting worden gedekt;
- h. het beheer van de activa en passiva;
- i. de zorg, voor zover deze niet aan anderen is opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
- j. het voorstaan van de belangen van het lichaam bij andere overheden, instellingen, diensten en personen;
- k. het nemen van besluiten tot het voeren van rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratieve beroepsprocedures of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten;
- l. het besluiten tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen van de Veiligheidsregio.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	13 oktober 2023
Portefeuillehouder	Mevr. A. Schouten, voorzitter
Onderwerp	Tijdelijke bezetting dagelijks bestuur VR NHN
Agendapunt	7
Bijlage nr.	-
Voorstel	Het algemeen bestuur wordt gevraagd: 1) Te besluiten om burgemeester Pijl bij het dagelijks bestuur tijdelijk aan te laten zitten zonder stemrecht, om ruimte te bieden aan de discussie en besluitvorming inzake de bestuurlijke governance.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Kern en beoogd effect

Voorgesteld wordt voorlopig geen wijziging toe te passen ten aanzien van de samenstelling van het dagelijks bestuur van de VR NHN. Gevraagd wordt het aantal DB-leden met stemrecht formeel tijdelijk op drie personen te houden en twee vacatures open te laten om ruimte te bieden aan de bestuurlijke discussie en besluitvorming over de governance. De heren Poorter en Pijl zullen in deze fase blijven deelnemen aan de vergaderingen van het dagelijks bestuur, zonder stemrecht. Op het moment dat er in het algemeen bestuur overeenstemming is bereikt over de nieuwe bestuurlijke governance, zal een dagelijks bestuur worden samengesteld volgens de dan geldende voorwaarden en geformuleerde uitgangspunten.

Motivering

Vanaf de zomer 2023 is een bestuurlijke commissie actief om een herinrichting te verwezenlijken van de bestuurlijke governance. Bedoeling hiervan is om zoveel mogelijk algemeen bestuursleden ruimte te geven bij te dragen aan de vele onderwerpen waar de Veiligheidsregio NHN zich mee bezighoudt. Dit kan leiden tot betere besluitvorming en meer draagvlak. Het is belangrijk dit proces zorgvuldig te laten verlopen. Daar gaat enige tijd overheen.

In het algemeen bestuur van 17 maart 2023 is besloten tot verlenging van de tijdelijke situatie waarbij de burgemeester van Dijk en Waard zonder stemrecht aansluit bij het DB, zolang de discussie en besluitvorming over de bestuurlijke governance nog loopt.

Door het vertrek van de heer Pijl uit de gemeente Drechterland, waardoor zijn DB-lidmaatschap namens de gemeente Drechterland automatisch eindigt, ontstaat wederom een bemensingsvraagstuk in het dagelijks bestuur.

Omdat het niet opportuun lijkt om in deze tijdelijke fase te bediscussiëren of en wie in de resterende tijd in het dagelijks bestuur plaatsneemt, stelt het dagelijks bestuur voor hetzelfde construct toe te

passen als bij de heer Poorter is gedaan, waarbij formeel de situatie ontstaat dat de heer Pijl en de heer Poorter zonder stemrecht bij het Dagelijks Bestuur aanzitten en er twee vacatures openblijven.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	13 oktober 2023
Onderwerp	Invulling vacature bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing
Agendapunt	8
Bijlage nr.	-
Voorstel	<u>Het algemeen bestuur wordt gevraagd om:</u> 1) Burgemeester Voskuil aan te wijzen als bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing.
Besluit	Akkoord/ Niet akkoord/ Anders nl

Kern en beoogd effect

Door het vertrek van burgemeester Mans is de functie van bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing vacant. Daarom is hiervoor onder de leden van het algemeen bestuur een vacature opengesteld. Twee leden hebben hun belangstelling kenbaar gemaakt. Onderstaand wordt voorgesteld om de heer Voskuil aan te wijzen als bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing. Vooruitlopend op het vaststellen van de nieuwe bestuurlijke inrichting van de Veiligheidsregio, is bij dit voorstel al rekening gehouden met de uitgangspunten voor deze nieuwe inrichting, zoals die op 13 oktober aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Motivering

De afdeling Risicobeheersing is verantwoordelijk voor de implementatie en de uitvoering van de Omgevingswet. Dit vraagt een andere aanpak van dit taakveld door de veiligheidsregio. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de brandweer, maar worden ook de programma's GHOR en Risico- en Crisisbeheersing (RCB) betrokken. De Omgevingswet verlangt een integrale benadering en aanpak. De bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing is als bestuurder betrokken bij dit thema. Deze bestuurder draagt zorg voor de inhoudelijke voorbereiding voor besluitvorming en voor de informatievoorziening aan het algemeen bestuur en/ of adviescommissie(s).

Selectiecriteria portefeuillehouder

Op dit moment worden nog geen formele eisen gesteld aan het profiel van bestuurlijk portefeuillehouder. Wel werkt het bestuur aan een nieuwe bestuurlijke inrichting, die is gebaseerd op het uitgangspunt dat alle 16 burgemeesters in de GR VRNHN zoveel mogelijk in gelijke mate invloed hebben op de keuzes die worden gemaakt. Als afgeleide daarvan is de wens geformuleerd om te komen tot een evenwichtige spreiding van de bestuurlijke portefeuilles onder de leden van het algemeen bestuur.

Sollicitanten

In totaal hebben twee burgemeesters (AB-leden) hun interesse kenbaar gemaakt voor de functie van bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing. Eén van beide sollicitanten is lid van diverse (landelijke en regionale) bestuurlijke adviescommissies. De ander, de heer Voskuil (burgemeester

van de gemeente Bergen) is op dit moment in VR-verband uitsluitend lid van de tijdelijke werkgroep bestuurlijke inrichting VR NHN.

Advies: Het algemeen bestuur wordt geadviseerd de vacature voor bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing te laten vervullen door burgemeester Voskuil. Hij heeft binnen de VR NHN geen neventaken en dus zou het benoemen van deze sollicitant zorgen voor extra spreiding van portefeuilles onder de bestuurders. Dit past bij de bestuurlijke wensen ten aanzien van de nieuwe bestuurlijke inrichting van de VR NHN.

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio
Noord-Holland Noord,
mevrouw A.M.C.G. Schouten
Postbus 53
1800 BC ALKMAAR

Datum 18 juli 2023
Onderwerp Inzet Brandweerassistent en First Responder

Geachte mevrouw Schouten,

Inleiding

De Inspectie Justitie en veiligheid (hierna: Inspectie) heeft zich verdiept in de brandweertzorg in de veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Aanleiding hiertoe is de inzet van Brandweerassistenten en First Responders in deze regio. Deze functies komen niet voor in het Besluit personeel Veiligheidsregio's. De inzet van deze functionarissen heeft betekenis voor het standaard brandweeroptreden.

De Inspectie heeft in 2022 documenten opgevraagd en gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en met vertegenwoordigers van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Daarbij is een eerste beeld gevormd.

Daarna verschenen persberichten omtrent de inzet van deze functionarissen en de onrust die dit oproep binnen de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Aangezien de ontwikkelingen en betekenis rondom de inzet van Brandweerassistenten en First Responders nog niet helemaal helder waren, besloot de Inspectie in maart 2023 opnieuw contact te zoeken met de veiligheidsregio. Om het vraagstuk verder uit te diepen zijn in april en mei 2023 interviews gehouden met beleidsverantwoordelijken, de ondernemingsraad, uitvoerenden en leden van het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio. Uit de gesprekken blijkt bij alle deelnemers een grote betrokkenheid, inzet en loyaliteit bij dit onderwerp.

Het beeld van de Inspectie is dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord zoekt naar nieuwe mogelijkheden om de instroom van vrijwillige brandweered medewerkers te vergroten dan wel vrijwilligers te behouden en daarmee het risico wil verkleinen dat brandweerposten moeten worden gesloten vanwege het gebrek aan opgeleid personeel.

Inspectie Justitie en Veiligheid

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

J.G.J. Lippens
Senior inspecteur

M 06 251 093 41
j.g.j.lippens@inspectie-jenv.nl

Projectnaam

Regulier toezicht:
Brandweerassistent en First Responder

Ons kenmerk

4782882

Kopie aan

Directeur Veiligheidsregio
Noord-Holland Noord, de heer
K. Taneja
Directoraat Generaal Politie en
Veiligheidsregio's, mevrouw
M. Vogelzang

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft op grond van artikel 3.1.5¹ van het Besluit veiligheidsregio's in 2018 toestemming verleend om een pilot te starten en hiermee te onderzoeken of het inzetten van Brandweerassistenten mogelijk is. Deze pilot duurt nog steeds voort. Het Algemeen bestuur heeft op 4 december 2020 ingestemd met het risicomodel en experiment First Responder in Groet. Deze pilot duurt nog steeds voort.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
18 juli 2023

Ons kenmerk
4782882

Voor de functie van Brandweerassistent is een regionale aangepaste opleiding ontwikkeld: dit is een vereenvoudigde versie van de landelijk erkende manschappenopleiding. Daarnaast is ruim aandacht besteed aan een training voor mentale weerbaarheid.

Voor de functie van First Responder is aan de opleiding tot Brandweerassistent een korte opleiding toegevoegd waarin specifieke aspecten van deze functie zijn toegevoegd. Voor een leidinggevende aan First Responders is een regionaal aangepaste opleiding ontwikkeld: dit is een sterk vereenvoudigde versie van de landelijk erkende bevelvoerdersopleiding. Ook bij deze opleiding is ruim aandacht besteed aan een training voor mentale weerbaarheid.

Voor beide functies zijn risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E's) opgesteld die de risico's in kaart brengen en beheersmaatregelen voorstellen. Deze RI&E's zijn aan de ondernemingsraad voorgelegd en voor zover de Inspectie bekend is, heeft de Ondernemingsraad met de RI&E van de Brandweerassistent ingestemd. Voor de RI&E voor de First Responder was in april 2023 nog geen instemming verleend.

De regionaal commandant heeft het concept First Responder en Brandweerassistent toegelicht bij de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV). De RCDV ziet geen toekomst op korte en middellange termijn voor de functie van First Responder. Voor de functie van Brandweerassistent lijkt meer draagvlak te bestaan en heeft de Raad geadviseerd dit in te brengen bij de vakraden. Medewerkers van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord hebben inmiddels overlegd met de betreffende vakraden.

Bevindingen

De Inspectie heeft geconstateerd dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord intensief naar mogelijkheden zoekt om de brandweezorg voor de toekomst te borgen.

Pilots en eerste resultaten

Voor het onderzoeken van de mogelijkheden van de functie Brandweerassistent loopt al een pilot vanaf 2019. Sinds 2021 loopt een proef met First Responder in het dorp Groet. Deze First Responders zijn uitgemonteerd als reguliere brandweereenheden.

De eerste resultaten die zijn bereikt, wijzen erop dat vereenvoudiging van de opleiding, de duur van de opleiding en het verminderen van het takenpakket (en

¹ [1](#) In afwijking van [artikel 3.1.2, eerste lid](#), kan het bestuur van de veiligheidsregio besluiten tot een andere samenstelling van basisbrandweereenheden, mits daarmee wordt voorzien in een gelijkwaardig niveau van brandweezorg en geen afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel.

[2](#) Toepassing van het eerste lid doet geen afbreuk aan de afspraken, bedoeld in [artikel 51, vijfde lid, van de wet](#).

daarmee de vermindering van de oefenbelasting) leidt tot de gewenste toename van het aantal vrijwilligers: burgers vinden het aantrekkelijk om in korte tijd opgeleid te worden voor een brandweerfunctie en hierdoor iets te kunnen betekenen voor hun directe leefomgeving. Het takenpakket van deze functionarissen is gereduceerd en dit betekent dat door de veiligheidsregio aanvullende maatregelen (zoals het alarmeren van een tweede brandweerpost) zijn genomen om de vereiste basisbrandweezorg te borgen.

Inspectie Justitie en Veiligheid

Datum
18 juli 2023

Ons kenmerk
4782882

Toets aan wet- en regelgeving

Bij ministeriele regeling worden per functie regels gesteld over de kerntaken en competenties. Het begrip functie moet worden gelezen als een samenstel van te verrichten werkzaamheden. Alle operationele functies binnen de brandweer zijn vastgelegd in het Besluit personeel veiligheidsregio's. Het bestuur van de veiligheidsregio draagt zorg dat personen met een in het besluit genoemde functie voldoen aan de bij de ministeriele regeling te stellen regels. De functies Brandweerassistent en First Responder zijn niet in het Besluit personeel veiligheidsregio's vastgelegd.

Het traject ter wijziging of toevoeging van brandweerfuncties zoals deze, dient te verlopen via het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid. Indien de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) het voorstel tot toevoeging van deze functies onderschrijft, voorziet zij dit van een positief advies tot aanpassen dan wel opstellen van een kwalificatiedossier aan het Veiligheidsberaad (VB). Het Veiligheidsberaad biedt het kwalificatiedossier voorzien van een advies vervolgens aan, aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Uitontwikkelde kwalificatiedossiers die het ontwikkeltraject hebben doorlopen, worden voorzien van een positief advies door de RCDV/VB ingediend bij het Ministerie van JenV ter vaststelling.

Geconstateerd is dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord dit traject niet heeft gevolgd en dat beide pilots nog steeds doorlopen.

Aanbevelingen

De Inspectie beveelt aan dat het bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord ervoor zorg draagt dat de pilots in tijd, opdracht en opgave afgebakend zijn en specifiek zijn in het verzamelen van benodigde data. Op die wijze kan worden vastgesteld wat de meerwaarde is van beide concepten, en wat dit vraagt voor de opleidingen, de bijscholingen en het oefenen. Daarbij wordt extra aandacht gevraagd voor de veiligheid van de medewerkers, met name in die situaties waarin men omwille van een redding wil optreden daar waar men niet voor is opgeleid maar wel de middelen ertoe heeft.

De Inspectie beveelt aan dat het vastgestelde formalisatietraject van de beoogde functies dient te worden doorlopen alvorens deze functies worden ingesteld. Aanbevolen wordt om het ministerie van Justitie en Veiligheid, te weten het Directoraat Generaal Politie en Veiligheidsregio's (DGPenV) in het gehele traject te betrekken.

De Inspectie heeft tevens vastgesteld dat de post Groet niet herkenbaar is als First Responder. Geadviseerd wordt om in de uitmonstering dit onderscheid te maken, zodat bijstand ontvangende korpsen weten met wie ze te maken hebben.

Tot slot

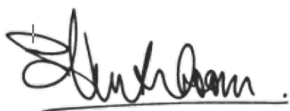
De Inspectie is ervan overtuigd dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord veel zorg heeft besteed aan het vormgeven van de pilots, de opleidingen en trainingen en de extra zorg voor mentale weerbaarheid van de mensen die in de pilots betrokken zijn. De Inspectie spreekt de hoop uit dat zowel in de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord als in andere veiligheidsregio's goede gedragen concepten kunnen worden ontwikkeld die aantrekkelijk zijn voor burgers om vrijwilliger bij de brandweer te worden en te blijven.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
18 juli 2023

Ons kenmerk
4782882

Hoogachtend,

P.C.J. Neuteboom
Hoofdinspecteur-directeur Politie, Security en Crisisbeheersing

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
J.G.J. Lippens
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum	1-10-2023	Telefoon	[telefoonnummer afzender]
Onze referentie	-	E-mail	
Uw referentie		Bijlagen	-
Uw bericht van	18-07-2023	Onderwerp	Inzet Brandweerassistent en First Responder

Geachte heer Neuteboom,

Hierbij reageer ik namens het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord op uw brief van 18 juli 2023 met als onderwerp 'inzet Brandweerassistent en First Responder'. De reactie is afgestemd met de Veiligheidsregio, de voorzitter en de portefeuillehouder Incidentbestrijding van de RCDV en de directeur Veiligheidsregio's, Crisisbeheersing en Meldkamer van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Ik doe dat middels een 3-delingscontext van de regio, de Brandweerassistent en de First Responder.

Voordat ik in zal gaan op de inhoud wil ik u bedanken voor de zorgvuldige wijze van verdiepen in de brandweezorg binnen onze regio en de twee hierboven genoemde pilots vanuit een breed perspectief. De contacten met uw inspectie zijn door de verschillende betrokkenen: van brandweervrijwilligers tot bestuurders, als uiterst professioneel en prettig ervaren.

Context van de regio

In uw brief schrijft u dat de Veiligheidsregio intensief zoekt naar mogelijkheden om de brandweezorg in de toekomst te borgen en daarbij veel zorg besteedt aan het vormgeven van de pilots. Ook stelt u dat de eerste resultaten laten zien dat deze leiden tot een gewenste toename van vrijwilligers. Namens het Algemeen Bestuur wil ik benadrukken dat wij met trots kijken naar ons hoofdzakelijk vrijwillig brandweerstelsel, maar tegelijk de daarbinnen steeds groter wordende paraatheidsproblemen niet kunnen negeren. Wij zullen uw aanbeveling het vastgestelde formalisatietraject te doorlopen (zie hieronder) opvolgen, maar zien ook de noodzaak om vanuit verschillende verantwoordelijkheden breder te blijven kijken naar de problemen.

Vanuit onze vrijwilligers komt de breed gedragen oproep om het brandweeronderwijs te herzien in duur, efficiency en maatwerkmogelijkheden, waar de Brandweerassistent feitelijk een voorbeeld van is. Om daarmee niet alleen een nieuwe doelgroep vrijwilligers aan te kunnen spreken, maar ook de veiligheid van onze medewerkers te vergroten. Door onze regio is dit signaal reeds meegegeven als input voor de herziening van het brandweeronderwijs.

De Brandweerassistent

Met de hierboven geschetste context ben ik het met u eens dat de pilot Brandweerassistent, waaraan zoals u schrijft veel zorg is besteed, niet oneindig kan doorlopen onder de toestemming van het Algemeen Bestuur volgend uit 3.1.5 van de Wet Veiligheidsregio's. Het landelijk traject dat u beschrijft blijkt hoofdzakelijk gebruikt te worden voor het wijzigen van brandweerfuncties en niet voor het toevoegen daarvan. De assistent als (mogelijk) functie heeft om die reden bekendheid en draagvlak nodig, voordat het proces van formalisatie gevolgd kan worden.

Om dit traject kracht bij te zetten zijn er binnen de RCDV de volgende afspraken gemaakt:

- De verdere opvolging van de pilot richting de zogeheten Werkveld Adviescommissie vindt plaats onder coördinatie van de portefeuillehouder- en vakraad Incidentbestrijding en in afstemming met het ministerie van Justitie en Veiligheid. Onze regio zal hiertoe beleidscapaciteit ter beschikking stellen.

Ten aanzien van uw aanbeveling de pilot af te bakenen in tijd, opdracht en opgave hebben wij voor de brandweerassistent reeds strakke kaders afgesproken die van toepassing blijven:

- Een pilot op 5 posten die maximaal 6 (op 18 vrijwilligers per post) assistenten hebben;
- De posten zijn geselecteerd op basis van bezettingsproblemen en draagvlak;
- De inzet van de assistent is onderworpen aan alle zorgvuldigheidseisen die u in uw brief noemt, en wordt niet meegenomen in de wettelijke opkomsttijden voor brandweezorg. Bij een zogeheten maatgevend incident als voorbeeld, telt voor het dekkingsplan de gebiedsgebonden normtijd van een TS6.
- De pilots lopen door tot de landelijke formalisatie, waarbij we er alles aan zullen doen deze periode zo kort mogelijk te laten zijn.

De First Responder

In het dorp en de post Groet loopt vanaf 2021 de pilot 'First Responder' waarin een gehele post uit Brandweerassistenten bestaat. Naast de door u genoemde zorgvuldigheidseisen maakt de inzet van deze post geen onderdeel uit van de dekking van brandweezorg en is het als zodanig niet opgenomen het dekkingsplan. Er is aandacht voor de uitmonstering voor de herkenbaarheid, die we op basis van uw aanbeveling nog herkenbaarder zullen maken. Hoewel ik, met brede steun vanuit het Algemeen Bestuur, van mening ben dat binnen een specifieke context een dergelijke vorm van brandweezorg interessant is om een nieuwe doelgroep van vrijwilligers aan te spreken, constateer ik dat er op dit moment binnen brandweer Nederland geen breed draagvlak bestaat voor deze vorm. Ik wil hierbij benadrukken dat de First Responder post in Groet vanuit de vrijwilligers is ontstaan om een bijdrage te kunnen blijven leveren aan hun inwoners. Vanuit de noodzaak en belang voor de doorontwikkeling van het brandweerstelsel willen we deze pilot gedegen laten onderzoeken onder coördinatie van het Nederlands Instituut voor Publieke

Veiligheid. Met daarbij een breed in stellen begeleidingsgroep met vertegenwoordigers vanuit de brandweer en het ministerie van J&V. Deze fase zal ook worden gebruikt om in nauw overleg met de belanghebbenden een goede keuze te maken voor het vervolg.

Om urgentie te behouden op de voortgang van de pilots zullen wij uw Inspectie het komende jaar iedere 6 maanden rapporteren over de voortgang.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wil u nogmaals dankzeggen voor uw zorgvuldige wijze van onderzoek in deze.

Met vriendelijke groet,

A.M.C.G. Schouten

Voorzitter Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de minister van Justitie en Veiligheid,
mevrouw D. Yeşilgöz-Zegerius
Turfmarkt 147
2511 DP DEN HAAG

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

J.G.J. Lippens
Senior inspecteur

M 06 251 093 41
j.g.j.lippens@inspectie-jenv.nl

Datum 19 juli 2023

Onderwerp Monitoring: bluswatervoorziening inmiddels op orde?

Projectnaam

Monitoring opvolging
aanbevelingen
bluswatervoorziening

Ons kenmerk

4786680

Kopie aan

i.a.a. voorzitters en
directeuren veiligheidsregio's,
gezaghebbers openbare
lichamen, RCDV

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius,

Met deze brief informeert de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna Inspectie) u over de stand van zaken rondom de monitoring van bluswatervoorziening in elf veiligheidsregio's. Deze monitoring volgt op het onderzoek dat de Inspectie in 2019 heeft gedaan naar de bluswatervoorziening in alle vijftientig veiligheidsregio's. Destijds was de conclusie dat elf van de vijftientig veiligheidsregio's de bluswatervoorziening niet op orde hadden. In 2022 besloot de Inspectie deze elf veiligheidsregio's opnieuw te monitoren. Uit deze monitoring concludeert de Inspectie dat negen van de elf veiligheidsregio's de bluswatervoorziening inmiddels op orde hebben. De twee resterende veiligheidsregio's, te weten Gooi en Vechtstreek en Flevoland dienen sluitende afspraken te maken over de taken, de bevoegd- en verantwoordelijkheden, het structureel overleg en de toekomstbestendigheid van de bluswatervoorziening. Over Caribisch Nederland concludeert de Inspectie dat de bluswatervoorziening op de drie eilanden geïnventariseerd is, maar dat de bluswatervoorziening nog niet op orde is. De drie openbare lichamen zullen eveneens nog flinke stappen hiertoe moeten zetten.

Het inspectierapport van 2019

Op 15 september 2018 brak brand uit in de Sint Urbanuskerk in Amstelveen, waarbij een groot deel van de kerk werd verwoest. Naar aanleiding van deze brand is toen door de Inspectie Justitie en Veiligheid onderzoek gedaan naar met name de bluswatervoorziening. De Inspectie concludeerde in haar rapport van 23 april 2019 dat er onvoldoende sturing en regie was bij de gemeente, dat overeenkomsten tussen de gemeente, het waterleidingbedrijf en de veiligheidsregio niet volledig waren en dat het ontbrak aan structureel overleg tussen de betrokken partijen. Ook de informatievoorziening bij de brandweer zelf was voor verbetering vatbaar. De Inspectie deed aanbevelingen aan de gemeente, de veiligheidsregio en het waterleidingbedrijf om op deze punten verbetering aan te brengen.

Het onderzoek was voor de Inspectie ook aanleiding de voorzitters van de andere veiligheidsregio's aan te bevelen de eigen bluswatervoorziening nader in ogenschouw te nemen, waar nodig verbeteringen aan te brengen en de Inspectie

hiervan op de hoogte te stellen. Alle veiligheidsregio's hebben aan dit verzoek gehoor gegeven en in 2020 de Inspectie hierover schriftelijk bericht.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Op basis van de uitkomsten van deze inventarisatie concludeerde de Inspectie in [haar brief](#) aan de veiligheidsregio's¹ dat de bluswatervoorziening in alle veiligheidsregio's zowel bestuurlijk als operationeel op de agenda stond. De helft van het aantal veiligheidsregio's had de actualisatie al afgerond; de overige veiligheidsregio's waren hier nog mee bezig.

Datum
19 juli 2023

Ons kenmerk
4786680

De Inspectie sprak in haar brief de verwachting uit dat de veiligheidsregio's de ingezette actualisering van de bluswatervoorziening verder voortzetten. Verder ging de Inspectie ervan uit dat de veiligheidsregio's die de bluswatervoorziening nog niet (volledig) op orde hadden, de actualisatie uiterlijk in 2021 zouden hebben afgerond. De minister van Justitie en Veiligheid is destijds over de bevindingen en verwachtingen van de Inspectie geïnformeerd.

Een nieuwe uitvraag

De Inspectie heeft eind 2022 de elf veiligheidsregio's die de bluswatervoorziening in 2019 nog niet op orde hadden opnieuw gevraagd schriftelijk een stand van zaken te geven op basis van dezelfde checklist die in 2019 is gebruikt. Het gaat om de volgende veiligheidsregio's: Groningen, Noord-Holland Noord, Gooi- en Vechtstreek, Flevoland, Kennemerland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Zuid-Limburg.

In de uitvraag die in 2019 bij alle vijftientig veiligheidsregio's heeft plaatsgevonden, zijn de drie openbare lichamen in Caribisch Nederland niet meegenomen. Uit het contact dat de Inspectie sindsdien met het Brandweerkorps Caribisch Nederland (hierna BKCEN) heeft gehad is gebleken dat de bluswatervoorziening daar eveneens problemen kent. Vandaar dat de Inspectie in de recente monitoring ook de drie openbare lichamen heeft verzocht een stand van zaken te leveren. Voor deze uitvraag is een soortgelijke, deels voor Caribisch Nederland aangepaste, checklist gebruikt.

Op basis van de ontvangen gegevens komt de Inspectie tot het volgende beeld van de bluswatervoorziening bij respectievelijk de veiligheidsregio's in Europees Nederland en de openbare lichamen in Caribisch Nederland.

De bevindingen van de inventarisatie bij de veiligheidsregio's in 2022 in Europees Nederland

1 Toekomstbestendigheid

Negen van de elf veiligheidsregio's zijn actief bezig de bluswatervoorziening toekomstbestendig te maken, zodat de brandweer verzekerd blijft van voldoende bluswater. Dit gebeurt projectmatig en in een samenwerkingsverband tussen gemeenten, waterleidingbedrijven en de veiligheidsregio's. De resterende twee veiligheidsregio's hebben geantwoord dat een grotere inspanning van een aantal partijen nodig is om ten aanzien van de bluswatervoorziening tot een optimale situatie te komen. Bij zowel brandweer, gemeenten als drinkwaterbedrijven leeft

¹ [Brief aan veiligheidsregio's over opvolging aanbevelingen bluswatervoorziening | Brief | Inspectie Justitie en Veiligheid \(inspectie-jenv.nl\)](#)

het besef dat de brandweer voor een belangrijk deel afhankelijk zal blijven van openbare brandkranen, geboorde putten en open water. Eén onderzochte veiligheidsregio maakt inmiddels geen gebruik meer van openbare brandkranen, maar neemt bij een inzet eigen bluswater mee. Steeds meer veiligheidsregio's maken gebruik van technologische innovaties, veelal als aanvulling op de bestaande bluswatervoorziening. Zo wordt in toenemende mate geïnvesteerd in het (groot)watertransport met behulp van waterwagens en pompelampen met een groot vermogen.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
19 juli 2023

Ons kenmerk
4786680

2 Organisatie

Voor de elf door de Inspectie onderzochte veiligheidsregio's is duidelijk waar de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden rondom de bluswatervoorziening zijn belegd. De gemeenten zijn wettelijk verplicht te voorzien in bluswater. Zes van de elf onderzochte veiligheidsregio's hebben de taken en bevoegdheden gedefinieerd en belegd in een (soms anders genoemde) regionale handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid. Twee veiligheidsregio's verwachten dit in 2023 bestuurlijk vast te stellen. Eén veiligheidsregio volgt het landelijke beleid bluswatervoorziening, maar dat is nog niet in regionaal beleid vertaald. In twee veiligheidsregio's zijn de taken en bevoegdheden nog niet vastgelegd.

3 Overeenkomsten en afspraken

De elf veiligheidsregio's hebben na de brand in Amstelveen de overeenkomsten en afspraken met gemeenten, drinkwaterbedrijven en henzelf op het gebied van beheer en onderhoud opnieuw tegen het licht gehouden. Negen van de elf veiligheidsregio's hebben afspraken over plaatsing en onderhoud van brandkranen vastgelegd in overeenkomsten met drinkwaterbedrijven en gemeenten. Twee van de elf veiligheidsregio's gaan dit in 2023 alsnog vastleggen.

4 Overleg

Het structureel periodiek overleg tussen de brandweer en de drinkwaterbedrijven is in zeven van de elf veiligheidsregio's op alle niveaus geregeld. Twee veiligheidsregio's zullen dit op korte termijn realiseren. In de overige twee veiligheidsregio's vindt weliswaar een vorm van overleg plaats, maar is dit niet structureel geregeld. Hier onderkennen naast de brandweer ook de gemeenten de noodzaak voor structureel overleg, waarbij overlegd wordt over zowel beleid en advisering als regulier onderhoud en beheer. Deze veiligheidsregio's zeggen nu de regie voor dit overleg op zich te nemen.

5 Registratie

De Inspectie heeft een beeld gekregen van de manier waarop het proces van melden, verhelpen en terug melden van geconstateerde gebreken bij de bluswatervoorziening verloopt. Alle veiligheidsregio's kennen een registratiesystematiek voor defecten aan brandkranen. Het actief terugkoppelen van uitgevoerde reparaties door drinkwaterbedrijven aan de veiligheidsregio's is bij acht van de elf veiligheidsregio's geregeld. Bij drie veiligheidsregio's is dit niet geregeld of onduidelijk. Daar staat tegenover dat tien van de elf veiligheidsregio's toegang hebben tot digitale systemen van de drinkwaterbedrijven, zodat ze zelf kunnen monitoren wat de status van de reparatie is of dat de gebreken verholpen zijn.

6 Informatievoorziening aan de brandweer

De informatievoorziening aan de brandweer over de bluswatervoorziening is sinds april 2016 afgesproken. De 25 veiligheidsregio's en de VEWIN² hebben destijds een Model Diensten Niveau Overeenkomst (DNO) vastgesteld. Dit model DNO bevat afspraken over het uitwisselen van gegevens tussen drinkdrinkwaterbedrijven en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) als landelijke uitvoeringsorganisatie van de veiligheidsregio's. Het NIPV maakt voor de invoer, verwerking en ontsluiting van de gegevens gebruik van het systeem Geo4OOV³. Op basis van het model DNO is de veiligheidsregio verantwoordelijk voor het actueel houden van de eigen brandkraangegevens in het operationele systeem, waarvan de eenheden op straat gebruik maken. In de praktijk blijkt dat het uitwisselen van informatie tussen het NIPV en de veiligheidsregio's over de bluswatervoorziening inmiddels overal gebeurt. Alle veiligheidsregio's hebben de systematiek in de eigen operationele informatievoorziening ten behoeve van de operationele eenheden geïmplementeerd. Met behulp van mobiele dataterminals in de voertuigen en toegepaste applicaties in bijvoorbeeld smartphones hebben de eenheden op straat tijdens een incident inzicht in de bluswatervoorzieningen.

De bevindingen van de inventarisatie bij de openbare lichamen⁴ in Caribisch Nederland

Net als in Europees Nederland is het thema bluswatervoorziening ook in Caribisch Nederland belangrijk; het slagvaardig kunnen optreden van het Brandweerkorps Caribisch Nederland (BKCNC) hangt hiermee samen. Net als in Europees Nederland zijn de openbare lichamen verantwoordelijk voor de bluswatervoorziening. In 2021 hebben de openbare lichamen en de BKCNC de Handreiking Bluswatervoorziening BES 2020 vastgesteld.

De Inspectie heeft de openbare lichamen van Bonaire, St. Eustatius en Saba benaderd. Alle drie de openbare lichamen hebben een reactie verstuurd. Op Bonaire, St. Eustatius en Saba heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de bluswatervoorzieningen. De mogelijkheden voor de bluswatervoorzieningen verschillen per eiland.

Bonaire

Bonaire beschikt over een waterleidingnetwerk dat voor bluswater kan worden gebruikt. Op Bonaire is in 2021 een nulmeting gedaan. Er is toen gekeken naar de ligging van de bluswatervoorzieningen, de bereikbaarheid, de aanduidingen en de werkzaamheid. Niet alle brandkranen (hydranten) werkten of konden worden gevonden en op enkele plaatsen ontbrak de aanduiding. Daarop is in het eerste kwartaal van 2023 actie ondernomen om alle onbekende hydranten te vinden, de defecte hydranten werkbaar te maken en een aantal hydranten opnieuw aan te duiden.

² De VEWIN is de koepelorganisatie van drinkdrinkwaterbedrijven in Nederland.

³ GEO4OOV is een systeem dat het NIPV namens de 25 veiligheidsregio's beheert en dat is bedoeld om zogenaamde geografische data uit te wisselen tussen veiligheidsregio's onderling en tussen veiligheidsregio's en ketenpartners.

⁴ Een openbaar lichaam in Caribisch Nederland is vergelijkbaar met een gemeente in Europees Nederland.

Het Water en Energie Bedrijf Bonaire (WEB), het BKCN en het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) voeren gesprekken met elkaar over taken, verantwoordelijkheden, onderhoud, beheer en registratie. De verwachting van het openbaar lichaam is dat medio 2023 sluitende afspraken gemaakt kunnen worden.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
19 juli 2023

Ons kenmerk
4786680

Saba

Een waterleidingnetwerk ontbreekt op Saba, en er zijn geen zoetwaterbronnen aanwezig. Op Saba bevinden zich (particuliere) waterbakken, cisterns geheten, waaruit bluswater wordt geput. Particuliere tankwagens vervoeren (drink)water over het eiland. De bluswagens van de brandweer kunnen worden aangesloten op deze tankwagens.

Op basis van het hier bovengenoemde, de Handreiking en een schouw in 2022 is het openbaar lichaam Saba in nauwe samenwerking met de BKCN bezig met het schrijven van een beleids- en actieplan om voldoende toegang tot bluswater te creëren. In het bluswaterbeleid zal de gewenste bluswatersituatie worden beschreven, waarin onderhoud en beheer worden meegenomen. De verwachting van het openbaar lichaam is dat dit in 2023 gereed is.

St Eustatius

De reactie van St. Eustatius bestond uit een overzicht van de huidige, bij hen bekende bluswatervoorzieningen op het eiland. Dit is voor een beoordeling niet voldoende. Het betekent dat bij het openbaar lichaam St. Eustatius opnieuw informatie zal worden opgevraagd.

Conclusie

De elf opnieuw bevroegde veiligheidsregio's in Europees Nederland hebben sinds 2019 stappen gezet ter verbetering van de bluswatervoorziening. Twee van de elf veiligheidsregio's, te weten Gooi en Vechtstreek en Flevoland hebben echter de beoogde actualisatie van het bluswaterbeleid eind 2022 nog steeds niet gerealiseerd. Het gaat dan vooral om sluitende afspraken tussen gemeenten, drinkwaterbedrijven en de brandweer over taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden, structureel overleg en toekomstbestendigheid van de bluswatervoorziening. De Inspectie zal deze twee veiligheidsregio's aanschrijven met vermelding van de geconstateerde tekortkomingen en deze veiligheidsregio's verzoeken de stand van zaken aan het einde van 2023 aan te leveren.

Voor Caribisch Nederland constateert de Inspectie dat voor Bonaire en Saba de bluswatervoorziening op de bestuurlijke agenda staat en dat Bonaire en Saba er werk van maken om de bluswatervoorziening te verbeteren. Van St. Eustatius is de status van de bluswatervoorziening niet bekend. De Inspectie ziet aanleiding om aan het openbaar lichaam van St. Eustatius meer informatie op te vragen om een beter beeld van de bluswatervoorziening te krijgen. De Inspectie zal aan het einde van 2023 bij de openbare lichamen opnieuw de stand van zaken opvragen en de voortgang monitoren.

Tot slot

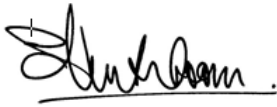
De voorzitter en de directeurs van de onderzochte veiligheidsregio's, de RCDV en de gezaghebbers van de drie openbare lichamen hebben een afschrift ontvangen van deze brief. De Inspectie zal deze brief ook op haar website plaatsen.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
19 juli 2023

Ons kenmerk
4786680

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.C.J. Neuteboom', with a horizontal line underneath.

P.C.J. Neuteboom
Hoofdinspecteur-directeur Politie, Security en Crisisbeheersing

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	13 oktober 2023
Portefeuillehouder	De heer M. Pijl, voorzitter van de commissie BFV
Agendapunt	9
Onderwerp	Stand van zaken bluswatervoorziening
Bijlage nr.	9
Voorstel	Het dagelijks bestuur wordt voorgesteld om: 1) kennis te nemen van de brief d.d. 19 juli 2023 van de Inspectie J & V aan de Minister; 2) kennis te nemen van de stand van zaken van de bluswatervoorziening van de VR NHN.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Inleiding

Op 19 juli 2023 is een brief verzonden door de Inspectie J & V aan de Minister. Hierin informeert de Inspectie de Minister over de stand van zaken rondom de monitoring van bluswatervoorziening in elf veiligheidsregio's. Destijds (2019) was de conclusie dat elf van de vijftientig veiligheidsregio's de bluswatervoorziening niet op orde hadden. In december 2022 besloot de Inspectie deze elf veiligheidsregio's opnieuw te monitoren. Uit deze monitoring concludeert de Inspectie dat negen van de elf Veiligheidsregio's de bluswatervoorziening op orde hebben, waaronder de VRNHN.

Motivering

In onderstaande tabel (bijlage A) is de stand van zaken van de bluswatervoorziening van de VR NHN op de in de monitor betrokken indicatoren weergegeven. Ondertussen gaan wij als organisatie verder met de (door-)ontwikkeling van de bluswaterdekking tool, BI-tool voor een toekomstbestendige bluswatervoorziening en in 2024 de evaluatie van de "Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid VRNHN 2021".

Financiële consequenties

Geen.

Bijlage A: Overzicht stand van zaken en acties.

Renvooi:

Groen = gereed en wordt onderhouden

Geel = huidige (door) ontwikkeling en gepland

Aspect	Toelichting
Organisatie	
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn gedefinieerd en belegd.	De taken en bevoegdheden zijn gedefinieerd en belegd in de "Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid VRNHN 2021". Deze handreiking is door het Algemeen Bestuur vastgesteld.
Over beheer en onderhoud zijn duidelijke afspraken gemaakt.	Het beheer en onderhoud wordt specifiek benoemd in de handreiking. De inspectie van de ondergrondse brandkranen in de openbare ruimte zijn bij de regionalisering in 2015, gemandateerd aan de Brandweer VRNHN. Dit is exclusief de overige bluswatervoorzieningen. Daar is de gemeente verantwoordelijk voor.
Overeenkomsten en afspraken	
Overeenkomsten en afspraken tussen gemeenten, veiligheidsregio (brandweer) en waterleidingsbedrijf zijn actueel.	De overeenkomsten dateren van 2014/2015 en zijn onderdeel van de regionalisering VRNHN. In de eerdergenoemde handreiking zijn de afspraken opnieuw benoemd.
Beheer en onderhoud zijn vastgelegd in een overeenkomst, convenant of ander document.	Ja, in de vastgestelde "Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid VRNHN 2021".
Overleg	
Er is voorzien in structureel/periodiek overleg over de bluswatervoorziening.	Ja, er is afstemming op zowel het niveau van advisering als in de planvormingsfase. De status van het beheer en onderhoud bluswatervoorziening worden in systemen bijgehouden en via een dashboard gevisualiseerd. De beschikbare informatie wordt gebruikt voor het overleg tussen diverse interne en externe partijen, die een taak en rol hebben in de bluswatervoorziening.
Het overleg vindt zowel op managementniveau als op uitvoerend niveau plaats.	Overleg vindt voornamelijk plaats op uitvoerend niveau, maar gevraagd en op basis van casuïstiek vindt er ook overleg plaats op het managementniveau. De stand van zaken over bluswatervoorziening wordt

	structureel meegenomen in de MARAP en BURAP.
Registratie	
Er is een systematiek voor het melden, verhelpen en terugmelden van geconstateerde gebreken.	Er is een systematiek en instrumenten voor het melden, verhelpen en terugmelding van geconstateerde gebreken.
Er zijn duidelijke afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is.	Hierover zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de procesbeschrijving. Voor de uitvoering zijn diverse medewerkers aangewezen.
Informatievoorziening aan de brandweer	
De informatievoorziening van de waterleidingbedrijven aan de brandweer verloopt via Geo4OOV.	Ja, dit verloopt via Geo4OOV.
De brandweer verwerkt de informatie in de operationele systemen.	Ja, de verkregen informatie wordt door de brandweer verwerkt in het operationeel MDT-systeem (mobiele data terminal).
De eenheden op straat beschikken over actuele gegevens over de bluswatervoorzieningen.	Ja, via de MDT beschikken de brandweereenheden op straat de beschikking over de actuele gegevens van bluswatervoorziening.
Toekomstbestendigheid	Huidige acties
Gemeenten, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijven werken gericht aan toekomstbestendige bluswatervoorzieningen.	Op dit moment is er geen structureel overleg met alle actoren om te werken aan toekomstbestendige bluswatervoorziening. Hiervoor is inzicht nodig van de totale bluswaterdekking (offensief en defensief) binnen onze regio. Om dit mogelijk te maken werkt De VRNHN aan een Business intelligence tool om data te genereren van deze bluswaterdekking per object en objecttype. Deze data wordt gebruikt om analyses te maken om inefficiëntere bluswatervoorzieningen weg te nemen. De handreiking geeft hiervoor de kaders en parameters. Fase 2 (start 2024) Op basis van de resultaten kunnen we vervolgens met desbetreffende ambtenaren om tafel gaan om de toekomst bestendigheid van de

	benodigde voorzieningen te bespreken.
• Er is aandacht voor nieuwe (technische) ontwikkelingen.	Ja, (door-)ontwikkeling van de tool voor bluswatervoorziening. Waarin onderscheid wordt gemaakt in offensieve- of defensieve bluswatervoorziening. (Project Bluswaterdekking 2023)
• Ontwikkelingen in de wet- en regelgeving worden betrokken bij de bluswatervoorziening.	Ja, de Handreiking heeft een evaluatiecyclus van 2 jaar. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen vanuit wet- en regelgeving worden dan gemuteerd in de handreiking. Evaluatie vindt plaats in 2024. Bij de evaluatie worden de AOV en afdelingen van de gemeente tijdig betrokken.

Rapportage toetscommissie dekkingsplan Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

11-09-2023 - Versie 0.95 - Paul Verlaan, Jack Kusters, Vincent Oskam

1 Inleiding

Brandweer Nederland heeft de afgelopen jaren gewerkt aan een handreiking Gebieds Gebonden Opkomsttijden (hierna handreiking). Deze handreiking heeft tot doel te komen tot uniforme dekkingsplannen die transparant de daadwerkelijk te verwachten repressieve brandweezorg inzichtelijk maken aan bestuur, gemeenten en inwoners.

Afgelopen jaren heeft de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna VRNHN) ambitieus gewerkt aan de ontwikkeling van een risicoprofiel en innovatieve invulling van de brandweezorg met concepten als de brandweerassistent en first responders.

Tijdens de ontwikkeling en discussie over deze concepten zijn vragen ontstaan over de juiste toepassing van de handreiking binnen de VRNHN. De RCDV heeft samen met de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) gevraagd een commissie te formeren die toetst of de handreiking correct is toegepast.

Dit rapport beschrijft de bevindingen, resultaten, conclusie en aanbevelingen van de toetsing door de commissie.

1.1 Aanleiding

De VRNHN is in 2022 begonnen met een “Veranderopgave Brandweer”. Naar aanleiding van presentaties en concept planvorming zijn vragen ontstaan over de wijze waarop de handreiking werd toegepast.

1.2 Opdracht

De opdracht van de RCDV aan de toetscommissie luidt als volgt:

“Toets of het concept dekkingsplan 2022 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord tot stand is gekomen conform het proces, normeringskader en compenserende maatregelen, zoals vastgelegd in de Handreiking Gebiedsgerichte Opkomsttijden, vastgesteld door het Veiligheidsberaad op 1 juli 2022.”

1.3 Procesverloop

- 25-6-2022 opdrachtformulering van RCDV
- 6-10-2022 een korte Teamsvergadering met Krishna Taneja en zijn staf. Doel: kennismaking en hun toelichting op de opdracht.
- 31-10-2022 zijn documenten en presentaties in het kader van de “Veranderopgave Brandweer” en de “Methode Risicoprofiel 2.1” aan de commissie toegestuurd.
- 3-11-2022 Overleg Paul Verlaan en Lianne Stoffer met Kees Jong, Naut Hulst, Marcel Gagel, Daniël Kraaier en Vicky Smit. Doel: toelichting rondom de opzet, het proces en de problematiek van resp. rondom het nog te concipiëren dekkingsplan van de VRNHN.
- 21 november 2022: bijeenkomst van de commissie in Tilburg (14:00-15:00)
- Commissie slapend in afwachting van het dekkingsplan.
- 7-7-2023 Concept Dekkingsplan VRNHN 2023-2027 0.8 gedeeld.
- 25-7-2023 VRNHN presenteert dekkingsplan aan commissie

2 Toetsingskader

In haar brief van 19 december 2022 heeft de minister J&V de Tweede Kamer geïnformeerd dat de handreiking GGO¹ geldt als vervanging voor de opkomsttijden zoals die zijn opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's (AMVB). Dit vooruitlopend op de herziening van de wet Veiligheidsregio's.

De handreiking beoogt dat veiligheidsregio's hun bestuur op een uniforme en transparante wijze informeren over de capaciteit van hun repressieve brandweezorg. De toetscommissie is gevraagd te toetsen of het dekkingsplan van VRNHN correct is uitgevoerd volgens deze handreiking.

De beoordeling of de repressieve brandweezorg in de regio voldoende is, is in eerste instantie aan het bestuur van de veiligheidsregio. De toetscommissie beperkt zich tot het toetsen of het bestuur goed is geïnformeerd over de brandweezorg met het dekkingsplan conform de handreiking. Aanvullend op de toets van correcte toepassing heeft de commissie een aantal aanbevelingen opgenomen over de brandweezorg, het dekkingsplan, het (brand)risicoprofiel en de handreiking.

De handreiking kent een aantal verplichte onderdelen met beschreven werkwijze, een aantal verplichte onderdelen die vrij ingevuld kunnen worden en een aantal optionele onderdelen. Bovendien is aanvullend op de handreiking een Q&A document opgesteld met aanvullende technische handleidingen om het dekkingsplan op te stellen.

De toetscommissie beperkt zich tot het beoordelen van het beschreven dekkingsplan en gaat uit van een juiste berekening van de opkomsttijden en risicogebieden in dit plan.

De toetscommissie heeft zelf geen opkomsttijd- of risicoberekeningen gemaakt. Met de uitvoering van processtap 7 van de dekkingsacht, wordt na invoering van het dekkingsplan automatisch jaarlijks getoetst of de prognose in het dekkingsplan realistisch is weergegeven.

¹ <https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/blg-1040764.pdf>

3 Toetsing

De toetscommissie heeft zich in eerste instantie in 2022 gericht op het Risicoprofiel en de presentatie “Vernieuwing van de brandweer”. In juli 2023 is het concept Dekkingsplan 2023-2027 opgeleverd en heeft de toetscommissie dit dekkingsplan beoordeeld.

3.1 “Risicoprofiel 2.1” en “Vernieuwing van de Brandweer”

Op 31-10-2022 zijn een aantal documenten aan de toetscommissie gestuurd.

Omdat een formeel dekkingsplan ontbrak, kon de commissie op basis van de toegezonden documenten niet concluderen dat de regio een dekkingsplan conform de handreiking heeft opgesteld.

Vernieuwing van de brandweer

In de toegezonden presentatie “Vernieuwing van de Brandweer” v. 30-5-2022 wordt op pagina 17 “Risicoprofiel” de indruk gewekt dat met het omvormen van een aantal basiseenheden naar “First Responder posten” nog steeds kan worden voldaan aan de dekkingseisen gesteld in de handreiking GGO. Deze kaart werd niet verder toegelicht.

Met een aantal vuistregel berekeningen lijkt het de toetscommissie onrealistisch dat aan het beoordelingskader van GGO voldaan kon worden met de voorgestelde posten.

Risicoprofiel

De toetscommissie was onder de indruk van het werk en de ambitie die de VRNHN toont in de ontwikkeling van het “Risicoprofiel 2.1”. In de huidige ontwikkelfase biedt het risicoprofiel onvoldoende objectieve onderbouwing om te gebruiken als gemotiveerde afwijking. Dit wordt voor de toetscommissie ook bevestigd in de reactie van Prof. dr.ir. Pieter van Gelder van 01-12-2020. Er is onvoldoende relatie tussen de risicoberekening en de benodigde opkomsttijd bij een maatgevend scenario. De toetscommissie hoopt desondanks dat de VRNHN deze ambitie voortzet, in samenwerking met andere regio’s en Brandweer Nederland, om een breed gedragen en objectief onderbouwd (brand)risicoprofiel te ontwikkelen.

3.2 Concept Dekkingsplan 2023

VRNHN heeft op 7-7-2023 een concept dekkingsplan toegestuurd en deze op 25-7-2023 gepresenteerd aan de toetscommissie.

VRNHN heeft een uitgebreid dekkingsplan opgesteld, conform de uitgangspunten van de handreiking. Het dekkingsplan geeft het bestuur een uitgebreid en realistisch beeld van de repressieve brandweezorg in de regio en de knelpunten daarin. De VRNHN heeft goed gebruik gemaakt van de mogelijkheden de dekking te specificeren voor verschillende periode van de dag en onderscheid te maken in TS-flex en TS6 (equivalent²)

Hieronder zijn de eisen uit de handreiking gesplitst en per onderdeel getoetst op het dekkingsplan van VRNHN.

1. Snelheid van minimaal de basiseenheid TS6 of TS6 equivalent is beschreven voor minimaal alle gebouwen in de regio op basis van het beoordelingskader (GGO pag. 5, 24,25)

Het dekkingsplan beschrijft de opkomsttijd van de eerste brandweereenheid en de opkomsttijd van minimaal twee eenheden als een eenheid uitrukt als TS-flex. Dit is nader gespecificeerd naar dag en avond/nacht/weekend situatie (optioneel onderdeel). Hierbij is gebruik gemaakt van de voorgeschreven uniforme methode van kaartmateriaal en grafieken.

2. Er is een aandachtspuntenlijst van aandachtsgebieden en aandachtsobjecten, waar de repressieve brandweezorg zijn grens bereikt (GGO pag. 9)

De buurten en gebouwen in de regio zijn geclassificeerd volgens het beoordelingskader. De regio heeft gebruik gemaakt van de beschikbare industriestandaard software van SafetyCT en de beschikbare databronnen. Ze heeft de standaard aangeleverde objecten en gebieden kwalitatief beoordeeld en bijgesteld waar dit nodig was.

De aandachtspuntenlijst is per gemeente opgenomen in de bijlage. Er is aangegeven voor welke objecten de opkomsttijd niet wordt behaald, maar niet wat de verwachte opkomsttijd voor die objecten wel is. Enkele gemeenten/gebieden hebben tijdens werkdagen gedurende de dag-uren (kritieke) paraatheidsproblemen, maar de beoordeling voor de factor capaciteit blijft 'voldoende'. Welke consequenties de kritieke (paraatheid)situatie in de kustgebieden in relatie tot natuurbranden heeft en of de getroffen maatregelen effectief zijn, wordt in het plan onvoldoende duidelijk.

In de technische bijlage wordt aangegeven dat bepaalde risico objecten zoals ondergrondse bouwwerken niet worden meegenomen in de systematiek en dat de binnenstad van bijvoorbeeld Alkmaar onterecht niet als oude binnenstad wordt gekenmerkt.

Regio's kennen hun eigen risico objecten en gebieden het beste.

De systematiek is uiteraard niet waterdicht en de handreiking nodig regio's uit om

² Een TS6 equivalent is bijvoorbeeld de opkomsttijd van twee TS-flex, die samen minimaal hetzelfde aan functionarissen en materieel ter plaatse brengen als één TS6.

gemotiveerd risico objecten toe te voegen en gebieden gemotiveerd een andere categorie te geven als dit nodig wordt geacht.

VRNHN heeft deze objecten nu wel geïnventariseerd in gesprekken met experts en posten, maar deze niet opgenomen in de beoordeling van de dekking.

3. De dekking is omschreven voor minimaal het redvoertuig, hulpverleningsvoertuig en indien aanwezig een waterongevallenwagen (WO) (GGO pag. 3, 13)

De opkomsttijd van het redvoertuig, hulpverleningsvoertuig en waterongevallen voertuig is beschreven en grafisch weergegeven.

De beoordeling van het redvoertuig³ is uitgevoerd op basis van het beoordelingskader op pagina 11 van de handreiking, waar het redvoertuig alleen is genormeerd voor risiconiveau 1 gebieden. Er wel aangegeven in welke niveau 1 gebieden de opkomsttijd van het RV niet wordt behaald, maar niet welke opkomsttijd daar wél wordt behaald. Het vermelden van de daadwerkelijk verwachte opkomsttijd helpt het bestuur deze overschrijding te beoordelen.

Voor zowel het hulpverleningsvoertuig als het waterongevallenvoertuig is wel de verwachte dekking weergegeven. Maar deze is niet of beperkt gerelateerd aan het risico of historische incidenten waarbij deze voertuigen nodig waren. Er is inzichtelijk gemaakt waar de eenheden niet voldoen aan de opkomsttijd, maar er ontbreekt een duiding of beoordeling (processtap 3) wat deze overschrijding betekent in relatie tot het verwachte risico.

De eenheden voor het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen en watervoorziening worden wel beschreven, maar de beoordeling van opkomsttijden en prestaties ontbreken. Voor de ondersteunende eenheid voor de bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen geldt een referentiewaarde van 30 minuten (pagina 13, handreiking GGO).

4. De slagkracht (opkomsttijd van drie eenheden) wordt weergegeven en beoordeeld op basis van het beoordelingskader. (GGO pag. 28)

De regio heeft voor alle gebieden de opkomsttijd van de tweede en derde eenheid berekend. Dit is ook gesplitst voor verschillende perioden dag en avond/nacht/weekend, om zo een realistisch beeld te krijgen van de dekking op verschillende momenten. Voor deze beoordeling zijn de voorgeschreven kaarten en grafieken gebruikt.

Voor de factor snelheid is expliciet rekening gehouden met de posten die als TS-flex kunnen uitrukken. Voor de factor slagkracht is het onduidelijk of rekening is gehouden met de TS6 equivalent, als de tweede of derde eenheid als TS-flex uitrukt.

Het omschrijven van de impact van beschikbaarheid van personeel is een verplicht onderdeel van het dekkingsplan, maar het is geen verplicht onderdeel in het beoordelingskader.

5. Beoordeling Grootchalig Brandweer Optreden (GGO pag. 30)

³ De handreiking is inconsistent over de (al dan niet optionele) normen voor het redvoertuig en maximale opkomsttijd. Hierover doet de commissie apart een aanbeveling aan de werkgroep handreiking GGO.

De handreiking verwijst naar de vigerende Visie Grootchalig Brandweeroptreden 2.0 van september 2018. Deze visie stelt eisen aan de samenstelling en opkomsttijd na alarmering van pelotons binnen de regio en op uitgangstellingen aan de regiogrens voor interregionale bijstand.

De handreiking vraagt ook de restdekking te beschrijven in het geval van grootchalig optreden.

Het dekkingsplan geeft aan dat de opkomsttijd voor een peloton interregionale bijstand aan de regiogrens binnen de norm behaald kan worden.

De resterende dekking in de regio is beschreven voor de situatie dat een peloton is ingezet, deze dekking is beoordeeld met het beoordelingskader uit de handreiking snelheid en capaciteit.

De opkomsttijden van de GBO-pelotons binnen de eigen regio zijn niet beschreven in het dekkingsplan.

6. Beschikbaarheid van vrijwilligers is beschreven (GGO pag. 31)

In de praktijk is het lastig de beschikbaarheid kwantitatief te bepalen. Registraties en systemen hiervoor ontbreken of zijn hier onvoldoende toe ingericht.

VRNHN heeft de inschatting van beschikbaarheid en bezetting van een post weergegeven in een stoplichtmodel. Dit model is ingevuld aan de hand van gesprekken met de postcommandanten, voor zowel de dag als avond/nacht/weekend situatie.

Deze methode geeft zowel voor het dekkingsplan als voor de organisatie een beeld van de knelpunten en aandachtspunten van de beschikbaarheid in de regio. Het dekkingsplan laat ook goed zien wat het effect hiervan is op de daadwerkelijke dekking in de praktijk. In ieder geval voor de opkomsttijd van de eerste basisbrandweereenheid. Voor de slagkracht lijkt deze impact te ontbreken.

Het is aan te bevelen deze registratie verder te ontwikkelen en uit te breiden met meerdere gegevensbronnen. Niettemin geeft dit een goede eerste inschatting en een realistischer beeld dan simpelweg aannemen dat een post beschikbaar is bij gebrek aan data.

7. De kans op gelijktijdigheid en de gevolgen is beschreven (GGO pag. 32)

De VRNHN heeft een dashboard ontwikkeld waaruit blijkt dat de kans op gelijktijdigheid klein is. Gezien het gemiddelde aantal uitrukken per post is dit realistisch. De impact van gelijktijdigheid is dan ook niet opgenomen in het dekkingsplan.

8. De werkdruk van posten is beschreven (GGO pag. 33)

Voor alle posten is de werkdruk beschreven als frequentie per week en per dag voor dag en avond/nacht/weekend situatie.

9. Onderste helft dekkingsacht, uitvoeringsproces (GGO pag. 15 t/m 17)

De onderkant van de dekkingsacht hoeft pas één jaar na invoering van het dekkingsplan uitgevoerd te worden. Deze stappen zijn ook nog niet beschreven in het dekkingsplan.

De onderkant van de dekkingsacht is bedoeld om te toetsen of hetgeen in het dekkingsplan is beloofd aan het bestuur, ook daadwerkelijk wordt waargemaakt in de praktijk. Hieruit blijkt of de ingeschatte opkomsttijden in de praktijk realistisch zijn.

4 Conclusie

De regio heeft technisch de handreiking gevolgd en een uitgebreid dekkingsplan opgeleverd conform de uitgangspunten van de handreiking, waarmee het bestuur een realistisch beeld krijgt van de repressieve brandweezorg. De regio heeft goed gebruikt gemaakt van de mogelijkheid om de dekking te beoordelen naar verschillende tijden van de dag en heeft een zo goed mogelijke schatting gemaakt van de beschikbaarheid van oproepbaar personeel. Knelpunten en aandachtspunten in de dekking zijn transparant benoemd en het effect van mogelijke maatregelen zijn waar mogelijk inzichtelijk gemaakt met dezelfde systematiek.

De gebieden en objecten waar de opkomsttijd wordt overschreden zijn inzichtelijk gemaakt, maar de verwachte opkomsttijd van deze gebieden en objecten wordt niet genoemd. Dit maakt het lastig om de impact van de overschrijding te duiden.

De risicogebieden zijn gedefinieerd op basis van het voorgeschreven kader. De handreiking nodigt regio's uit om deze gebieden en objecten gemotiveerd bij te stellen waar nodig. Een regio kent haar eigen risico's het beste. In het dekkingsplan wordt aangegeven dat de voorgeschreven methodiek specifieke risico objecten en gebieden onderschat of negeert. Maar het risiconiveau van deze objecten en gebieden is niet gemotiveerd aangepast of opgenomen in de beoordeling in het dekkingsplan.

Voor de beoordeling van de opkomsttijd van de eerste basiseenheid is expliciet aangegeven dat rekening is gehouden met de opkomsttijd van de tweede eenheid als de eerste eenheid als TS-flex uitrukt. Voor de beoordeling van de slagkracht (opkomsttijd eerste drie eenheden) is dit niet benoemd. Als een tweede en/of derde eenheid (ook) als TS-flex uitrukt, heeft dit invloed op de daadwerkelijke slagkracht die binnen de genormeerde tijd wordt geleverd.

In het dekkingsplan is de opkomsttijd op de regiogrens van een peloton Grootschalig Brandweer Optreden (GBO) voor interregionale bijstand beschreven. Ook is de impact van GBO op de restdekking beschreven. De opkomsttijden van pelotons uit de Visie GBO binnen de eigen regio zijn niet opgenomen in het dekkingsplan.

De ondersteuningseenheid voor bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen is wel genoemd, maar de verwachte opkomsttijden en de beoordeling hiervan ontbreken. In de handreiking wordt een referentiewaarde van 30 minuten genoemd. Er is ook geen relatie gelegd tussen de dekking en risico objecten in de regio.

5 Aanbevelingen

5.1 Aanbevelingen tav het dekkingsplan

- Neem de genoemde risico objecten en gebieden die niet zijn opgenomen in de standaardberekening, op in de berekeningen, beoordeling en de aandachtspuntenlijst waar dat nodig wordt geacht. Motiveer deze wijzigingen in het dekkingsplan. De regio kent deze risico's het beste.
- Beschrijf de realistische slagkracht in de gebieden waar de slagkracht afhankelijk is van TS-flex posten. Besteed hier ook expliciet aandacht aan de impact op het natuurbrandpeloton, met name in de zomermaanden in relatie tot het risico. De kans op een natuurbrand en het aantal inwoners neemt dan toe, terwijl de beschikbaarheid van vrijwilligers afneemt.

Enkele gemeenten/gebieden tijdens werkdagen gedurende de dag-uren (kritieke) paraatheidsproblemen, maar is de beoordeling voor de factor capaciteit 'voldoende'. Welke consequenties de kritieke (paraatheid)situatie in de kustgebieden in relatie tot natuurbranden heeft en of de getroffen maatregelen effectief zijn, wordt in het plan niet duidelijk. Als de situatie rond de brand aan de Onderdijk op 2 juni jl. kan worden beschouwd als realistisch scenario, vragen deze problemen om wezenlijk meer aandacht en daadkracht.

- Neem de verwachte opkomsttijden van de ondersteuningseenheid bestrijding incidenten met gevaarlijke stoffen op in het dekkingsplan. Beoordeel deze verwachte opkomsttijd en beschikbaarheid van repressief personeel ten opzichte van de referentiewaarde en geef een duiding van deze dekking ten opzichte van het verwachte risico met gevaarlijke stoffen in de regio. Beschrijf hier ook het interregionaal specialistisch IBGS-peloton.
De minister heeft bij brief van 27 september 2022 de voorzitter van het Veiligheidsberaad verzocht om helderheid te verschaffen over de stand van zaken rond IBGS.
- Geef bij de beschrijving van de opkomsttijden van de HV en WO een duiding van de opkomsttijd in relatie tot het verwachte risico of bijvoorbeeld historische incidenten. Betrek hierbij de Visie(s) van Brandweer Nederland waar relevant.
- Start op tijd met het inrichten van processtap 7 van de dekkingsacht. Daarvoor is gegevensverzameling essentieel. Monitoren en registreren van de opkomst van personeel, buitendienststellingen en onderbezetting bij alarmering is nodig om inzicht te verkrijgen en te beoordelen of de geschetste opkomsttijden realistisch zijn in de praktijk.

Ook al hoeft het nog niet, het is goed mogelijk om de processtappen reeds uit te voeren op basis van de realisaties van afgelopen jaar of jaren. Het kan zelfs betekenen dat in de praktijk snellere opkomsttijden mogelijk zijn dan nu berekend zijn, wat gunstig kan zijn in aandachtsgebieden en bij aandacht objecten.

5.2 Aanbevelingen tav de brandweezorg

- Gelet op de ervaren knelpunten in de operationele paraatheid, lijkt het zinvol nadere invulling te geven aan de samenwerking met het Korps Marine Brandweer.
- Gegeven de ervaren paraatheidsproblemen verdienen de scenario's voor natuurbrand en de situatie op en rondom het terrein van de Onderzoekslocatie Petten (OLP) extra aandacht.

Een verkenning naar een verdergaande samenwerking met de Onderzoekslocatie kan hier mogelijk in bijdragen.

Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord- Holland Noord 2023)

Besluit

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

Gelet op artikel 212 van de Gemeentewet en artikel 23 van de Gemeenschappelijke regeling
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

B e s l u i t

vast te stellen de verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet)
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023.

1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. **Administratie:** Het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van de VRNHN en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- b. **Afdeling:** Iedere organisatorische eenheid binnen de VRNHN met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de directie en het dagelijks bestuur.
- c. **Overheidsbedrijf:** Onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de veiligheidsregio, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
- d. **Rechtmatigheids-verantwoording:** De rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

1. Het algemeen bestuur stelt een programma-indeling vast.
2. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur de taakvelden per programma vast.
3. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het dagelijks bestuur bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming en de investeringen.
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

4. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf € 100.000 afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Het dagelijks bestuur legt de kadernota voor zienswijze voor aan de gemeenteraden. De kadernota bevat het beleid en financiële kaders van de begroting voorafgaand aan het begrotingsjaar inclusief de meerjarenraming. De financiële kaders worden opgesteld conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR). Het dagelijks bestuur biedt de kadernota voor 15 december aan. Het algemeen bestuur streeft er naar om de kadernota voor 15 maart voorafgaand aan het volgend begrotingsjaar vast te stellen.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien van minimaal 0,25% van de totale lasten opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het algemeen bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting, de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft het algemeen bestuur aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen zijn met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling geautoriseerd.
3. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur als ze verwacht dat de lasten van een programma dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma dreigen te onderschrijden. Het algemeen bestuur geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van een programma, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in het algemeen bestuur bedoeld in artikel 6, lid 1 (zie hierna), doet het dagelijks bestuur voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het dagelijks bestuur indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur door middel van bestuursrapportages over de realisatie van de begroting van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord over de eerste vier maanden en de eerste acht maanden van het lopende boekjaar.
2. De bestuursrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
 - a. de baten en de lasten per programma;
 - b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
 - c. het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting;
 - d. het saldo van de baten en lasten volgend uit de onderdelen a, b en c;
 - e. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
 - f. het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e; en
 - g. de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.
3. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten per programma en investeringskredieten in de begroting groter dan € 100.000 toegelicht.

Artikel 7. Jaarstukken

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het dagelijks bestuur het algemeen bestuur het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

- 2 Vooruitlopend op het bestemmingsvoorstel over het jaarrekeningresultaat kan het dagelijks bestuur het algemeen bestuur voorstellen om restantmiddelen van het rekeningresultaat door middel van een bestemmingsreserve over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar.

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen

Het dagelijks bestuur besluit niet over:

- 1 het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties; en
 - 2 het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,
- alvorens het algemeen bestuur is geïnformeerd over het voornemen hiertoe en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het dagelijks bestuur te brengen.

Artikel 9. EMU-saldo

Wanneer het Rijk bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het dagelijks bestuur een aanpassing nodig acht, doet het dagelijks bestuur een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

- a. Het algemeen bestuur stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
- b. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over de afwijkingen zoals is vastgesteld in het controleprotocol.
- c. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) toegelicht zoals is vastgesteld in het controleprotocol.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk op 31 december van het controlejaar ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 12. Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting, inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen door het algemeen bestuur, is geautoriseerd.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de begroting qua lasten als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling; of
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden, zie artikel 10), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 13. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en veiligheidsregio eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor en legt regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van de veiligheidsregio.

4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de vastgestelde nota activabeleid.

Artikel 15. Voorzieningen voor oninbare vorderingen

Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op oninbaarheid van de openstaande vorderingen.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen plaats.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur bij significante wijzigingen een aangepaste nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door het algemeen bestuur vastgesteld en behandelt:
 - a. de vorming en besteding van (bestemmings-)reserves; en
 - b. de vorming en besteding van voorzieningen.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:
 - a. het specifieke doel van de reserve;
 - b. de voeding van de reserve;
 - c. de maximale hoogte van de reserve; en
 - d. de maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd. Indien de algemene reserve het maximum gesteld in de FUGR overschrijdt, wordt het bedrag boven het maximum terug gegeven aan de gemeenten.

Artikel 17. Kostprijsberekening

Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden

naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken aan overheidsbedrijven en derden waarbij de veiligheidsregio in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het dagelijks bestuur vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een algemeen bestuursbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het dagelijks bestuur vooraf een voorstel voor een algemeen bestuursbesluit, waarin het publiek belang van de lening of de garantie wordt gemotiveerd.
3. Bij het verstrekken van kapitaal aan overheidsbedrijven en derden gaat het dagelijks bestuur uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het dagelijks bestuur vooraf een voorstel voor een algemeen bestuursbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
4. Algemeen bestuursbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 19. Financieringsfunctie

1. Het dagelijks bestuur neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders, vastgelegd in het Treasurystatuut, in acht:
 - a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en
 - b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.
2. Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal bedingt het dagelijks bestuur indien mogelijk zekerheden.

5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 20. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 21. Onderhoud kapitaalgoederen

Het dagelijks bestuur doet in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in de begroting en jaarstukken verslag over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan gebouwen en voertuigen, voor zover de gebouwen en voertuigen in eigendom zijn.

Artikel 22. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op. De paragraaf geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering, nieuwe ontwikkelingen en een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen

6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de afdelingen;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa, voorraden, vorderingen en schulden en contracten;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van de gemeenschappelijke regeling;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de organisatie en een eenduidig toewijzing van de taken aan de afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- g. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van gemeenschappelijke regeling eigendommen, om aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen; en
- h. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur, kunnen worden getoetst.

Artikel 25. Interne controle

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteert het dagelijks bestuur daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 22. Daarnaast informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het dagelijks bestuur zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het dagelijks bestuur maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

7. Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 26. Intrekken oude verordening

De 'Financiële verordening Veiligheidsregio Noord-Holland Noord' 2019 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 27

Citeertitel

- 1 Deze verordening treedt in werking op de datum van vaststelling in de vergadering van het algemeen bestuur.
- 2 Deze verordening wordt aangehaald als: 'de verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 2012 gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 13 oktober 2023.

Anja Schouten
voorzitter

Krishna Taneja
secretaris

Toelichting

Algemeen

De verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) heeft haar basis in artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid vaststelt, en daarnaast de uitgangspunten voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) geeft invulling aan de nieuwe ontwikkeling rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023.

De Gemeentewet biedt de belangrijkste kaders en regelt bijvoorbeeld dat er nadere eisen worden gesteld aan de inrichting van de begroting en de jaarrekening. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in het Besluit begroting en verantwoording gemeentes en provincies (hierna: BBV). Het BBV schrijft voor op welke wijze de gemeenschappelijke regeling moet begroten en verantwoorden en de wijze waarop zij uitvoeringsinformatie vastlegt. Om een correcte interpretatie van deze artikelen te waarborgen is er een commissie voor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: commissie BBV). De commissie BBV draagt zorg voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV, en voor een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring (artikel 75, tweede lid, van het BBV).

Richtlijnen van de commissie BBV aan gemeenschappelijke regelingen en andere decentrale overheden zijn een belangrijk instrument van de commissie BBV om in navolging van artikel 75 van het BBV de eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. De richtlijnen van de commissie BBV worden onderverdeeld naar stellige uitspraken en aanbevelingen. De stellige uitspraken zijn dwingend; een gemeenschappelijke regeling behoort zich hier aan te houden. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Indien een gemeenschappelijke regeling toch een afwijkende interpretatie kiest, dan moet zij dit expliciet motiveren en kenbaar maken bij de begroting en jaarstukken. De aanbevelingen zijn niet dwingend. Hierbij gaat het om uitspraken die 'steun en richting geven aan de praktijk'. De commissie BBV spoort gemeenschappelijke regelingen aan om deze aanbevelingen te volgen, omdat dat naar haar oordeel bijdraagt aan het inzicht in de financiële positie (transparantie). Omdat deze aanbevelingen vanuit de expertise van de commissie BBV zijn opgesteld, zijn specifiek die aanbevelingen die gaan over de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) opgenomen als onderdeel van de verordening.

In artikel 75, tweede lid, onder b, van het BBV is vastgelegd dat de commissie BBV een kadernota rechtmatigheid opstelt voor het geven van een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring. Met het instellen van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur heeft de commissie BBV de kadernota rechtmatigheid opgesteld.

Relatie met de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur

Vanaf boekjaar 2023 neemt het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre Veiligheidsregio Noord-Holland Noord rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur op dit vlak te versterken.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

Eerste en tweede lid

De programma-indeling en taakvelden worden bij aanvang van iedere bestuursperiode door het algemeen bestuur vastgesteld. Artikel 66, eerste lid, onder c, van het BBV bepaalt in aanvulling hierop dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.

Derde lid

Op voorstel van dagelijks bestuur stelt het algemeen bestuur beleidsindicatoren per programma vast. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting (de daarin vervatte informatie is specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden). Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording, die zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting, die aanvullend zijn op het BBV.

Eerste lid

In het eerste lid, onder a, wordt de verplichting in artikel 20, tweede lid, onder b, van het BBV om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt, door te bepalen dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken.

Tweede lid

Het eerste lid, onder b, bepaalt, dat in aanvulling op het bepaalde in het BBV de gevolgen van de begroting en meerjarenraming en investering voor de gemeenschappelijke regeling schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.

Derde lid

In het derde lid wordt geregeld vanaf welk grensbedrag incidentele baten en lasten worden gespecificeerd in het overzicht van de (geaamde) incidentele baten en lasten per programma, conform het advies van de commissie BBV (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

Artikel 4 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staat een aantal uitgangspunten die het dagelijks bestuur bij het opstellen van deze stukken in acht moeten nemen.

Eerste lid

Het algemeen bestuur stelt vooraf aan het opstellen van de begroting een kadernota vast, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het dagelijks bestuur voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming.

Tweede lid

In dit lid is bepaald dat in de begroting een post onvoorzien van minimaal 0,25% wordt opgenomen. Zie artikel 8, eerste lid, onder e, van het BBV.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Eerste lid

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen hij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan het algemeen bestuur op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeenschappelijke regeling kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (artikel 189, derde lid, van de Gemeentewet). Het algemeen bestuur kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt.

Tweede lid

Naast lopende uitgaven doet een gemeenschappelijke regeling investeringen. Ook uitgaven voor investeringen moeten door het algemeen bestuur worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is er voor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen.

Derde lid

Dagelijks bestuur dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan het algemeen bestuur te melden, zodat het algemeen bestuur kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld. Dit is de actieve informatieplicht van het algemeen bestuur.

Vierde lid

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussentijdse rapportages. Bij investeringen met een meerjarig karakter vindt bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaats en doet het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

De tussentijdse rapportages zijn een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor het algemeen bestuur. Op basis van tussentijdse rapportages wordt het algemeen bestuur geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid.

Tweede lid

Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de tussentijdse rapportages.

Derde lid

Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het dagelijks bestuur in de tussentijdse rapportages moet toelichten.

Artikel 7. Jaarstukken

Eerste lid

De jaarrekening zal een positief, dan wel een negatief saldo kennen. In het eerste lid wordt geregeld dat het dagelijks bestuur een voorstel doet voor de bestemming van het positieve saldo, dan wel de afdekking van een eventueel negatief saldo.

Tweede lid

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de bestemming van het rekeningresultaat budgetten die niet tot besteding zijn gekomen over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Bedacht moet worden dat dit uiteraard gevolgen heeft voor de mate waarin het rekeningsaldo nog kan worden bestemd, zoals bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen

In artikel 8 is een nadere invulling van de informatieplicht van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur opgenomen. Het betreft een uitwerking van artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet. Dat artikel verplicht het dagelijks bestuur vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen het algemeen bestuur inlichtingen te verstrekken, indien het algemeen bestuur daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het dagelijks bestuur ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeenschappelijke regeling.

Eerste lid

Het algemeen bestuur verzoekt het dagelijks bestuur om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, Het gaat hierbij dus niet om het budgetrecht van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur, maar om de actieve informatieplicht. Het kan zijn dat het bedrag van de verplichting binnen de door het algemeen bestuur goedgekeurde begrotingskaders valt, maar dat de algemeen bestuur over het aangaan van de verplichting alsnog vooraf wil worden geïnformeerd. De verplichtingen die worden aangegaan zullen terug te zien zijn in de balans.

Tweede lid

De bepalingen uit het artikel ontslaan het dagelijks bestuur niet van de informatieplicht in andere gevallen. Ook moeten besluiten van het dagelijks bestuur voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door het algemeen bestuur is uiteengezet. Het artikel schept slechts duidelijkheid tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur over wanneer het algemeen bestuur in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Artikel 9. EMU-saldo

Voor gemeenschappelijke regelingen is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeenschappelijke regeling aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten en gemeenschappelijke regelingen overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten en gemeenschappelijke regelingen worden doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen krijgen in het voorjaar van het rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop

actie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen met een individueel EMU-saldo hoger dan de gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur als de gemeenschappelijke regeling van het rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen dreigt te worden overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeenschappelijke regeling, doet het dagelijks bestuur een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 10 Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording

Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, blz. 9 e.v. voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Eerste lid

In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat het algemeen bestuur bij aanvang van iedere bestuursperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Tweede lid

In het tweede lid stelt het algemeen bestuur de verantwoordingsgrens vast, waarboven het dagelijks bestuur moet rapporteren aan het algemeen bestuur (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief de dotaties aan de reserves.

Derde lid

Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

Artikel 11 Voorwaardencriterium

Eerste lid

In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde “normenkader”.

Tweede lid

Artikel 11 geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door het algemeen bestuur moet worden vastgesteld.

Artikel 12 Begrotingscriterium

Eerste lid

Artikel 12 gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

Tweede lid

De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door het algemeen bestuur goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Indien er een overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat is geregeld in het tweede lid.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Eerste lid

Dit artikel voorziet in het zogenaamde “misbruik en oneigenlijk gebruik criterium”. In het eerste lid wordt het criterium gedefinieerd. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

Afbakening

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) beleid is extern gericht, namelijk op de inwoner, instelling of organisatie die via de Veiligheidsregio NHN gebruik maakt van overheidsregelingen. Interne regelingen vallen niet onder de werking van dit beleid. Interne regelingen worden wat betreft eventueel misbruik of oneigenlijk gebruik onder het fraude- en integriteitsbeleid geschaard. De uitwerking van het M&O beleid voor de veiligheidsregio vindt plaats in de specifieke regelingen, en processen betreffende inkoop en aanbesteding die elk jaar wordt getoetst door de veiligheidsregio op rechtmatigheid. De veiligheidsregio heeft geen specifieke regelingen, verordeningen en processen op risicogebieden betreffende het sociaal domein, werk en inkomen (uitkeringen en voorzieningen), vergunningverlening en handhaving, integriteit van relaties, belastinginkomsten, identiteitsbewijzen, reisdocumenten en rijbewijzen en subsidieverstrekking.

Tweede lid

Aan het dagelijks bestuur wordt opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

In artikel 212, tweede lid, onder a, van de Gemeentewet is opgenomen, dat de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan wordt in de vastgestelde nota activabeleid invulling aan gegeven.

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt, dat het dagelijks bestuur een nota over de reserves en voorzieningen aan het algemeen bestuur aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt het algemeen bestuur de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen. In de Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, zet de commissie BBV uiteen op welke wijze budgetoverhevelingen tussen begrotingsjaren rechtmatig kunnen plaatsvinden.

Derde lid

Voor een investeringsvoornemen kan het algemeen bestuur een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeenschappelijke regeling tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige investering in de loop van de jaren middels de afschrijvingen een beslag op het eigen vermogen gaat leggen. In het derde lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen.

Vierde lid

Investeringsvoornemens leiden niet altijd tot investeringen. Er bestaat het gevaar, dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen investeringsvoornemen meer bestaan. Dit kan worden voorkomen door voor elke nieuwe bestemmingsreserve een maximale 'houdbaarheidsdatum' op te nemen. Hiervoor is bepaald dat bestemmingsreserves die de houdbaarheidsdatum hebben overschreden, vervallen en weer aan de algemene reserve worden toegevoegd.

Artikel 17. Kostprijsberekening

Artikel 212, tweede lid, onder b, van de Gemeentewet bepaalt dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door de gemeenschappelijke regeling in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs. De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet doorberekend aan de taakvelden. Daarmee is het niet mogelijk om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten extracomptabel worden berekend en vastgelegd. De kostprijsberekeningen worden extracomptabel vastgelegd en dat de kostprijzen bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead en voor de rente over de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van (vaste) activa die voor desbetreffende rechten en heffingen en voor desbetreffende goederen, werken en diensten worden ingezet. Wat onder de directe kosten moet worden verstaan is via het BBV, de notitie overhead en de taakveldbeschrijving helder gedefinieerd. Op dat punt hoeft in deze verordening niets aanvullend te worden geregeld.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

Eerste tot en met derde lid

In de Wet Markt en Overheid (waarmee de Mededingingswet is gewijzigd) is opgenomen dat als een gemeenschappelijke regeling goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden zij deze activiteiten niet mag bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.

Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten en werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Vierde lid

Van dit verbod kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een algemeen bestuursbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het algemeen bestuursbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een officieel *elektronisch publicatieblad* en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Artikel 19. Financieringsfunctie

Artikel 212, tweede lid, onder c, van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 20 bevat kaders voor het financieringsbeleid. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 29.

Eerste lid

In aanvulling op de regels uit de Wet financiering decentrale overheden (hierna: Wet fido) en daarop gebaseerde besluiten en regelingen stelt het eerste lid een aantal aanvullende kaders. Zo mag geen gebruik worden gemaakt van financiële derivaten. Gemeenschappelijke regelingen mogen alleen leningen en garanties verstrekken en financiële participaties aangaan voor het behartigen van een publiek belang (artikel 2 van de Wet fido). Daarbij bepaalt artikel 160, tweede lid, van de Gemeentewet, dat een besluit tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen niet eerder wordt genomen dan nadat het algemeen bestuur een ontwerpbesluit is toegezonden en hij zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het dagelijks bestuur heeft kunnen brengen.

Tweede lid

Het tweede lid draagt het algemeen bestuur op bij het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal zo mogelijk zekerheden te bedingen om zo het financiële risico waaraan de gemeenschappelijke regeling bloot komt te staan, te verminderen. Dit is zeker als het om grote bedragen gaat, iets om op te letten.

Artikel 20. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In artikel 11 van het BBV staat welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten.

Artikel 21. Onderhoud kapitaalgoederen

In artikel 12 van het BBV staat welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten.

Artikel 22. Bedrijfsvoering

In artikel 14 van het BBV staat welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel is de aanvullende informatie vraag van het algemeen bestuur voor deze paragraaf gedefinieerd. In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:

- Dagelijks bestuur geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.
- Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het dagelijks bestuur hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overigens adviseert de commissie BBV ook om afspraken te maken tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur over de wijze waarop met niet financiële onrechtmatigheden wordt omgegaan. Daarnaast adviseert de commissie BBV om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Het algemeen bestuur kan ervoor kiezen om een rapportagegrens vast te leggen voor het toelichten van onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering, die afwijkt van de verantwoordingsgrens die is vastgelegd in artikel 11. Het dagelijks bestuur moet in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens overschrijden.

Artikel 23. Administratie

Onder artikel 23 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeenschappelijke regeling administratie.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het dagelijks bestuur is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 van de Gemeentewet.

Artikel 24 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het dagelijks bestuur beleid en interne regels stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand dat het dagelijks bestuur een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststellen en dat het dagelijks bestuur de volmachten en mandaten vastleggen.

Onder f

Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeenschappelijke regeling inkoopvoorwaarden.

Onder g

In geval van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten. De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen.

Onder h

Onder h is de opdracht neergelegd voor het dagelijks bestuur voor de registratie van de prestaties en de maatschappelijke effecten, die het algemeen bestuur kan betrekken bij de beoordeling van de jaarrekening.

Artikel 25. Interne controle

Eerste lid

De accountant toetst jaarlijks of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiën. Het eerste lid draagt het dagelijks bestuur op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeenschappelijke regeling zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt, dat het dagelijks bestuur maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiële bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeenschappelijke regeling daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.

Eens in 5 jaar moet worden gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	13 oktober 2023
Agendapunt	10
Onderwerp	Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023.
Bijlage nr	10
Voorstel	Voorgesteld wordt: 1. de verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023 vast te stellen.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Waarom deze verordening?

De verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) heeft haar basis in artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid vaststelt, en daarnaast de uitgangspunten voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) geeft invulling aan de nieuwe ontwikkeling rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023. De verordening is opgesteld aan de hand van de modelverordening van de VNG.

Nieuw voor boekjaar 2023 is dat het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen in de jaarrekening. Deze wijziging komt voort uit het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' van de commissie Depla. Deze technische wijziging komt tot stand in samenwerking met de accountant en geldt voor alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre Veiligheidsregio Noord-Holland Noord rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

**Verordening controle op het financiële beheer
en op de inrichting van de financiële
organisatie (artikel 213 Gemeentewet)
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023**

gelet op artikel 213, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord,

b e s l u i t:

vast te stellen de nu voorliggende “Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023”.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. **accountant:** een door het algemeen bestuur aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
- b. **accountantscontrole:** de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de accountant;
- c. **deelverantwoording:** een in opdracht van het algemeen bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een afzonderlijke organisatie-eenheid binnen de organisatie van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, welke verantwoording onderdeel uit maakt van de jaarrekening;
- d. **jaarrekening:** jaarrekening van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord als bedoel in artikel 197 van de Gemeentewet;
- e. **rechtmatigheidsverantwoording:** de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole van de jaarrekening vindt plaats door een accountant. De benoeming van de accountant geschiedt voor een periode van minimaal 4 jaar.
2. Het dagelijks bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen is een afspiegeling van het controleprotocol, vastgesteld door het algemeen bestuur. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole en de afwijkende rapporteringstoleranties;
 - b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen goedkeurings-toleranties en afwijkende rapporteringstoleranties;
 - c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d. de eventueel aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
 - e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering; en voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar;
 - f. de posten van de jaarrekening en deelverantwoordingen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden; en
 - g. de organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden.
3. Het dagelijks bestuur voor de selectie van de accountant stelt de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende weging vast en neemt deze op in het programma van eisen.

4. Het algemeen bestuur stelt het programma van eisen en de selectie van de accountant de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende weging vast.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het dagelijks bestuur kan de door het algemeen bestuur benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking de doelmatigheid en de doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de rechtmatigheid van de ministeries.
3. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden en neemt hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het dagelijks bestuur bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het algemeen bestuur benoemde accountant, indien dit in het belang van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.
2. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan de concern controller uitvoeren.
3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt op verzoek periodiek (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant en de portefeuillehouder Financiën namens het dagelijks bestuur, de directeur en de concerncontroller.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende interne - en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.
2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, dagelijks bestuursbesluiten, deelverantwoordingen, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het dagelijks bestuur schriftelijk aan de accountant, dat alle haar bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant aan hem is verstrekt.
4. Het dagelijks bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen voor uiterlijk 15 juli aan het algemeen bestuur.
5. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het algemeen bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en de accountant gemeld.
6. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur zo veel mogelijk gebruik van het namens het dagelijks bestuur uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.

7. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de veiligheidsregio en stimuleert door een zo veel mogelijk organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

1. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle relevante werkplaatsen.
2. De accountant is bevoegd om van alle medewerkers van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat de desbetreffende medewerkers hieraan hun medewerking verlenen.
3. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor, dat alle medewerkers en organisatie-eenheden van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige toestand van baten, lasten, balansmutaties, het gevoerde beheer en over de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond mondeling en schriftelijk aan het algemeen bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het dagelijks bestuur.
2. In aanvulling op het verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde (deel-)controles verslag uit over zijn bevindingen van niet van bestuurlijk belang aan de daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.
3. De accountantsverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het algemeen bestuur door de accountant aan het dagelijks bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het dagelijks bestuur om op deze stukken te reageren.
4. De accountant bespreekt als het algemeen bestuur daarom verzoekt, voorafgaand aan de behandeling van de jaarstukken door het algemeen bestuur het verslag van bevindingen met een voor dit doel door het algemeen bestuur ingestelde vertegenwoordiging van het algemeen bestuur.

Artikel 8. Intrekking oude regeling

De "Controleverordening VR NHN" van 22 mei 2015 wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding en Citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking per 13 oktober 2023, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening (en deelverantwoordingen) vanaf het verslagjaar 2023
2. Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord van 13 oktober 2023

Voorzitter

Secretaris

Anja Schouten

Krishna Taneja

Toelichting

Algemeen

Artikel 23 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord in samenhang gelezen met artikel 213 van de Gemeentewet verplicht het algemeen bestuur bij verordening regels vast te stellen voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Door middel van de Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023 stelt het algemeen bestuur de kaders voor de accountantscontrole.

Het is het algemeen bestuur die de accountant voor de controle van de jaarrekening aanwijst. In het voortraject voor de aanwijzing – de aanbesteding – is het dagelijks bestuur nauw betrokken. Het dagelijks bestuur kan daarnaast extra opdrachten aan dezelfde of een andere accountant verstrekken.

Wanneer de opdracht is verleend, bepaalt de accountant binnen de kaders van de opdracht, op welke wijze hij de controle uitvoert. Uiteraard vindt hierover wel periodiek overleg plaats, zodat afgestemd kan worden met betrokkenen en andere onderzoeken en controles.

Voor een goede uitvoering van en rapportage over de controle, hebben het dagelijks bestuur en de accountant verschillende rechten en plichten. Zo moet het dagelijks bestuur ervoor zorgen dat de accountant alle informatie krijgt die hij nodig heeft om de controle uit te voeren. De accountant, aan de andere kant, zorgt dat betrokkenen tijdig worden geïnformeerd over bevindingen. Verder heeft het dagelijks bestuur een eigenstandige informatieplicht richting het algemeen bestuur.

Relatie met de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur

Vanaf boekjaar 2023 neemt het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre veiligheidsregio Noord-Holland Noord rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur op dit vlak te versterken.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

Na afloop van ieder begrotingsjaar moet het dagelijks bestuur verantwoording afleggen aan het algemeen bestuur over het gevoerde bestuur door overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag (artikel 197, eerste lid, van de Gemeentewet). Voor het overleggen van deze stukken aan het algemeen bestuur moet de jaarrekening door een bevoegd accountant zijn gecontroleerd (artikel 197, tweede lid, van de Gemeentewet). Artikel 2 regelt de opdrachtverlening van de accountantscontrole van de jaarrekening. In de opdrachtverlening kan het algemeen bestuur aandachtspunten meegeven aan de accountant die de raad nader belicht wil zien.

Eerste lid

Artikel 213 van de Gemeentewet geeft aan dat het algemeen bestuur een of meerdere accountants aanwijst. Hierbij wordt verwezen naar de kwaliteitseisen zoals die zijn geformuleerd in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Het moet gaan om een registeraccountant of een Accountant-Administratieconsulent ten aanzien van wie in het accountantsregister een aantekening is geplaatst.

Door gebruikmaking van deze bevoegdheid kan de raad zijn controlerende rol richting de organisatie versterken. De periode van de verbintenis met de accountant voor de controle van de jaarrekening is ook vastgelegd in het eerste lid. Dit impliceert niet dat daarna van accountant wordt gewisseld. De accountant maakt bij de nieuwe aanbesteding wederom kans op de opdracht. Een algemeen bestuur die per periode wil wisselen van controlerend accountant zal hierbij met de aanbesteding rekening moeten houden, door de controlerend accountant van de afgelopen periode uit te sluiten.

Tweede lid, onder a

Voor de accountantscontrole geldt het Bado, dat krachtens artikel 213, zesde lid, van de Gemeentewet door de minister is vastgesteld. Het Bado bevat onder andere regels voor de omvangsbases en goedkeuringstoleranties voor de accountantsverklaring en de rapporteringstoleranties voor het verslag van bevindingen.

De goedkeuringstoleranties zijn kwantitatieve criteria. Het geeft de grens weer van fouten of onzekerheden in de controle, die maximaal mogen voorkomen in een jaarrekening om een goedkeurende accountantsverklaring te ontvangen. Komen de fouten of onzekerheden boven deze grens uit, dan acht de accountant dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft. De bovengrenzen van de goedkeuringstoleranties zijn 1% van de omvangsbasis voor de fouten in de jaarrekening en 3% van de omvangsbasis voor de onzekerheden in de controle. De omvangsbasis is gelijk aan de totale lasten van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het dagelijks bestuur kan deze percentages aanscherpen, dat wil zeggen op een lager percentage dan 1% of 3% zetten. De accountant brengt hierover verslag uit in het verslag van bevindingen.

De toleranties moeten al bij de aanbesteding van de accountantscontrole worden bepaald en zodoende worden opgenomen in het programma van eisen. Een aanscherping van de eisen door het algemeen bestuur zal in veel gevallen leiden tot een hogere prijsstelling door de accountant(s), vanwege de daarmee gepaard gaande werkzaamheden.

De verantwoordingsgrens en eventuele afwijkende rapportagegrenzen door het dagelijks bestuur worden geregeld in de Verordening financiële beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023. De verantwoordingsgrens moet tussen de 0 – 3 % liggen van de totale lasten van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, inclusief de dotaties aan de reserves. Het geeft aan boven welke grens het dagelijks bestuur een fout of onduidelijkheid moet rapporteren aan het algemeen bestuur via de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast kan

het algemeen bestuur een rapportagegrens vaststellen, waarboven het dagelijks bestuur afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen moeten toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening.

Derde lid, onder b

Het derde lid, onder b, gaat in op de deelverantwoordingen die de accountant apart moet controleren. Ook bij de deelverantwoordingen geldt dat de bovengrenzen van de goedkeuringstoleranties 1% van de omvangsbasis zijn voor de fouten in de jaarrekening en 3% van de omvangsbasis voor de onzekerheden in de controle. Het algemeen bestuur kan ook hier de percentages aanscherpen, dat wil zeggen op een lager percentage dan 1% of 3% zetten. Op grond van (bijzondere) activiteiten van het deel van de gemeentelijke organisatie kan de accountant voor de berekening van de goedkeuringstoleranties voor bepaalde deelverantwoordingen gemotiveerd kiezen voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording (artikel 2, zesde lid, van het Bado).

Derde lid, onder c tot en met g

Bij de overige onderdelen in het derde lid is een aantal zaken gespecificeerd die mogelijk kostenverhogend kunnen werken. Daarom is hiervan expliciet opgenomen dat ze in de uitvraag voor de opdrachtverlening expliciet benoemd moeten worden.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

Naast de controle van de jaarrekening zijn er meer werkzaamheden binnen Veiligheidsregio Noord-Holland Noord die de inzet van een accountant (kunnen) vereisen. De aanwijzing van de accountant voor dit soort accountantscontroles is een bevoegdheid van het dagelijks bestuur. Ook kan het dagelijks bestuur besluiten om advieswerkzaamheden uit te besteden aan de accountant. Het betreft hier vanzelfsprekend advieswerkzaamheden die samenhangen met de natuurlijke adviesfunctie van de accountant die de onafhankelijkheid van de accountant niet in gevaar brengen.

Eerste lid

Het eerste lid regelt hoe het dagelijks bestuur moeten omgaan met de uitbesteding van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid, zoals de verbetering van de administratieve organisatie, aan de accountant. Door deze werkzaamheden te gunnen aan de accountant kan de onafhankelijkheid en daarmee de integriteit van de accountant ten aanzien van zijn controlewerkzaamheden voor het algemeen bestuur in het geding komen. Op de loer liggende belangenverstrengeling tussen het dagelijks bestuur en accountant kan mogelijk een weerslag hebben op de kwaliteit van de controle van de jaarrekening. Indien het dagelijks bestuur het voornemen heeft de accountant te vragen voor advieswerkzaamheden, dient het dagelijks bestuur het algemeen bestuur hier vooraf over te informeren. Dit biedt de raad de mogelijkheid om over de desbetreffende uitbesteding van werkzaamheden zijn oordeel te vormen en zijn bedenkingen aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Tweede en derde lid

Het tweede en het derde lid regelen, dat het dagelijks bestuur voor de overige controlewerkzaamheden in het algemeen de door het algemeen bestuur aangewezen accountant inschakelen. Voor de controles die worden bedoeld in het tweede en derde lid, gelden vaak afwijkende controle-eisen van de derden. In dat geval dient in de opdrachtverlening aan de accountant te worden aangegeven dat de controle aan deze eisen moet voldoen.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

Eerste lid

Het eerste lid regelt de bevoegdheidsverdeling tussen de accountant en het dagelijks bestuur ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. De accountant is leidend ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole.

Tweede lid

Wel moet er ter bevordering van een soepele accountantscontrole periodiek overleg worden gevoerd tussen de accountant, (een vertegenwoordiger uit) het algemeen bestuur en de verschillende vertegenwoordigers van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Artikel 5. Informatieverstrekking door burgemeester en wethouders

Eerste lid

Het dagelijks bestuur is niet alleen verantwoordelijk voor de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording, waar een verklaring op wordt afgegeven, ten opzichte van het algemeen bestuur is het dagelijks bestuur ook verantwoordelijk voor de samenstelling van eventuele door het algemeen bestuur geëiste deelverantwoordingen.

Tweede lid

Voor de controle van de jaarrekening doet de accountant onderzoek naar de achterliggende bescheiden, bijvoorbeeld verordeningen, nota's, bestuurbesluiten, deelverantwoordingen, administraties, plannen, overeenkomsten en berekeningen. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat deze bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.

Derde lid

Het derde lid verplicht het dagelijks bestuur een verklaring af te geven aan de accountant, waarin het dagelijks bestuur verklaart geen informatie die van belang is voor de beoordeling van de jaarrekening, te hebben achtergehouden.

Vierde lid

In het vierde lid is een uiterlijke datum aan het dagelijks bestuur gesteld voor de overlegging van de gecontroleerde jaarrekening aan het algemeen bestuur. De jaarrekening moet namelijk binnen twee weken na vaststelling, maar in elk geval vóór 15 juli worden toegezonden aan gedeputeerde staten (artikel 200 van de Gemeentewet). Dat betekent dat voor deze datum de jaarrekening door het algemeen bestuur moet zijn behandeld, een eventuele erop volgende indemniteitsprocedure (artikel 198 van de Gemeentewet) doorlopen en de jaarrekening wel of niet zijn vastgesteld.

Overigens verzendt de accountant de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen ook rechtstreeks aan het algemeen bestuur. Artikel 197, tweede lid, van de Gemeentewet bepaalt dat het dagelijks bestuur bij de overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag aan het algemeen bestuur, de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen daarbij moeten toevoegen. Het dagelijks bestuur verzendt voor 15 april de jaarrekening, jaarverslag en accountantsverklaring aan de gemeenten voor zienswijze. Daarnaast is het steven om het accountantsrapport voor 30 april aan de gemeenten te verzenden.

Vijfde lid

Het vijfde lid gebiedt het algemeen bestuur alle informatie die van invloed is op het beeld van de jaarrekening – en pas na de afgifte van de accountantsverklaring, maar voor de vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur aan het dagelijks bestuur bekend is geworden – terstond te melden aan het algemeen bestuur en de accountant.

Zesde en zevende lid

De zesde en zevende leden beogen te waarborgen dat de accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden zoveel als mogelijk zal steunen op de interne auditfunctie binnen Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Als de werkzaamheden van voldoende kwaliteit zijn en voldoen aan de daarvoor geldende standaarden, dan dient de accountant daar zoveel als mogelijk op te steunen bij de totstandkoming van zijn oordeel. Hiermee wordt beoogd dat door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering wordt gestimuleerd.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

Om een goede controle uit te voeren moet de accountant onbelemmerd onderzoek kunnen doen. Artikel 6 kent deze bevoegdheid toe aan de accountant. De verantwoordelijkheid ligt bij het dagelijks bestuur om de accountant deze onbelemmerde toegang te verschaffen.

Eerste lid

De accountant is bijvoorbeeld bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt.

Tweede lid

Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen, werkplaatsen, terreinen en informatiedragers van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Dit natuurlijk met in achtneming van de afspraken met het algemeen bestuur, zoals neergelegd in het programma van eisen bij de aanbesteding.

Artikel 7. Rapportering door accountant

Artikel 213, derde en vierde lid, van de Gemeentewet geeft aan waar de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen betrekking op moeten hebben. Zo moet de accountant onder meer aangeven of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de baten en lasten en de grootte en de samenstelling van het vermogen. Het verslag van bevindingen bevat in ieder geval bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken.

Artikel 7 regelt zaken aangaande de rapportering op grond van de door de accountant uitgevoerde controles. Zaken die dan natuurlijk ook in het programma van eisen bij de aanbesteding moeten worden geregeld.

Eerste lid

Naast de uiteindelijke eindcontrole van de jaarrekening verricht de accountant meestal meerdere controles. Het eerste lid regelt dat het dagelijks bestuur in elk geval bij geconstateerde afwijkingen door de accountant, die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening, een afschrift krijgt van de schriftelijke mededeling hierover aan het algemeen bestuur. Hetzelfde geldt voor het oordeel van de accountant dat de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur niet getrouw is. Dit zodat het dagelijks bestuur (in overleg met het algemeen bestuur en de accountant) mogelijk nog tijdig maatregelen tot herstel kan treffen.

Tweede lid

Het tweede lid regelt, dat daarvoor in aanmerking komende ambtenaren een rapportage krijgen van de door de accountant uitgevoerde controles. Overigens kan dit ook g, aan om een deelcontrole (een gedeelte van de volledige controle). De in aanmerking komende ambtenaren zijn bijvoorbeeld de (concern-)controller, de teammanager bedrijfsvoering, het hoofd financiën en kwaliteit, expert kwaliteit, expert financiën dan wel andere daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.

In deze rapportage worden kleine afwijkingen en tekortkomingen, die niet leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring en niet van bestuurlijk belang zijn meegedeeld. Het gaat hier bijvoorbeeld om opmerkingen over (kleine) rubriceringfouten en (kleine) onvolkomenheden in de administratieve organisatie, die eenvoudig in onderling overleg kunnen worden opgelost. Op grond van de rapportage kan actie ondernomen worden voor herstel van de afwijkingen en onvolkomenheden.

Derde lid

Het derde lid regelt de procedure van hoor en wederhoor. De constatering in de controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voorafgaand aan verzending van de controleverklaring en het verslag van bevindingen aan het algemeen bestuur door de accountant besproken met het dagelijks bestuur. Het geeft het dagelijks bestuur de mogelijkheid kanttekeningen te plaatsen bij de constatering in de controleverklaring en het verslag van bevindingen.

Vierde lid

De accountant licht zijn verslag van bevindingen aan het algemeen bestuur mondeling toe, indien het algemeen bestuur daar om verzoekt.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	13 oktober 2023
Agendapunt	11
Onderwerp	Verordening controle op het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023.
Bijlage nr	11
Voorstel	Voorgesteld wordt: 1. de verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023 vast te stellen;
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Waarom deze verordening?

De verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet) verplicht het algemeen bestuur bij verordening regels vast te stellen voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Door middel van de verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023 stelt het algemeen bestuur de kaders voor de accountantscontrole. De verordening is opgesteld aan de hand van de modelverordening van de VNG.

Nieuw voor boekjaar 2023 is dat het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen in de jaarrekening. Deze wijziging komt voort uit het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' van de commissie Depla. Deze technische wijziging komt tot stand in samenwerking met de accountant en geldt voor alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

